

İLLER&Belediyeler

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ DERGİSİ •

ŞUBAT - MART - NİSAN 2020 • SAYI: 862 - 863 - 864

AFET RİSKİ AZALTMA VE DEPREM TOPLANTISI

Belediyelerde
COVID-19
Önlemleri

Kadın Belediye
Başkanları
Koronavirüs
Önlemleri İçin
Toplandı

Fatma Şahin
Antartika
İzlenimlerini Anlattı

Uluslararası
Akıllı Ulaşım
Zirvesi

Türkiye Belediyeler Birliği adına sahibi
Fatma ŞAHİN

Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı
(Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı)

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Doç. Dr. Birol EKİCİ

Danışma Kurulu

Yusuf Ziya YILMAZ

Kadir KARA

Mücahit YANILMAZ

Dr. Hasan AKGÜN

Dr. Veysel TIRYAKI

İsmail DESTAN

Prof. Dr. Adem ESEN

Prof. Dr. Recep BOZLAĞAN

Prof. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜŞEN

Prof. Dr. Tekin AKDEMİR

Doç. Dr. Asım BALCI

Dr. Buğra GÖKÇE

Dr. Rüstem KELEŞ

Hasan KILCA

Muhsin ERYILMAZ

Gaye DOĞANOĞLU

Ali KARAASLAN

Yayın Kurulu

Zekeriya ŞARBAK (Başkan)

Abdurrahman KELEŞ

Ahmet KAZAN

Ahmet OKAY

Cemal BAŞ

Cenk KADIOĞLU

Cüneyt TÜRKMEN

Gülfem KIRAC KELEŞ

Halil İbrahim AZAK

İpek NAL GÖRGÜN

Kayhan ÖZÜM

Nilüfer SİVRİKAYA

Nuraydın ARIKAN

Yüksel KOÇAK

Zeliha MERCİMEK

Tasarım

Gizem GÖZ & Bilal BERBER

Yönetim Yeri

Tunus Caddesi No :12

Kavaklıdere - ANKARA

Tel: (0312) 419 21 00(pbx)

Faks: (0312) 419 21 30

e-posta: dergi@tbb.gov.tr

Yayın Türü

Dergimiz ayda bir yayımlanan

yaygın süreli yayındır.

Şubat-Mart-Nisan Sayı: 862-863-864

Birleştirilmiş sayıdır.

Basım Tarihi:30/04/2020

ISSN 1308-6707

Baskı

EPA-MAT BASIM YAYIN AMBALAJ REKLAM

PROM. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

İvogsan OSB Ağaç İşleri San. Sit. 1357. Sk. No: 41

Yenimahalle / ANKARA

Tel: (0312) 394 93 48 Fax: (0312) 395 93 39

www.tbb.gov.tr

TBB Dergi Yayın ve Yazım

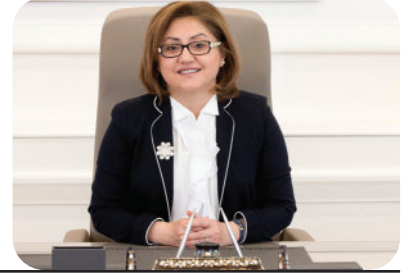
İlkeleri Madde 8

Dergide yayımlanan çalışmalardaki fikirler ve

görüşler tamamıyla yazara aittir.

Görüş ve önerileriniz için:

dergi@tbb.gov.tr

Fatma Şahin

Türkiye Belediyeler Birliği ve
Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı

Saygıdeğer Okurlar,

Türkiye'nin yerel yönetimler alanındaki en uzun soluklu yayını olan İller ve Belediyeler Dergisi bir kez daha okurlarıyla buluştu. Zengin içerik ve görsellere yer verdiğimiz dergimizi ilgi ve keyifle okuyacağınızı umuyoruz.

Geçtiğimiz aylarda Çin'de ortaya çıkarak ülkemiz dahil tüm dünyayı etkileyen yeni tip koronavirüs salgını, tüm insanlığın mücadele etmek zorunda kaldığı ortak bir sorun haline geldi. Ülkemizdeki vatandaşlarımızı korumak ve salgının yayılmasını engellemek amacıyla Devletimiz çok önemli tedbirleri hayata geçirdi. Bu hayati önlemlerin uygulanmasında belediyelerimiz de önemli görevler üstlendi. Küresel bir sorunla ulusal bir mücadele başlatarak paniğe kapılmadan önlemlerimizi aldık. TBB olarak bu tedbirler kapsamında ilk kez encümen toplantımızı telekonferans yöntemiyle gerçekleştirdik. Sayın encümen üyeleri-mizle bu süreçte neler yapacağımızı istişare ettik ve bu süreçte borcu bulunan belediyelerimizden kesinti yapılmaması talebimizi Sayın Cumhurbaşkanımıza iletme kararı aldık. Bu zorlu günleri milletimizle birlik ve beraberlik içerisinde atlatacağımıza yürekten inanıyorum.

Bildiğiniz üzere geçtiğimiz aylarda bir kez daha deprem gerçeğiyle yüzleşmek zorunda kaldık. Eskiye göre bu konuda çok büyük yol kat etmiş olsak da daha çok çalışmamız gerekiyor. Depreme dayanıklı kentler ve altyapılar kurmamız lazım. Birliğimiz, belediyelerimizin depreme ilişkin vereceği katkılarını görüşmek üzere, İçişleri Bakanlığı ve Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı ile "Afet Riski Azaltma ve Deprem Toplantısı" düzenledi. İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu'nun da katıldığı toplantıda bilgi ve tecrübe paylaşımına yer verildi. Toplantımızın tüm detayları dergimiz sayfalarındaki yerini aldı.

Yeni sayımızda Birliğimizin uluslararası platformlarda belediyelerimizi temsil ettiği toplantılar da yer buldu. Fransa'da düzenlenen Avrupa Yerel Demokrasi Haftası'nın 2020 Yılı Koordinasyon Toplantısı ve Çekya'da düzenlenen Türkiye ve AB Arasında Şehir Eşleştirme Projesi çerçevesindeki çalışma programı bu faaliyetler arasındaydı.

Belediyelerimizin meclis üyelerine yönelik olarak düzenlediği meclis üyeleri mevzuat bilgilendirme toplantılarında ülkemizin farklı şehirlerindeki meclis üyelerimizi Ankara'da bir araya getirdik. Bu etkinliğimizi de ilgiyle okuyacağınızı ümit ediyoruz.

Kıymetli okurlar, koronavirüs salgını nedeniyle insanlık zor bir sınavdan geçerken biz de belediyelerimizle birlikte ülkemizin bu zorlu süreci başarıyla atlatabilmesi için var gücümüzle çalışmaya devam ediyoruz. Unutmayalım ki salgınla ilgili kurallara ve yönlendirmelere uymak da bir vatandaşlık görevidir. Bu vesileyle vatandaşımızın sağlığı için fedakarca gece gündüz demeden çalışan belediyelerimize sonsuz teşekkürlerimi iletiyorum. Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere, esen kalın.

içindekiler

04

Afet Riski Azaltma ve Deprem Toplantısı

10

Belediyelerde COVID-19 Önlemleri

17

Cumhurbaşkanı Belediye Başkanlarıyla
Telekonferans ile Buluştu

24

Yerel Yönetimlerde Salgın Hastalıkla
Mücadele Hizmetleri / Şenay YILMAZ

18 KADIN BELEDİYE BAŞKANLARI KORONAVİRÜS
ÖNLEMLERİ İÇİN TOPLANDI

20 FATMA ŞAHİN ANTARKTİKA
İZLENİMLERİNİ ANLATTI

22 AYDH 2020 YILI KOORDİNASYON TOPLANTISI

22 TBB 10. DÜNYA KENT FORUMU'NDA

23 MECLİS ÜYELERİ EĞİTİM VE
BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

29 TBB ENCÜMENİ TELEKONFERANS
YÖNTEMİYLE TOPLANDI

30 COVID-19 SALGINI KANUN TEKLİFİ
YASALAŞTI

34

Türkiye’de Kadınların Yerel Siyasete Katılımı:
İlçe Belediye Meclislerinde Kadınlık, Ayrımcılık ve
Dayanışma / Zeynep ALEMDAR, Merve AKGÜL,
Selin KÖKSAL, Gökçe UYSAL

46

Küresel Salgının İnsan Yerleşimlerine Etkisi
/ Cemal BAŞ

32 ULUSLARARASI AKILLI ULAŞIM ZİRVESİ

32 ÇEKYA’DA ŞEHİR EŞLEŞTİRME TOPLANTISI

33 BELEDİYE BAŞKANLARI
GÖÇ PLATFORMU ÇALIŞTAYI

38

İller Bankası İle Belediyeler Arasındaki Mali
İşlemlerin Muhasebeleştirilmesi / Yüksel KOÇAK

52

Tüketicinin Korunmasında Belediye
Zabıtasının Rolü / Av. Süleyman ÜÇEL

57 YARGI KARARI

62 GENELGE

66 SORU-CEVAP

AFET RİSKİ AZALTMA VE DEPREM TOPLANTISI

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB), İçişleri Bakanlığı ve Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) ile birlikte düzenlenen “Afet Riski Azaltma ve Deprem Toplantısı” TBB hizmet binasında gerçekleştirildi.

Açılış konuşmasına toplantıya ev sahipliği yapan TBB’ye teşekkürlerini sunarak başlayan İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, binlerce yıldır var olmasına rağmen Türkiye’nin deprem miladının 1999 yılında yaşanan Marmara depremi olduğunu belirtti. Son dönemde yoğun bir deprem mesaisi yaşadığını belirten Soylu, afet konusunda eksikler olabileceğini ancak afet yönetiminde kurumsallık sorununun aşılma-ya başladığını kaydetti.

Yaşanan her deprem sonrasında bazı çevreler tarafından, 1999 yılından bugüne hiçbir şey yapılmadığı ekseninde şiddetli bir kampanyayla karşılaştıklarını kaydeden Bakan Soylu, “Eksiklerimiz olabilir ama bununla birlikte çok büyük bir dönüşüm gerçekleştirdik, gerçekleştirmeye devam ediyoruz. Afet yönetimi kapsamında da önemli bir kapasite ürettik. Her şeyden önce afet yönetiminde, kurumsallık sorununu aşmaya çalıştık. Bugün yetkin ve yüksek kapasiteli bir kuruma sahibiz. 1999’da ülkemizde sadece 50 adet olan deprem gözlem istasyonu sayısı, bugün 1100 adettir. Avrupa’nın bu alanda ikinci büyük deprem gözlem ağına sahibiz. AFAD Başkanlığımızın 81 il müdürlüğü, 11 birlik müdürlüğü, yaklaşık 6 bin personeli, çeşitli tonaj

ve tipte 352 müdahale aracı, yurt sathında 26 lojistik deposu, 52 adet de lojistik destek deposu bulunmaktadır.” dedi.

Bakan Soylu, Elazığ depremi olduğu sırada, İstanbul’da afet koordinasyon toplantısında olduklarını söyleyerek haberi alır almaz, hızlıca Çevre Şehircilik Bakanı, Sağlık Bakanı, AFAD Başkanı, TOKİ Başkanı ve Sağlık Bakanlığının ilgili genel müdürleriyle birlikte hızlıca bölgeye gittiklerini ve hep birlikte çalışmalara başladıklarını anlattı. 1999 yılında yaşanan depremde en önemli sorunları “koordinasyonsuzluk” ve “panik” olarak yorumlayan Bakan Soylu, Marmara depreminde kimsenin nereye koşacağını, ne talimat alacağını bilmediğini hatırlatarak, “Bu 1999’daki depremde temel problemlerden biriydi. Orada kazandığımız tecrübeyle Elazığ, Malatya ve Başkale’de çok önemli çalışmalar gerçekleştirdik. Elazığ’da bulunduğumuz 23 gün boyunca zihnimizde hep büyük İstanbul depreminin antrenmanını yaptık.” şeklinde konuştu.

“Siyasi popülizmle deprem konusunda alınacak tedbirler ters orantılıdır.” diyen Soylu, Türkiye’nin güçlü bir devlet olduğunun altını çizerek belediyelerin güçlü imkânlarını deprem çalışmalarına sevk edebileceğini ifade etti.

Afet bölgelerinde yapılan çalışmalar hakkında rakamlar veren Bakan Soylu, kentsel dönüşümün önemine dikkati çekerek herkesin elini taşın altına koymasına gerektiğine vurgu yaptı. Soylu ayrıca kaymakamlık ve belediyelerin arama kurtarma konusunda timler oluşturmasını da tavsiye etti. Bakan Soylu konuşmasını şu sözlerle sürdürdü: “Siz hepiniz belediye başkanıdır,

Süleyman Soylu: “Siyasi popülizmle deprem konusunda alınacak tedbirler ters orantılıdır.”

yöneticilersiniz, Allah bir insana tarihte ismi kötü anılan bir insan sıfatını vermesin. Onun için bu afet meselesi, deprem meselesi, öncesini, anını ve sonrasını iyi bir şekilde hem zihninizde hem de kurumlarımızda tasarlamak zorundayız. Elimizde planlarımız var ve buna ait adım atmakla mükellefiz. Şunu tekrar söyleyeyim; siyasi popülizmle deprem konusunda alınacak tedbirler ters orantılıdır.”

Akio Miyajima: “Türkiye ve Japonya coğrafi olarak uzak olsa da iki devlet tek yürektir.”

Japonya Büyükelçisi Akio Miyajima:

İki ülke arasında dayanışma ve işbirliği çalışmalarına değinen Japonya Büyükelçisi Akio Miyajima, depremle ilgili toplantının düzenlenmesinden ötürü memnuniyet duyduğunu belirterek, şehirler arasında tecrübe paylaşımının etkin bir şekilde gerçekleşmesini dilediğini ifade etti. İki ülke arasındaki dostluğa vurgu yapan Büyükelçi, 2020 yılının iki ülke arasındaki dostluğun temel taşı olan Ertuğrul Fırkateyni kazasının 130. yıl dönümü olduğunu hatırlatarak “Afet yönetimi işbirliği vesilesiyle, Türkiye ve Japonya arasındaki bağlarının daha da kuvvetlenmesini yürekten dilerim. Türkiye ve Japonya coğrafi olarak uzak olsa da iki devlet tek yürektir.” dedi.

İki ülkenin de deprem ülkesi olduğunu belirten Büyükelçi Miyajima, Elazığ, Van ve Malatya’daki deprem yaralarının en kısa sürede sarılması dileğinde bulundu. 2011 yılında Van’da meydana gelen depreme yardım etmek için gelen ve burada hayatını kaybeden Atsushi Miyazaki’yi hatırlatan Büyükelçi Miyajima, Japonya ve Türkiye arasındaki yardımlaşmanın aralıksız devam ettiğini söyledi. 2019 yılında Marmara depreminin 20. yılı, AFAD’ın kuruluşunun 10. yılında 20 ülkenin katılımıyla Ankara’da “Dünya Asya Afet Toplantısı” gerçekleştirildiklerini kaydeden Miyajima, binaların altyapılarının güçlendirilmesi gerektiğine dikkati çekti. Miyajima, Japonya’da depreme yönelik alınan tedbirlere yer verdiği konuşmasında okulların sismik güçlendirilmesi, afet eğitimi, doğal afetlerden kültürel miras koruma anlamındaki kapasite artırımı vs. konularında işbirliklerini sürdürdüklerini dile getirdi.

Fatma Varank: “Riskli bölgeleri tespit etmeniz ve Bakanlıkla birlikte kentsel dönüşüm için harekete geçmeniz çok önemli.”

Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı Fatma Varank:

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ile çok yoğun bir mesai geçirdiklerini belirten Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı Fatma Varank, 12 günde Elazığ’ın tamamında hasar tespit taraması yapıldığının altını çizerek bu bilgileri vatandaşlarla paylaştıklarını ifade etti. Yaşanan dijital dönüşümün nereden nereye geldiğini gösterdiğini söyleyen Varank, tabletlerle uydura gönderilen konum bilgileriyle olaya çok daha yerinde ve acil müdahale etme imkânı bulduklarını bildirdi. Çevre Şehircilik Bakanlığı olarak, depremlerde hasar tespitinden uygulamaya uzanan çok zor bir yol izlediklerini söyleyen Varank, bu süreçte İstanbul’da, Manisa’da, Elazığ’da, Malatya’da belediye başkanlarıyla bu sürecin ne kadar zor ve zahmetli olduğunu hep birlikte yaşayarak gördüklerine değindi. Varank, konuşmasını şöyle sürdürdü: “İlk 72 saatten sonra başladığı düşünülen bu görev, aslında 72 saatten sonra başlamıyor, bunu bu depremde çok net bir şekilde gördük. İlk hasar tespitinden, ilk enkazların kaldırılmasındaki teknik destekten, binaların altında kurtarma faaliyeti yapan arkadaşlarımıza destekten başlıyor. Bu depremde belediye başkanlarımızla, AFAD’la özellikle oradaki arkadaşlarımızla yaşadığımız bu yoğun mesai aslında bir tatbikat. Hasar tespitiyle ilgili süreç, 12 gün içerisinde Elazığ’da tamamında tamamlandı. Bu gerçekten üst düzeyde bir hasar tespit taramasıydı. O soğukta, arkadaşlarımız, köy köy, mahalle mahalle, ev ev gezerek bütün hasar tespitleri 12 gün içerisinde tamamladılar. Çünkü vatandaşımız, evine gireceğini ya da girmeyeceğinin bilgisini almak istedi.”

Riskli alanlarda yapılan çalışmalardan bahseden Varank, Elazığ'da yıkım çalışmalarının yüzde 80'inin tamamlanarak temel atma çalışmalarının başladığını açıkladı. "Riskli bölgeleri tespit etmeniz ve Bakanlıkla birlikte kentsel dönüşüm için harekete geçmeniz çok önemli." diyen Varank, belediye başkanlarına kentsel dönüşüme ait stratejik planlarını hazırlamalarını önerdi.

JICA Uzmanı Dr. Shoji Hasegawa:

JICA Uzmanı Dr. Shoji Hasegawa, Elazığ depreminde hayatını kaybedenler için üzüntü duyduğunu belirtti. Afet riskini azaltmada Japonya tecrübesini aktaran Hasegawa, Japonya'nın depreme karşı güçlü ve zayıf yönlerinden bahsetti. Dünyadaki 5'ten büyük depremlerin yüzde 20'sinin Japonya'da meydana geldiğini belirten Hasegawa, Japonya'da 111 tane aktif volkan olduğunu ve dünyadaki yarıdağların %10'unun yine Japonya'da yer aldığını söyledi. Afetlerde riski azaltmak için öncelikle riski anlamak gerektiğine dikkati çeken Hasegawa, verilerin toplanması ve veriler toplandıktan sonra risk değerlendirmesinin yapılması gerektiğinin altını çizdi. Eğer risk değerlendirmesi düzgün yapılmazsa, bütçenin nereye harcanacağını bilinemeyeceğini ve depremin çok fazla yaşanmadığı bir yere çok sağlam binalar yapmanın bir anlamı olmayacağını ifade eden Hasegawa, hazırlık aşamasının çok önemli olduğunu işaret ederek, "Önce hazırlık, sonra uygulama olarak düşünmeliyiz. Planın mutlaka uygulanabilir olması gerekmektedir. Uygulanamayacak bir plan sadece bir rüyadır. Dolayısıyla mutlaka uygulanabilecek planlar olması lazım." dedi.

Dr. Shoji Hasegawa: "Önce hazırlık, sonra uygulama olarak düşünmeliyiz."

Dr. Mehmet Güllüoğlu: "Deprem tehlikesini azaltamayız ama deprem riskini azaltabiliriz."

Afad Başkanı Dr. Mehmet Güllüoğlu:

AFAD tarafından hazırlanan Türkiye deprem haritasını katılımcılarla paylaşan Güllüoğlu, "Türkiye'de deprem tehlikesi hem can kaybı hem mal kaybı açısından en büyük tehlikemiz. Bunun iyi anlaşılması için AFAD'ın önderliğinde, 7 ayrı üniversiteden, 20 akademisyen, 3 yıl boyunca çalıştı ve bir risk haritası oluşturuldu. Hangi koordinat varsa o koordinatı, o adresi, o ada, parsel ya da biraz haritadan seçerek oraya özel bir deprem tehlikesi görebiliyorsunuz. Bu haritanın benzeri dünyada çok az sayıda ülkede var. Gelişmiş, çözünürlüğü yüksek, e-devletten erişilebilir bir harita." dedi.

Depremden sele, çığ felaketlerinden orman yangınlarına kadar AFAD'ın çalışmalarından bahseden Güllüoğlu, "Genelde tehlikeyi konuşuyoruz. Tehlike nedir; tehlike depremdir, seldir, bireysel olarak kaza yapma ihtimalidir, sınavda başarısız olma ihtimalidir. Depremden tehlikeye giden bir süreç var. Şimdi Japonya'da 7 büyüklüğünde bir deprem olduğunda bir şey olmuyor da Afganistan'da 7 büyüklüğünde bir deprem olduğunda taş taş üstünde kalmıyor. İkisine de baktığımızda Richter ölçeğiyle ikisi de 7.0 ama etkisi bambaşka. Diyelim aynı sınava giren iki öğrenci gibi objektif bir şey var karşımızda. Diğer tarafta risk var. Biz deprem tehlikesini azaltamayız, niye; bu fay hattı orada, o fay hattını değiştiremeyiz. Kanal İstanbul'da konuşuluyor ya işte fay hattını tetikleyecek, alakası yok. Yerin 10 kilometre, 20 kilometre altındaki fay hattını değiştiremeyiz. Ama riski değiştirebilir miyiz; evet riski değiştirebiliriz, riski azaltabiliriz." dedi.

AFAD Başkanı Dr. Mehmet Güllüoğlu başkanlığında yapılan tecrübe paylaşımı oturumunda; Antalya Valisi Münir Karaloğlu, Düzce Belediye Başkanı Faruk Özlü, Sakarya Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem Yüce, Malatya Büyükşehir Belediye Başkanı Selahattin Gürkan ve Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı Hasan Tahsin Usta depremlerle ilgili tecrübeleri paylaştı.

Antalya Valisi Münir Karaloğlu:

Toplumun bütün kesimlerini bu hazırlık safhasının içine koymamız lazım. Eğer vatandaşın riskli bölgede bir konutu varsa ve bunun dönüştürülmesi de gerekiyorsa, vatandaşın şunun hesabını yapıyor olması gerekli; “Benim yine bir konutum olsun ama yaşanacak afette bana tabut olmasın. Afetten sonra sağlıklı bir şekilde yaşamaya devam edeyim. Ama bugün vatandaşımız, riskli alanda bir konutu varsa, dört tane de çocuğu varsa, bir konuttan nasıl dört konut çıkarabileceğini düşünüyor.

“Toplantının son bölümünde Prof. Dr. Alper İlki ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürü Vedat Gürgen tarafından “Kentsel Dönüşüm” başlıklı sunumlar yapıldı.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürü Vedat Gürgen:

Bizim artık Türkiye’de olmazsa olmazımız dönüşümdür. Bu dönüşümü bir an önce tamamlamamız lazım. Ancak dönüşümü yapabilmek için de nereden, nasıl, hangi suretle başlayacağımızı, kaynakları nasıl kullanacağımızı, öncelikleri nereye verebileceğimizi belirlemek açısından bir strateji belgemizin olması lazım. Gerçekler envanterimiz olacak, o envanter üzerine bir strateji belirleyeceğiz ve acil müdahale alanlarımızı da oluşturacağız.

İstanbul Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Alper İlki:

2000 yılından sonra yapılan yapılar, daha eski yapılara göre oldukça iyi. Dolayısıyla öncelikle bakmamız gereken yapılar; 2000 yılından önce yapılmış olan yapılar, bunlara bir çözüm bulmamız gerekiyor. Bu yapı stoku da az değil.

Malatya Büyükşehir Belediye Başkanı Selahattin Gürkan:

Malatya olarak depremi çok iyi yönettik. Biz esasında kar ve kışla ilgili mücadele için her ilçemize ve ilçemizin belirli yerlerine iş makinelerin konuşlandırmıştık. Bu hadise olunca, hemen kaymakamlarımızla ve belediye başkanlarımızla ve muhtarlarımızla görüşmeler yaparak iş makinelerimizi enkaz altında kalan insan ve hayvanların olduğu bölgeye yönlendirdik. Can kaybının en asgari seviyede olmasının temel sebeplerinden de bir tanesi bu oldu.

Sakarya Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem Yüce:

Sakarya halkı olarak, depremin acı yüzünü biz-zat gördük ve yaşadık. Bu konuda oldukça hassas davranmaktayız ve önlemlerimizi almaktayız. Afet Koordinasyon Merkezini en teknolojik cihazlarla ve modern bir yapıyla kurduk. Merkezimiz 9 şiddetinde depreme dayanıklı olarak inşa edildi. Kesintisiz enerji ve haberleşme imkanıyla tek bir merkezden, şehrin tüm noktalarını izleyebilecek bir iletişim ağını gerçekleştirdik.

Düzce Belediye Başkanı Faruk Özlü:

Yatay şehirleşmeye büyük önem veriyoruz. Bu hem kent estetiği bakımından önemli hem depreme dayanıklı yapıların inşasının kolaylığı bakımından önemli. Deprem yönetmeliklerine uygun yapılara dikkat ediyoruz. Kentsel dönüşüm, dere yataklarının ıslahı ve buralarda yapılaşmanın yasaklanmasını öneriyoruz.

Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı Hasan Tahsin Usta:

Ülkemizin ve dünyanın en önemli sorunu deprem, ikinci sorunu deprem, üçüncü sorunu deprem. Çözüm; yenilemek, güçlendirmek, kısaca kentsel dönüşümle, güvenli, yaşanabilir bir kent oluşturmaktır. Türkiye'nin Malatya ve Elazığ'da vermiş olduğu sınavı ve geçmiş dönemdeki tecrübelerini de önümüze koyarak, AFAD'ın üst hafızasıyla birlikte tüm ilçelerimize bunu yaymalı ve deprem konusunu sürekli canlı tutmalıyız.

BELEDİYELEERDE COVID-19 ÖNLEMLERİ

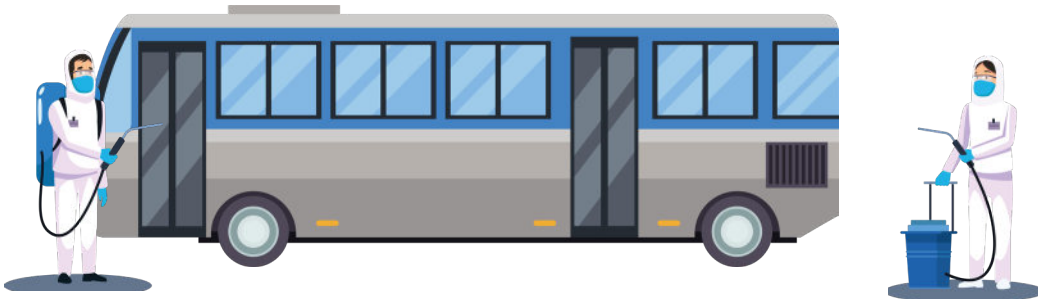
Belediyeler Koronavirüse Savaş Açtı

Dünya, Çin'in Wuhan kentinde başlayarak tüm dünyaya yayılan Koronavirüs salgınıyla mücadele ediyor. Yeni tip Koronavirüs (Covid-19) vakalarının ve kayıpların artmasıyla birlikte tüm dünyada önlemler sıkılaştırıldı. Ülke genelinde vatandaşlarımızı korumak ve salgının yayılmasını engellemek amacıyla Bakanlıklar kendi alanlarında bir dizi önlemler uygulamaya başlarken belediyelerimiz de teyakkuza geçerek 7/24 virüsle mücadele çalışmalarını sürdürüyor.

Alınan tedbirlerin uygulanmasında önemli rol oynayan belediyeler, halk sağlığını ön planda tutarak belediye faaliyetlerinin eksiksiz ve hızlı bir şekilde yürütülmesi için çalışmaya devam ediyor. Belediyeler tarafından virüs tehlikesine karşı her gün hijyen ve dezenfektasyon çalışması yürütülerek, vatandaşların yoğun olarak kullandıkları yaşam alanları düzenli şekilde ilaçlanıyor.

Salgına karşı halkı bilgilendiren ve farkındalık oluşturan belediyeler, vatandaşlara sokağa çıkmaması yönünde çağrılar yaparken, virüsün en fazla tehdit ettiği 65 yaş ve üstü vatandaşların ilaç, hijyen ve gıda vb. ihtiyaçlarını evlerinde karşılıyor. Ayrıca belediyelerin rutin hizmetleri arasında bulunan yaşlılara evde bakım hizmetleri kesintisiz sunulmaya devam ediyor. Virüs şüphesiyle belediyelere başvuranlar sağlık kuruluşlarına yönlendirilirken, birçok belediye kaygı duyan ve psikolojik yardım almak isteyen vatandaşlara da psikolojik destek imkanı da tanıyor.

Türkiye'nin dört bir yanında kararlılıkla virüsle mücadele eden belediyeler, vatandaşların sağlığını korurken hayatlarını da kolaylaştırmak için tüm imkanlarını seferber etmeye devam ediyor.

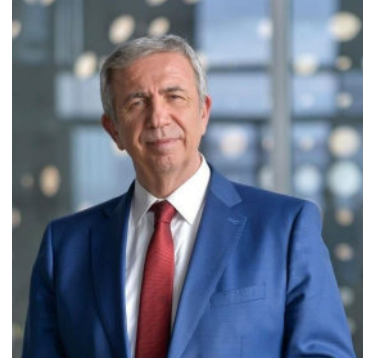
Ankara'da Yaşlılara Destek

Ankara Büyükşehir Belediyesi, sokağa çıkma yasağı getirilen 65 yaş ve üstü vatandaşların günlük market ihtiyaçlarını motosikletli kuryeler aracılığıyla karşılıyor.

Kuryeler, gün içerisinde 12.00 -17.00 saatleri arasında 65 yaş ve üstü vatandaşların tüm ihtiyaçlarını evlerine getiriyor.

Ayrıca, Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi de kartlı su sayacı olan 65 yaş ve üstü konut abonelerinin su yükleme işlemlerini adreslerinde yapmaya başladı. Sokağa çıkamayan 65 yaş ve üstü konut abonelerinin “Başkent 153” ya da “0312 616 10 00” numaralı telefondan ulaşarak yararlanabileceği hizmet kapsamında ekipler, kartlı su sayacı kullanan abonelerin su yükleme işlemini adreslerinde gerçekleştiriyor.

Mansur Yavaş
Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı

Eskişehir'de Tedbirler Sıkılaştı

Tramvaylarda, otobüslerde, duraklarda ve otogar gibi vatandaşların sıklıkla kullandığı alanlarda dezenfeksiyon çalışmalarını yoğunlaştıran Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, tüm kapalı alan etkinliklerini iptal ederek, müze ve merkezlerini de ziyarete kapattı. Ayrıca belediye bünyesinde verilen kurslarda eğitime ara verilirken, spor merkezleri ve kapalı yüzme havuzu da geçici süreyle hizmete kapatıldı.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, vatandaşların sağlıklı ve temiz bir ortamda günlük yaşantısına devam edebilmesi için salgın hastalıklara karşı faaliyet planını hayata geçirdi. ‘Koronavirüs ile Mücadele Eylem Planı’ oluşturan Büyükşehir Belediyesi, düzenlediği eğitimler ile personeli korona virüsü ile ilgili bilgilendirirken, belediye hizmet binalarında da temizlik önlemlerini sıkılaştırdı. Tramvaylarda, otobüslerde, duraklarda, Otogar, bilet gişeleri gibi vatandaşların sıklıkla kullandığı alanlarda ilaçlama gerçekleştiren Büyükşehir Belediyesi, mobil ekipler kurarak otobüsleri ve tramvayları sefer bekleme noktalarında da anlık olarak temizliyor.

Önlem amacıyla Tarihi Odunpazarı Bölgesi'ndeki tüm müzelerini ziyarete kapatan Büyükşehir Belediyesi, belediye bünyesinde verilen tüm kurslarda da eğitime ara verdi.

Korona virüsünden korunma önlemleri kapsamında mekanik sayaç kullanan vatandaşların 1 Mayıs 2020 tarihine kadar sularının kesilmeyeceğini duyuran Büyükşehir Belediyesi, sosyal medya ve kent içi reklam alanlarını da aktif şekilde kullanarak çeşitli görseller ve videolar ile vatandaşları bu konuda bilinçlendirmeye çalışıyor.

Yılmaz Büyükerşen
Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanı

Gaziantep'te Koronavirüs Kontrolleri

Koronavirüs salgınıyla mücadele kapsamında Gaziantep'in giriş ve çıkışlarına sağlık stantları kuruldu. Ateş ölçerlerle şehrin giriş ve çıkışlarında kurulan sağlık stantlarında görevli doktorlar, vatandaşların muayenesini gerçekleştirerek, salgının şehir dışından gelişini engellenmeye çalışıyor. Kentin giriş bölgelerinde oluşturulan polis noktalarındaki uygulamada, sağlık personeline Suriyeli doktorlar da destek veriyor.

Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin ile uygulama noktalarını ziyaret eden Vali Davut Gül, "Bu çalışmayı farklı kılan diğer nokta da gönüllü Suriyeli doktorlar da bu işi üstlendi. Doktorlarımız gelen misafirlerimizin ateşlerini ölçüyor. Herhangi bir sıkıntı halinde de 112'yi arayarak haber veriyorlar. Katkılarından dolayı Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin başta olmak üzere sağlık çalışanlarımıza gösterdikleri özverili davranıştan dolayı teşekkür ediyorum." diye konuştu.

Fatma Şahin
Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı

Başkan Şahin ise özel bir model oluşturduklarına işaret ederek, şöyle konuştu: "Koruyucu önleyici tedbirler hayat kurtarıyor. Şehre giren her vatandaşımızın ateşini ölçüyoruz. Her şey normale yolculuklarını sürdürüyorlar. Eğer ateş yüksekse hemen sağlıkçılarımız devreye giriyor. Bu konuda Gaziantep Büyükşehir Belediyesi olarak alınan ateş ölçerlerimizle sağlık çalışanlarımıza destek olduk. 2 milyonun sağlığı bize emanettir. Bu emanetin gereğini yapmak için de halkımızın hizmetindeyiz."

İstanbul'da Koronavirüs Timi Kuruldu

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, tüm dünyayı etkileyen Koronavirüse karşı hijyen timi kurdu.

Büyükşehir Belediyesi, toplu taşıma araçları ve kapalı alanlar başta olmak üzere, koruyucu sağlık hizmetleri kapsamında tedbirler almak ve bu tedbirlerin sürekliliğini sağlamak amacıyla bir eylem planı hazırladı.

Şehir genelinde 420 personel, temizlik ve hijyen sağlamakla görevlendirildi. Metrolarda 100 kişi ile temizlik ve hijyen çalışmaları gerçekleştirilirken İETT otobüsleri ve metrobüs istasyonları daha sık aralıklarla yıkanıp, temizleniyor. Merkezi peronlarda mobil dezenfeksiyon ekipleri oluşturuldu. 44 metrobüs istasyonunda toplamda 65 adet, Taksim-Tünel tarihi tramvay hatında el dezenfeksiyon üniteleri yerleştirildi. Özel olarak hazırlanan 18 araçta, toplamda 36 dezenfeksiyon personeli sahada çalışmaya devam ediyor.

Ekrem İmamoğlu
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Belediyenin sorumluluğunda bulunan cami, cemevi, kilise ve sinagog gibi tüm ibadethanelerde de dezenfeksiyon işlemleri ve koruyucu tedbirleri yaygınlaştırıldı.

Konya'da Ücretsiz Dezenfeksiyon Hizmeti

Konya Büyükşehir Belediyesi, Dezenfeksiyon Eylem Planı kapsamında belediye ait toplu ulaşım araçlarının yanı sıra resmi kurumların hizmet araçları ile hatlı minibüsler, ticari taksiler ve personel servislerinin de ücretsiz dezenfeksiyonunu yapıyor.

Konya Büyükşehir Belediyesi, koronavirüs ile mücadelede önleyici tedbirler kapsamında 31 ilçede dezenfekte çalışmalarını aralıksız sürdürüyor. Koronavirüsün yayılmasını engellemek amacıyla ilk günden itibaren bünyesindeki otobüslerin ve tramvayların düzenli olarak dezenfeksiyonunu gerçekleştiren Konya Büyükşehir Belediyesi; kamuya ait araçlar ile özel toplu ulaşım araçlarına da dezenfeksiyon işlemleri yapıyor.

Başta Sağlık Bakanlığı ambulansları olmak üzere; polis, jandarma ve kamu kurumlarına ait hizmet araçları ile özel sektöre ait hatlı minibüsler, ticari taksiler, personel servislerinin de Büyükşehir Belediyesi Dezenfeksiyon Koordinasyon Merkezi'nde ücretsiz dezenfeksiyon işlemleri uygulanıyor. Araçlarının dezenfeksiyonunu yaptırmak isteyen kamu kurumları ile toplu ulaşım hizmeti verenler, Büyükşehir Belediyesinin Tatlıcak Mahallesi'nde bulunan Dezenfeksiyon Koordinasyon Merkezi'ne başvurabiliyor.

Uğur İbrahim Altay
Konya Büyükşehir Belediye Başkanı

Manisa'da Koronavirüs Seferberliği

Manisa Büyükşehir Belediyesi virüsün yayılmasını önlemek amacıyla 17 ilçede adeta seferberlik ilan etti.

Alınan önlemler ve yapılan çalışmalara ilişkin bilgi veren Başkan Cengiz Ergün, "17 ilçemizde resmi kurumların tamamında dezenfeksiyon uygulaması gerçekleştirdik. Bunun yanında merkezdeki tüm camilerimizi dezenfekte ettik. Park ve bahçeler, çocuk oyun alanları, ilçe belediyelerimizle koordineli bir şekilde otobüs durakları ilaçlama ve dezenfeksiyon çalışmalarımızı periyodik olarak sürdürüyoruz. Gasilhanelerimizden itfaiye müfrezelerimize, çocuk merkezlerimizden kurs binalarımıza kadar tüm binalarımızı da yine aynı şekilde dezenfekte ettik. Katı atık bertaraf tesislerimizde de işçi önlemi ve dezenfeksiyon uygulamalarımızı yine sık sık gerçekleştiriyoruz. Bu çalışmalarımızı bir defaya mahsus yapmıyoruz. Sık sık devam edeceğiz" dedi.

Büyükşehir Belediyesine bağlı ilçe koordinatörlükleri de dahil olmak üzere vatandaşların iş ve işlemlerini yapmak için bulunmak zorunda olduğu hizmet binalarına dezenfektanlar konuşlandırıldı.

Toplu ulaşım araçlarında da dezenfeksiyon çalışmaları il genelinde sürdürülüyor. Toplu ulaşım araçları, ticari taksiler ve servis araçlarında sık sık dezenfeksiyon uygulaması yapılıyor. Bunun yanı sıra Büyükşehir Belediyesine ait 144 araca dezenfektanlar yerleştirildi.

Manisa Büyükşehir Belediyesi Eğitim Merkezinde (MABEM) öğrencilerin uzaktan eğitim almaları için de çalışmalara başlandı. Belediye, WEB TV aracılığıyla çocuklara eğitim verebilecek bir altyapıyı oluşturmak üzere çalışmalar yürütüyor.

Cengiz Ergün
Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı

Şanlıurfa'ya Sağlıklı Su Temini

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi, Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (ŞUSKİ), koronavirüs salgınına karşı tedbirlerini artırıyor. İçme suyu arıtma tesislerinin ve otomatik klorlama cihazlarının 7/24 dezenfeksiyon işlemi en üst düzeyde titizlikle devam ediyor.

ŞUSKİ, sağlıklı ve temiz içme suyu için Şanlıurfa genelinde toplamda bin 415 farklı noktada kurulu olan tam otomatik klorlama cihazları ile sağlıklı su temini gerçekleştiriyor. Mevcut bin 415 farklı noktaya aylık olarak 110 bin kilogram sıvı klor sevkiyatı gerçekleştiriliyor. ŞUSKİ ekipleri ayrıca İl Sağlık Müdürlüğü ile koordineli olarak numuneler alarak, ölçüm ve değerlendirmeler yapıyor.

ŞUSKİ Şanlıurfa şehir merkezinde yer alan içme suyu arıtma tesisi ile de yaklaşık bir milyon Şanlıurfalıya sağlıklı içme suyunu ulaştırıyor. Bu tesiste

kaynağından alınarak havalandırılan ve ozonlanan su, Dünya Sağlık Örgütü tarafından belirlenen koruyucu kimyasallar ile harmanlanarak steril hale getiriliyor. Durulanmış olarak çöktürme havuzlarından çıkan sular son olarak kum filtrelerine yönlendiriliyor. Filtrelerde de çökelmeyen maddeler kumlara tutunarak sudan ayrılıyor. Kimyasal ve fiziksel işlemler bu şekilde tamamlandıktan sonra dezenfeksiyon işleminin en son uygulaması olan klorlama işlemi yapılıyor.

Zeynel Abidin Beyazgül
Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanı

Ordu'da Dezenfekte Tüneli

Ordu Büyükşehir Belediyesi vatandaşların kıyafetlerinin dezenfekte edilmesi amacıyla tamamen yerli ve milli imkanlarla "Aircor52 Dezenfekte Tüneli" tasarladı.

Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan açıklamada, sensörlü çalıştığı ifade edilen tünelin insan sağlığına hiçbir zararlı etkisi bulunmadığı aktarıldı. Açıklamada, Büyükşehir Belediyesinin kendi imkanlarıyla tasarladığı Dezenfekte Tüneli'nin marka tescilini almak üzere başvuruda bulunduğu da kaydedildi.

İl genelinde dezenfeksiyon işlemlerine aralıksız devam ederken vatandaşlar için her türlü tedbiri üst düzeyde tuttuklarını vurgulayan Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Hilmi Güler şunları kaydetti:

"Büyükşehir Belediyemiz tarafından Türkiye'ye örnek olacak bir çalışma geliştirildi. Tamamen kendi imkanlarımız ile ortaya çıkardığımız Dezenfekte Tüneli, dışarı çıkma zorunluluğu bulunan vatandaşlarımızın kıyafetlerinin bakterilerden arındırılmasını sağlayacak. Marka tescilini almak için başvurumuzu da gerçekleştirdik. Bu çalışma yüce Türk milletimize ve Cumhurbaşkanımıza armağanımızdır. Bu çalışmayla bütün belediyelerimizin ve sağlık kurumlarımızın hizmetindeyiz."

Ordu Büyükşehir Belediyesi önündeki 16 Temmuz Demokrasi Meydanı'na konulan Dezenfekte Tüneli'ne vatandaşlar yoğun ilgi gösterdi.

Mehmet Hilmi Güler
Ordu Büyükşehir Belediye Başkanı

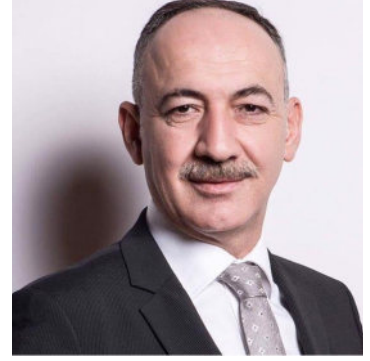
Kırıkkale’de Koronavirüs Önlemleri

Kırıkkale Belediyesi Zabıta Müdürlüğü ekiplerinin korona virüs (Covid-19) salgınına karşı aldığı tedbirler kapsamında “Sosyal Mesafeyi Korum, Hayat Eve Sığar” yazılı etiketler, kent merkezindeki farklı noktalara yapıştırıldı.

Kırıkkale Belediyesi, Çin’de ortaya çıkan ve tüm dünyayı tehdit eden korona virüs (Covid-19) salgınına karşı tedbirlerini artırıyor. Zabıta Müdürlüğü ekiplerince, kent merkezindeki cadde, sokak, park ve pazar alanları olmak üzere kentin birçok noktasına “Sosyal Mesafeyi Korum, Hayat Eve Sığar” yazılı etiket yapıştırıldı.

Kırıkkale Belediye Başkanı Mehmet Saygılı, vatandaşların mümkün olduğunca 1 veya 2 metre uzakta olunmasını gerektiğini söyledi. Saygılı, vatandaşların hijyene dikkat ederek temaslardan uzak durması gerektiğini belirterek, “Bu önleme dikkat çekmek için hazırladığımız etiketleri işlek noktalara yapıştırmak suretiyle dikkat çekmek istedik. Ayrıca zabıta ekiplerimiz İçişleri Bakanlığının genelgesi uyarınca alışveriş merkezleri, marketlerde en fazla olabilecek kişi sayısını belirten etiketleri de mağaza girişlerine astık” dedi.

Mehmet Saygılı
Kırıkkale Belediye Başkanı

Mamak Belediyesinden Covit19Savar

Koronavirüs vakalarıyla birlikte belediyeler tüm toplu taşıma araçlarını, kent meydanlarını ve otogar gibi kalabalık noktaları sürekli olarak dezenfekte ediyor. Mamak Belediyesi personeli de ilaçlama çalışmalarını hızlandırmak için bir sistem geliştirdi. Covit19Savar adını verdikleri cihaz sayesinde kentteki sokak ve caddeler kolayca dezenfekte edilebiliyor.

Dezenfekte çalışmalarını hızlandırmak için adım atan Mamak Belediyesi’nin mühendis ve ustaları, bu kapsamda Covit19savar adını verdikleri bir makine geliştirdi. Bu sayede daha kısa bir sürede daha fazla ilaçlama yapılabilecek.

Mamak Belediyesi, kendi mühendis ve ustaları ile sokak ve caddeleri dezenfekte etmek üzere basınçlı bir sistem olan “Covit19Savar”ı geliştirdi.

“Covit19Savar” adı verilen araç üzerine monte edilen sistem geniş alanları kolayca dezenfekte edebiliyor. AR-GE çalışması Mamak Belediyesince yapılan virüs avcısı sistem, Kıbrıs Mahallesi’ndeki testlerden başarıyla geçmesinin ardından gece boyu cadde ve sokakları dezenfekte etmeye devam etti.

“Covit19Savar”ın Türkiye’de bu bir ilk olduğunu söyleyen Mamak Belediye Başkanı Murat Köse, “Rabbim bu virüsten milletimizi korusun. Hükümetimiz, Sağlık Bakanlığımız inanılmaz tedbirler alıyor. Sayın Cumhurbaşkanımızdan Allah razı olsun. Çok öncesinden uyardı ve bütün Türkiye’yi ayağa kaldırdı. Gerçekten önlemler çok üst düzeyde. Biz de Mamak Belediyesi olarak caddelerimizin dezenfektesinde böyle bir sistemi ustalarımız, mühendislerimiz sayesinde hep beraber yapmış olduk. Herkesten Allah razı olsun. Bütün Mamak’a, devamında ihtiyaç halinde tüm ilçelere göndereceğiz. Mamak Belediyesi markasıyla bunu yapıyoruz” dedi.

Murat Köse
Mamak Belediye Başkanı

Midyat Koronavirüs Kriz Masası Kurdu

Tüm dünyada hızla yayılan pandemiye önlem olarak Midyat Belediyesi Koronavirüs Kriz Masası kurdu. Belediye Başkanı Veysi Şahin başkanlığında gerçekleştirilen toplantılarda virüsün yayılmasını engellemeye yönelik tedbir kararları alındı.

Bu tedbirler kapsamında, belediye merkez binasına gelen ziyaretçilerin koronavirüs ve dezenfekte çalışmaları konusunda bilinçlendirilmesi ve olası bir salgına karşı tedbirli olunması amacıyla el dezenfektanı ve ateş ölçer cihazı ile kontrolleri sağlandı. Midyat halkının tamamının maske ihtiyacını karşılamak için halk eğitim merkezi ve ÇATOM ile iş birliği yapıldı.

Kırsal mahallelerde camilerde, merkez mahallelerde ise belediye tarafından Koronavirüs salgını ile mücadeleye yönelik farklı dillerde anonslar yapıldı.

Vatandaşların yoğun ve toplu olarak yaşadığı alanlarda, Mardin Büyükşehir Belediyesi ile iş birliği yapılarak dezenfekte çalışmaları sıkılaştırılırken, el ilanı, billboard ve sosyal medya gibi araçlar vasıtasıyla salgınla ilgili farkındalık oluşturacak bilgiler paylaşıldı.

Tek başına yaşayan ve ihtiyaçlarını karşılayacak yakını bulunmayan, 65 yaş üzeri ve kronik rahatsızlığı olan vatandaşların mağduriyet yaşamamaları için ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla #evdekal sosyal destek ekibi kuruldu. Bu ekipler beyaz masa üzerinden gelecek taleplere 7/24 üç vardiya şeklinde hiç ara vermeden müdahale ederek, vatandaşların market, pazar, eczane ihtiyaçlarını karşıladı. Ziyaret edilen evlere hijyen paketi hediye edildi. Ayrıca yardıma muhtaç vatandaşlara gıda, giyecek ve nakdi yardımlar yapıldı.

Ayrıca, bu süreçte sağlık çalışanlarına da moral ve destek ziyaretleri gerçekleştirildi.

Veysi Şahin
Midyat Belediye Başkanı

CUMHURBAŞKANI BELEDİYE BAŞKANLARIYLA TELEKONFERANS İLE BULUŞTU

Toplantıya TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin de katıldı.

Koronavirüs tedbirleri sebebiyle telekonferans yöntemiyle belediye başkanlarına hitap eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Koronavirüs önlemlerini değerlendirdi.

Belediyelerin halkın günlük hayatına dokunan çalışmaları ve yaptıkları altyapı yatırımlarının önemli olduğunu kaydeden Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kovid-19 hastalığı sürecinde belediyelere çok büyük görevler düştüğüne vurgu yaptı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, kamu hizmet binaları, toplu ulaşım araçları, pazar yerleri, çöp toplama alanları gibi yerlerin temizliğinin ve dezenfeksiyonunun aksatılmadan yapılması uyarısında bulundu.

Kamu hizmet binaları, toplu taşıma, toplu ulaşım araçları, pazar yerleri, çöp toplama alanları gibi yerlerin temizliği ve dezenfeksiyonunun aksatılmadan yapılması gerektiğini söyleyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, “İlçe belediyeleriyle işbirliği halinde cadde ve sokakların rutin temizliğinin yürütülmesi hususunda daha fazla hassasiyet göstermeliyiz. Maske, eldiven, kolonya, tulum gibi temizlik ve koruma malzemelerinin temini ve dağıtımını sürdürmeliyiz. Yaşlı ve öğrencilerimiz başta olmak üzere evden çıkmamalarını istediğiniz vatandaşlarımızın alverişi internet kitap ihtiyaçları teminine yardımcı olmalıyız. İşsiz kaldığı için geçim sıkıntısı yaşayan vatandaşlarımızı asla yalnız bırakmamalıyız. Evinde tencere kaynamadığı için gözü yaşlı, kalbi kırık her vatandaşımızın vebali sizlerin üzerindedir” ifadelerini kullandı.

Belediyelerin bu süreçteki çalışmalarına kaynak sağlamak için İller Bankası ödeneklerinden nisan, mayıs ve haziran aylarında kesinti yapılma-

yacağını belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye’ye eğitimden sağlığa, adaletten güvenliğe, sanayiden ulaşım kadar her alanda kazandırdıkları güçlü alt yapının önemini, kriz döneminde çok daha iyi görebildiklerini belirterek gelişmiş ülkelerin bile pek çoğu kriz karşısında âdeta çökerken, Türkiye’nin hemen her alanda kendi ihtiyaçlarını karşılayabilecek seviyede olduğunu ispatladığını söyledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile telekonferans görüşmesine katılan TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, belediyelerin küresel bir sorunla ulusal bir mücadele içinde olduğunu kaydederek ilgili bakanlıklarla çok yakın çalıştıklarını ve genelgelerin uygulanmasını titizlikle takip ettiklerini belirtti. Görüşmede akıllı şehir altyapılarının bu süreçte önemini daha iyi anlaşıldığına dikkati çeken Şahin, “Sizin himayenizde akıllı şehirleri çalışmıştık. Bu zor zamanda e-belediyecilik uygulamalarının önemini görmüş olduk. Halk günlerimizi telekonferansla yapıyoruz. Normal hayatımızda nasıl çalışmamız gerekiyorsa, bunu yapabilecek altyapıyı oluşturduk. Vatandaşımızın belediyeye gelmeden tüm işlemlerini yapabileceği bir altyapıya sahibiz.” dedi. Kent Bilgi Sistemi ve Coğrafi Bilgi Sisteminin avantajlarından bahseden Şahin, belediyelerin borçlarının ertelenmesi kararından dolayı da Cumhurbaşkanı Erdoğan’a teşekkürlerini sundu.

KADIN BELEDİYE BAŞKANLARI KORONAVİRÜS ÖNLEMLERİ İÇİN TOPLANDI

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) tarafından, koronavirüs salgınıyla ilgili belediyelerin iyi uygulamalarının ve tecrübelerinin paylaşılması amacıyla düzenlenen “Sağlıklı Kentler ve Kadın Belediye Başkanları Toplantısı” kadın belediye başkanlarının katılımıyla telekonferans yöntemiyle yapıldı.

TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin’in başkanlık ettiği, internet üzerinden de canlı olarak yayınlanan toplantıya; Aydın Büyükşehir Belediye Başkanı Özlem Çerçioğlu, Akyurt Belediye Başkanı Hilal Ayık, Balçova Belediye Başkanı Fatma Çalkaya, Bozkurt Belediye Başkanı Birsen Çelik, Gümüşhacıköy Belediye Başkanı Zehra Özyol, İzmit Belediye Başkanı Fatma Kaplan Hürriyet, Karaburun Belediye Başkanı İlkay Girgin Erdoğan, Keban Belediye Başkanı Fethiye Atlı, Kiraz Belediye Başkanı Saliha Özçınar, Ladik Belediye Başkanı Nurhan Yapıcı Özel, Suvarlı Belediye Başkanı Gülfer Ağır, Merkezefendi Belediye Başkanı Şeniz Doğan, Mihalgazi Belediye Başkanı Zeynep Akgün, Pazaryeri Belediye Başkanı Zekiye Tekin, Safranbolu Belediye Başkanı Elif Köse, Sancaktepe Belediye Başkanı Şeyma Döğücü, Selçuk Belediye Başkanı Filiz Ceritoğlu Sengel ve Uzunköprü Belediye Başkanı Özlem Becan katıldı.

Başkan Şahin, toplantı vesilesiyle belediyelerde hayata geçirilen iyi uygulamaların paylaşarak ortak bir yol haritası oluşturulmasını amaçladıklarını belirtti. Yerel yönetimlerin salgın sürecinde önemli bir misyon üstlendiğini kaydeden Şahin, “Kentlerimizin malını ve canını korumak adına hepimiz önemli çalışmalar yapıyoruz. İnsani bir sorunla karşı karşıyayız. Şimdi güç birliği zamanı. Birbirimizle kenetlenerek, iş birliğiyle sorunları çözmemiz gerekiyor. Zaten toplumda

Fatma Şahin: “Koronavirüs nedeniyle, İller Bankası üzerinden borçlu belediyelerimizden yapılan kesintiler yapılmayacak.”

bunu bekliyor. Şu an bireysel görüşlerimizi kenara bırakarak çalışma vakti.” sözleriyle işbirliği ve dayanışma çağrısında bulundu. Koronavirüs nedeniyle borçlu belediyelerin kesintilerinin yapılmayacağını açıklayan Şahin, “Geçtiğimiz günlerde TBB Encümenini toplayarak neler yapabileceğimizle ilgili görüşmeler yaptık. Bu kapsamda belediyelerimizin bizden ve devletimizden beklentileriyle ilgili 9 madde hazırladık. Bunu ilgili Bakanlıklarımıza ilettik. Onlar, bu yaptığımız çalışmadan çıkan sonuçları değerlendirdi. Kesintiyi yapmama gündeme geldi. Koronavirüs nedeniyle, İller Bankası üzerinden borçlu belediyelerimizden yapılan kesintiler yapılmayacak. Bu anlamda belediyelerimiz için çalışmalarımıza devam edeceğiz.” şeklinde konuştu.

Gaziantep'te salgınla ilgili yapılan çalışmaları da anlatan Şahin, kentin tüm ortak yaşam alanlarının dezenfekte edildiğini, toplu taşımalarda sosyal mesafenin korunması için yolcu sayısının azaltıldığını, ailelere temizlik malzemesi ve gıda desteği verildiğini bildirdi. Şahin, şehir girişlerinde ateş-ölçer uygulamasını başlattıklarından bahsederek çok ciddi bir altyapıyla hizmetlere devam ettiklerinin altını çizdi. Belediye olarak tüm çalışmaları sanal ortama taşıdıklarını ifade eden Başkan Şahin, akıllı şehirlerin önemine dikkati çekerek; "Biz akıllı şehirleri anlattığımızda çok anlaşılmıyordu.

Şu an tam zamanı. Akıllı şehir uygulamaları göç ve salgın hastalık gibi büyük sorunlara çözüm bulma altyapısı sunuyor. Yazılım ve donanım çok önemli. Kalkınma yerelde başlıyor. Sorun çözme kapasitemizi daha da geliştirmeye çalışıyoruz." dedi.

Başkan Şahin'in konuşmasını tamamlamasının ardından toplantıya katılan belediye başkanları söz alarak Koronavirüs salgınıyla ilgili tecrübe ve önerilerini paylaştı. Aydın Büyükşehir Belediye Başkanı Özlem Çerçioğlu, yaşanan sürecin dünyanın zor bir süreçten geçtiğini belirterek yerel yönetimlere büyük

görevler düştüğünü söyledi. Çerçioğlu konuşmasında belediyelerin iller bankasından alacakları pay, SSK primleri ve ödenekleri, akaryakıt alımlarında ÖTV oranları, kira bedellerinin güncellenmesi ve şartlı bağışların kabulü gibi konularda önerilerini dile getirdi.

TBB Başkanı Fatma Şahin toplantının bitiminde kadın belediye başkanlarının görev yaptığı belediyelere hijyen çalışmalarında yardımcı olunması amacıyla TBB olarak birer temizlik aracı hibe edileceğini duyurdu. Toplantıya katılan başkanlar bu kararı sevinçle karşıladı.

FATMA ŞAHİN ANTARKTİKA İZLENİMLERİNİ ANLATTI

TÜBİTAK MAM Kutup Araştırmaları Enstitüsü koordinesindeki bilim ekibi ile birlikte 4'üncü Antarktika Ulusal Bilim Seferi'ne katılan Türkiye Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin izlenimlerini Hürriyet gazetesine yazdı.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın davetiyle sefere katılan Şahin, "Ocak ayı başlarında Bakanımız "Seni bir hemşerinle birlikte Antarktika'ya gönderelim mi?" diye sorunca ilk önce "Acaba yanlış mı anladım?" diye düşündüm. Çünkü yeryüzünde insanın aklına ilk gelen yerlerden biri olmuyor Antarktika. Meselenin ay-

rıntılarına inince TÜBİTAK MAM Kutup Araştırmaları Enstitüsü koordinesindeki Bilim Ekibi ile birlikte düzenlenecek 4. Antarktika Ulusal Bilim Seferi'ne katılmamın gündeme geldiğini söyledi" dedi.

Bir kadın yerel yönetici olarak beni çok etkiledi

Sefere katılmadan önce Antarktika'yla ilgili olarak ekipten bilgi aldığını söyleyen Şahin, "Daha önceden de kendisini biraz tanıdığım TÜBİTAK MAM Kutup Araştırmaları Enstitüsü Müdürü, Antarktika Bilim Ekibi'nin koordinatörü Doç. Dr. Burcu Özsoy'la da konuştum. Onun anlattıkları beni daha da he-

yecanlandırdı. Antarktika Bilimsel Araştırma ve Bilim Üssü Projesi, Cumhurbaşkanlığı himayesinde ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı sorumluluğunda ve benim de mezunu olmaktan gurur duyduğum İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Kutup Araştırmaları Uygulama Araştırma Merkezi (PolReC) koordinesinde de 3 kere yürütülmüş. Hem Sayın Bakan hem de Burcu Hoca'yla konuşmalarımızdan ortaya çıkan başlıklar bir yerel yönetici, Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı hem de bir kadın, anne, mühendis ve kimyager olarak beni çok etkiledi." dedi.

Öyle hemen kıtaya ayak basamıyorsunuz

Şahin, Antarktika'ya gitmenin büyük sorumluluk olduğunu kaydederek; "Öyle hemen kıtaya ayak basamıyorsunuz. Çünkü buranın özel bir ekolojik dengesi var ve bunun olabildiğince bozulmaması gerek. Bu nedenle biz de ekip olarak Türkiye'den, uçtuğumuz uçaktan, Santiago'da konakladığımız otelden herhangi bir canlı organizmayı oraya taşımamak için ayaklarımızı, ayakkabılarımızı dezenfektan suyla temizleyerek karaya çıktık. Daha sonra da Türk bilim ekibinin araştırmalarını sürdüreceği Betanzos isimli araştırma gemisine helikopter ve Zodyak botlar kullanarak geçtik." dedi.

Kışın -85 dereceleri buluyor

Antarktika'nın ne kadar soğuk olduğunu ise Şahin şu sözlerle an-

lattı: "Herkesin aklına ilk gelen soru "Çok mu soğuk?" oluyor. Evet. Ciddi bir soğuk var. Hatta özellikle kışın -85 dereceleri buluyormuş. Ama bize öyle bir soğuk denk gelmedi. Hatta haberlerde görmüşsünüzdür. Biz oradayken şu ana kadarki en yüksek sıcaklıklar kaydedildi. Bu çok kötü bir durum dünya için. Oradaki sıcaklık artışları dünyanın genelini çok kötü etkileyecek bir gelişme. Yine de özel kıyafetlerin, hazırlığın olmadan dayanılacak bir iklim değil Antarktika iklimi. Buzulları eriten bir küresel ısınma olabilir ama hâlâ bir insanı donduracak kadar soğuk olabiliyor. Dikkatli olmak lazım."

Penguenler gibi ağır ağır hareket ettik

"Bizler Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız ile TÜBİTAK'ın tecrübesiyle yaptığı hazırlık sayesinde ve yaşa-

dığımız heyecanın da katkısıyla soğuğu çok hissetmedik. Bize özel olarak oraya göre milli gayretle tasarlanmış kıyafetler verildi. Bir örnek bu kıyafetler soğuğa ve iklim şartlarına göre malzemelerden üretilmiş. Ancak sıcak tutması ve terletmemesi için geliştirildiğinden aşırı ağır. İnsan içinde zor hareket ediyor. Antarktika'ya tam olarak uygun kıyafetler olduğu için penguenler gibi ağır ağır hareket edebiliyorsunuz."

Soğuklara Antep fıstıklı önlem

Şahin, aşırı soğuklarda özel kıyafetler giydiklerini ve yanlarına özel izinle Antep mutfağından bazı yiyecekler aldıklarını söyledi. Yanına Antep fıstığı, İslahiye üzümü ve kırmızı biber aldığını söyleyen Şahin, "Soğukta iyi beslenmemiz açısından çok işe yaradı" şeklinde konuştu.

AYDH 2020 YILI KOORDİNASYON TOPLANTISI

Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi (YBYK) tarafından, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartını hatırlatmak ve yerel demokrasinin önemine çekmek amacıyla düzenlenen Avrupa Yerel Demokrasi Haftası'nın (AYDH) 2020 Yılı Koordinasyon Toplantısı 25 Şubat'ta, Türkiye'den 12 belediyenin katılımıyla Fransa'nın Strazburg şehrinde gerçekleştirildi.

Bu yılki teması "Yerel Demokraside Güven İnşa Etmek" olarak belirlenen Hafta etkinlikleriyle gençlerin yerel düzeyde karar alma

mekanizmalarına katılımlarının güçlendirilmesi hedeflendi. Toplantıya Kırklareli, Ahmetbey, Beşiktaş, Büyükçekmece, Edremit, Kadıköy, Karşıyaka, Lüleburgaz, Rize, Keçiören, Bağcılar, Maltepe, Sarıyer ve Zeytinburnu belediyeleri katıldı. Toplantıda Türkiye Belediyeler Birliği Dış İlişkiler Uzmanı Erdem Güney Yerel Demokrasi Haftasının önemine ve TBB'nin verdiği desteklere ilişkin bir sunum yaptı. Türkiye Belediyeler Birliği tarafından katılımcı belediyelerin iyi uygulama örneklerinin sergilenmesi, farkındalık oluşturulması ve ülke tanıtımına katkı sağlanması amacıyla her yıl şubat ayında gerçekleştirilen koordinasyon toplantısında belediyeler, iyi uygulama örneklerini Konsey üyesi diğer ülke temsilcileri ile paylaşarak ileriye yönelik değerlendirmelerde bulundu. Programa katılan belediyelere, Hafta kapsamında aldıkları aktif rol nedeniyle "12 yıldız" statüsü sertifikası verildi.

Ahmetbey Belediye Başkanı Mustafa Altıntaş, Çiğli Belediye Başkanı Utku Gümrükçü, Büyükçekmece Belediye Başkanı Hasan Akgün, Lüleburgaz Belediye Başkanı Murat Gerenli de toplantı çerçevesinde belediyelerindeki iyi uygulama örneklerini katılımcılarla paylaştı.

TBB 10. DÜNYA KENT FORUMU'NDA

Birliğimizin de üyesi olduğu Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Dünya Teşkilatı UCLG'nin katkılarıyla, BM Habitat, Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti ve Abu Dhabi Belediyesi tarafından ortaklaşa düzenlenen 10. Dünya Kent Forumu, 8-13 Şubat tarihleri arasında Birleşik Arap Emirlikleri'nin Abu Dhabi şehrinde yapıldı.

Hükümet temsilcileri, yerel ve bölgesel yöneticiler, akademisyenler, meslek kuruluşları ve basın mensuplarının katıldığı Forum ve Sergi'de 150'den fazla ülkeden yaklaşık 12 bin ziyaretçi yer aldı.

Birleşmiş Milletler tarafından dünyanın karşılaştığı en acil sorunlar olan; hızlı kentleşme ve bunun topluluklar üzerindeki etkisi, şehirler, ekonomi, iklim de-

ğişikliği ve politikaları konularını ele almak için toplanan Dünya Kent Forumu'nda, gerçekleştirilen ağ etkinlikleri, yan oturumlar, özel oturumlar ve eğitim etkinlikleri ile çok kültürlü ve çok kuşaklı toplulukların ortak noktada birleşmeleri konusunda yerelin, kültürün ve yeniliğin rolü tartışıldı.

Foruma Türkiye Belediyeler Birliğini temsilen Genel Sekreter Yardımcısı Ahmet Kazan katıldı.

MECLİS ÜYELERİ EĞİTİM VE BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Birliğimiz tarafından belediyelerimizin meclis üyelerine yönelik olarak 26-27 Şubat tarihlerinde ikincisi düzenlenen “Meclis Üyeleri Eğitim ve Bilgilendirme Toplantısı” 22 farklı ilden 200 meclis üyesinin katılımıyla TBB hizmet binasında gerçekleştirildi.

TBB Genel Sekreter Yardımcısı Ahmet Kazan'ın açılış konuşmalarını yaptığı eğitim toplantısının ilk gününde, TBB Hukuk İşleri Müdürü Zeliha Mercimek ‘Belediye Meclisinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları’, TBB Destek Hizmetleri Müdürü H. İbrahim Azak ise ‘Komisyonların Görev, Yetki ve Sorumlulukları’ konularında sunumlarını gerçekleştirdi.

Açılış konuşmasına Birlik Başkanı Fatma Şahin ve TBB Genel Sekreteri Birol Ekici'nin selam ve saygılarını ileterek başlayan Genel Sekreter Yardımcısı Ahmet Kazan sözlerine şöyle devam etti: “Hepiniz bilirsiniz ki demokrasi yerelde başlar, bu nedenle aslında kalkınma da yerelde başlar. Bu anlamda yerel meclisler demokrasinin tecelli ettiği en önemli meclislerdir. Türkiye’de yerel yönetimler il özel idareleri, belediyeler ve köylerden oluşmaktaydı ancak 6360 Sayılı Büyükşehir Kanunu ile getirilen yeni şehir siteminden sonra büyükşehir belediyeleri yaygınlaştırılmış ve büyükşehirlerde il özel idareleri kaldırılmış dolayısıyla il genel meclisleri kaldırılmış ve yerel yönetimler yalnızca belediyelerden oluşmaya başlamıştır. Ülkemiz nüfusunun yüzde 77’si büyükşehir sınırları içerisinde, yüzde 93’ü de belediye sınırları içerisinde yaşamakta, yani ülkemizde yerel yönetimlerin belediyelere doğru evrildiğini hepimiz görmekteyiz. Bu anlamda belediye meclisleri yerel demokrasinin adeta beşiği haline geldi.

Siz değerli başkanlarımız ve meclis üyelerimiz aslında ülkemizin birçok ilindeki tek yerel meclis üyeleri olarak demokrasinin en önemli aktörleri haline geldiniz. Sonuçta vereceğiniz her türlü kararın, kullanacağınız her bir oyun aslında belediyenin geleceğine, insanın refahına katkıda bulunacağını ve onların yaşam standardını yükseltmeye vesile olacağını hepimiz bilmekteyiz. Bu da üzerinizdeki sorumluluğu bir kat daha artırmaktadır. Çünkü sizlerin siyasi bir kimliği olduğu kadar imar, stratejik plan, bütçe, belediye yönetimi gibi karar alma mekanizmalarının yanı sıra belediyenin denetimine, meclise ve encümene yönelik birçok görev ve sorumluluklarınız bulunmaktadır. Bu sorumluluğunuzun farkın-

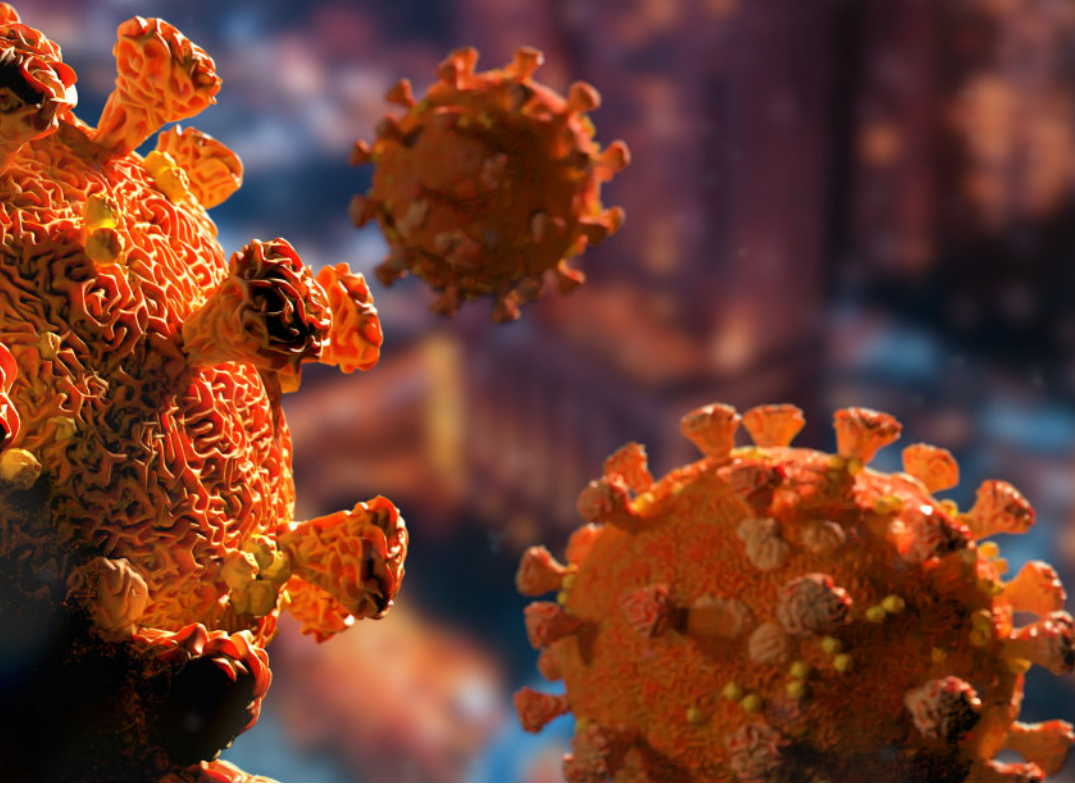

Ahmet Kazan: “Yerel meclisler demokrasinin tecelli ettiği en önemli meclislerdir.”

da olan Türkiye Belediyeler Birliği olarak vazifelerinizi en etkin biçimde yerine getirmeniz için var gücümüzle sizlerin yanınızda olduğumuzu ifade etmek isterim. Bu amaçla bütün belediye personeline olduğu gibi siz değerli meclis üyelerimize yönelik olarak düzenlenen eğitim faaliyetimizi hayata geçirmiş bulunmaktayız. Eğitimlerimiz ülkemizdeki 22 bin meclis üyesini kapsayacak şekilde devam edecektir.” dedi.

Konuşmasına katılımcılara TBB ve faaliyetleri hakkında bilgiler vererek devam eden Kazan; “Türkiye Belediyeler Birliği belediyelerimiz için var. Bizler de belediyelerimizin en büyük destekçisi olarak sizlerin talimatları, görüş, öneri ve değerli katkıları doğrultusunda faaliyetlerimize devam edeceğiz. Eğitimlerimizin sizlere ve belediyelerimize hayırlar getirmesini diliyorum hepimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.” diyerek sözlerini sonlandırdı.

Toplantı, ikinci gününde Hacettepe Üniversitesi Öğretim Görevlisi Şefika Şule Erçetin’in ‘Halkla İlişkiler ve İletişim’ konulu sunumunun ardından son buldu.

YEREL YÖNETİMLERDE SALGIN HASTALIKLA MÜCADELE HİZMETLERİ

Şenay YILMAZ

Sosyolog / Ankara Büyükşehir Belediyesi

Bu makale’de Türkiye’de 11 Mart 2020 tarihinde görülen Covid 19 salgın virüsü nedeniyle yaşanan ev karantinası sürecinde yerel yönetimlerin hizmetleri incelenmektedir. Belediyelerden hizmet alan vatandaşların kamusal alandan çekilmesi ile başlayan süreçte değişen yerel hizmetler derlenmiştir. Yerel yönetimlerin genel sağlık hizmetleri dışında online sosyal ve kültürel hizmetlerine bakılmaktadır.

Mart 2020 sonu itibari ile yarım milyona yakın insanın hayatını etkileyen ve milyonlarca insanın ev karantinası uygulamasına neden olan Yeni Koronavirüs (Covid 19), ilk olarak Çin'in Wuhan Eyaleti'nde Aralık ayının sonlarında solunum yolu belirtileri (ateş, öksürük, nefes darlığı) gelişen bir grup hastada yapılan araştırmalar sonucunda 13 Ocak 2020'de tanımlanan bir virüstür. Salgın, başlangıçta bu bölgedeki deniz ürünleri ve hayvan pazarında bulunanlarda tespit edilmiştir. Daha sonra insandan insana bulaşarak Wuhan başta olmak üzere Hubei eyaletindeki diğer şehirlere ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin diğer eyaletlerine ve diğer dünya ülkelerine yayılmıştır.

Dünya Sağlık Örgütüne göre koronavirüs, bugüne kadar 170'ten fazla ülkeye yayılmıştır. Koronavirüsün tespit edildiği kişilerin sayısı 525.473 iken virüsün yol açtığı Covid-19 hastalığı yüzünden ölenlerin sayısı 23.639'dur. (27 Mart 2020 itibari ile) Bu nedenle Dünya Sağlık Örgütü (WHO) "uluslararası kamu sağlığı acil durumu" ilan etmiştir.

Türkiye'de Covid 19 virüsü ilk vakası 11 Mart 2020 tarihinde görülmüş ve Sağlık Bakanlığı o tarihten itibaren hergün süreci kamuoyu ile paylaşmıştır. Vakanın görüldüğü ilk tarihten 5 gün sonra okullar tatil edilmiştir. 26 Mart 2020 tarihi itibari ile 3.629 vaka'da görülmüştür, koronavirüs sebebiyle yaşamını yitirenlerin sayısı 75 olarak bildirilmiştir.

Salgın sebebi ile dünyanın birçok yerinde hayat durmuş, insanlar evlerine kapanmış, kentler hayalet şehirlere dönüşmüştür. Dünya genelinde 3 milyar insan karantina nedeniyle evlerindedir. Bu dönemde hayatın birçok alanına getirilen sınırlamalar, okulların kapanması, 65 yaş üstü vatandaşlara sokağa çıkma yasağı evden çalışma, sosyal mesafe, sosyal izolasyon gibi terimler ve bizzat devlet tarafından tüm topluma dönük kısıtlamalar hayatımıza girmiştir.

Yerel Yönetimlerde Covid 19 Mücadele Hizmetleri

Türkiye'de virüse bağlı karantina sürecinde kamu hizmetlerinde getirilen uygulamalar ve kolaylıklar yerel yönetimlerin de hizmet anlayışında geçici yeni hizmetleri beraberinde getirmiştir. Büyükşehir Belediyeleri ve ilçe belediyeleri alınan tedbirler kapsamında pek çok farklı hizmet sunulmaya başlanmıştır.

Belediyeler Covid 19 ile mücadele sürecinde başta sağlık hizmetlerine ağırlık vermiştir. Kentte dezenfekte çalışmaları yerel yönetimler tarafından sağlanmıştır. Bu süreçte başta başkent olmak üzere tüm hijyen çalışmaları valilik koordinesi ile belediye üzerinden sağlanmıştır. Ancak evde karantina süreci ile belediyeler sağlık hizmetlerine ek olarak online hizmetler ve farklı sosyal kültürel hizmet-

ler geliştirmişlerdir. Aşağıda belediyelerin hem sağlık çalışmaları hem de süreç içerisinde geliştirdikleri hizmetleri inceleyeceğiz. İlk olarak Türkiye'nin Cumhuriyetinin başkenti olması nedeni ile Ankara Büyükşehir Belediyesinin uygulamalarına bakacağız.

Ankara Büyükşehir Belediyesi ilk günden itibaren tüm kentte sağlık kabini uygulaması, toplu taşıma araçları, kamu binaları, hizmet birimleri, parklar ve diğer pek çok alanda dezenfekte hizmetini sunmuştur. Belediye'nin web sitesinden alınan habere göre; "kent genelinde 7/24 devam ettirdiği dezenfeksiyon çalışmalarıyla koronavirüs salgınına karşı halk sağlığı için yoğun mesai harcanmıştır. Büyükşehir Hijyen Filosu, kamusal alanlardan toplu taşıma araçlarına, ilçelerden huzurevlerine, bulvar ve caddelerden parklara kadar her noktayı dezenfekte etmiştir.

Okulların tatil olmasıyla öğrencilerin ayrıldığı üniversitelerde yiyecek bulmakta zorlanan sokak hayvanları ile gönüllü barınaklarındaki hayvanlara mama desteği başlatan büyükşehir belediyesi AŞTİ'de yazıhaneleri bulunan esnafa ekonomik yönden destek olmak amacıyla şehirlerarası otobüs çıkış ücretlerini de yarı yarıya indirmiştir. Merkez ilçelerin yanı sıra Beypazarı, Ayaş, Nallıhan, Şereflikoçhisar, Evren ve Haymana başta olmak üzere tüm ilçelerde dezenfeksiyon çalışmaları yapılmış, kamu kurumları ile sivil toplum kuruluşlarının taleplerini ile dezenfektan hizmeti verilmiştir.

Yine Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından kent merkezinde sağlık kabini uygulaması başlatılmıştır. Belediye salgınla mücadele kapsamında, bir hemşire ve bir sağlık teknisyeninin görev yaptığı "Sağlık Kabini" uygulamasını hayata geçirmiş, vatandaşlara acil sağlık hizmeti vermeye başlamıştır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi bu süreçte kâğıt toplayıcılarına barınma ve gıda desteği sağlamıştır. 65 yaş üstü vatandaşların ihtiyaçlarının marketlerden ücretsiz taşın-

masına destek verilmiştir. Belediyenin sosyal ve kültürel hizmetleri henüz yayınlanmadığı için bu makalede anılmamaktadır.

Evde kısıtlı kalan vatandaşlara sosyal ve kültürel faaliyetler ile destek sunan bir diğer belediye örneği olarak Çankaya Belediyesini gösterebiliriz. Belediye, sağlık hizmetlerinde kamu kurumlarına destek verirken halkın evde kaldığı süreçte ihtiyacı olan psikolojik desteği de sunmaya çalıştığı görülmektedir. Çankaya Belediyesi, koronavirüs nedeniyle evde kalan vatandaşlara balkonlarında yetiştirebilmeleri için menekşe dağıtmaktadır. Yine Belediyenin çocuklara sesli kütüphane ile kitap okuma hizmeti verdiği görülmektedir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi bu süreçte sağlık hizmetlerine ağırlık vermiş, toplu taşıma başta olmak üzere tüm alanlarda hijyen sağlamıştır. Yine toplu taşıma düzenlemeleri, pazar yerlerinde ve tüm ortak kamusal alanlarda temizlik çalışmaları görülmektedir.

Belediye başkanının resmi web sitesinde verdiği bilgilere göre Yenikapı'da 5 bin kişiye 3 öğün yemek hizmeti verebilecek bir mutfak ve Gürpınar'da 440 yatak kapasiteli geçici hastaneye dönüştürülecek bir alan hazırlığı yapılmıştır. Yine Maltepe'de 1.300 yatak kapasiteli bir ala-

nın da hastane olarak hazırlandığı duyurulmuştur.

Belediyenin web sitesinde ve sosyal medya hesaplarında "Birlikte Başaracağız" "Sağlıklı Hayat Senin Elinde" sloganları ile halka sosyal mesajlar verildiği ve pozitif mesajlar verildiği görülmüştür. Belediye bu süreçte halka doğrudan destek vermek için psikolojik danışmanlık hattını hizmete açmıştır. Hat, 08.00-24.00 saatleri arasında uzmanlar aracılığı ile destek vermektedir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesinin sosyal hizmetlerine baktığımızda ise online pilates egzersizleri, sosyal misafir uygulaması, ünlü isimlerin kitap önerileri, online müzik dinletileri önemlidir. Özellikle "sosyal misafir" adıyla yaptıkları kültürel yayınları izleme oranları yüksek gözükmemektedir.

İstanbul'da ilçe belediyelerine baktığımızda yine sağlık tedbirlerinin uy-

gulandığını, dezenfekte işlemlerinin tüm belediyelerce yapıldığı ve halkı bilgilendirici afiş çalışmaları yaptıkları gözlenmiştir. Örneğin Bakırköy Belediyesi tüm 65 yaş üstü vatandaşların her türlü ihtiyaçları için Halk Masası kurmuştur. Beşiktaş Belediyesi de koronavirüsle mücadele sürecinde bir dizi hizmet ve tedbiri hayata geçirmiştir. Belediye, web sitesinde bu hizmetleri şöyle aktarmıştır.

"Beşiktaş ilçemiz sınırlarında işletmelerini önlem amaçlı kapatan esnafımızdan ve tezgâh açamayan seyyar satıcılarımızdan kapama kararı kaldırılana kadar yükümlü oldukları işgalie bedelleri tahsil edilmeyecektir.

Belediyemiz taşınmazlarında kiracı olarak bulunan ve faaliyetleri geçici olarak durdurulan işletmelere bu olağanüstü durum sona erene kadar kira bedeli tahakkuk ettirilmeyecektir.

Belediyemiz öğrenci yurtlarında kalan öğrencilerimizden Nisan ayına ait konaklama ücreti alınmayacaktır. Belediyemiz kreşlerinde öğrenim gören minik öğrencilerimizden Nisan ayına ait eğitim ücreti alınmayacaktır."

Kadıköy Belediyesi bu süreçte alınan sağlık tedbirlerinin yanı sıra online sosyal ve kültürel faaliyetleri ile dikkat çekmektedirler. Sosyal medya hesaplarında yoğun olarak bilgilendirme afişleri bulunmakta, animasyon yapımları ile sağlık tedbirleri konusunda bilgilendirici yayınlara yer verilmektedir. "Kadıköy Birlikte Başaracak" sloganı ile bir telefon destek hizmetine başladıkları, 65 yaş üstü vatandaşla-

ATÖLYEM EVİMDE

© /kadikoybelediye

Canlı Yayın +10

ÇARŞAMBA 17.00

GÜZEL KONUŞMA SANATI

Eğitmenler **Uğur Cabiroğlu ve Can Yılmaz**

Instagram hesabımızdan takip edebilirsiniz.

rın market ve eczane ihtiyaçlarını karşıladıkları görülmüştür. Belediyesinin bir diğer hizmeti ise “mobil destek” olarak başlattıkları uygulamadır. Uygulama’da, vatandaşların kalabalığa girmesini önlemek adına her gün mahallelerde mobil belediye hizmeti verilmeye başlandığı yazılmaktadır.

Kadıköy Belediyesinin evde karantina sürecinde olan halk için “atölyem evimde, evimde sağlığım yerinde, online karikatür eğitimi, müzikli masal saati, canlı yayın konser evimde” uygulamaları sosyal belediyeçilik alanında önem arz etmektedir. Bu süreçte motivasyon ve sosyal desteğe ihtiyacı olan halka farklı dallarda online olarak sunulan hizmetler halkın moral sağlığına olumlu katkı sağlaması adına dikkate değerdir.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Covid 19 tedbirleri kapsamında dezenfekte hizmetinin yanı sıra 65 yaş üstüne ücretsiz ulaşım hizmetini durdurmuştur. Pek çok belediye bu uygulamayı başlatmıştır. Yine Büyükşehir tarafından toplu ulaşım “yeşil koltuk uygulaması” başlatılmıştır, bu uygulama ile “sosyal mesafe” sağlanması öngörülmüştür. Ayrıca tüm eczacılara ücretsiz ulaşım hizmeti başlatılmıştır.

İzmir örneğinde asıl dikkati çeken ise sosyal devlet anlayışının ve dayanışmanın Covid ile mücadele sürecinde öne çıktığıdır. Belediyesinin resmi web sitesinden alınan habere göre; ihtiyaç sahibi insanlarımızı ulaştırmak amacıyla bir dayanışma ağı kurulmuştur. Bu doğrultuda bir ailenin aylık hijyen ve gıda ihtiyacını karşılayacak yardım paketleri oluşturulabileceği ifade edilmektedir. Belediye bu süreçte lojistik destek sağlayacağını açıklamaktadır.

**KORONA GÜNLERİNDE
EV KONSERİ**

**25 Mart 2020 Çarşamba
20.30**

Agora Minör

konserini tüm sosyal medya hesaplarımızdan canlı izleyebilirsiniz.

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

İzmir Büyükşehir Belediyesinin sosyal medya hesapları incelendiğinde sosyal destek mekanizmasını etkin kullandığı söylenebilir. Belediye korona günlerinde ev konseri hizmeti sunmuştur. Belediyesinin web sitesi üzerinden online konser uygulaması sosyal motivasyon açısından dikkat çekicidir. Online olarak ev tiyatrosu da izletilmektedir.

Türkiye’nin 4. Büyük kenti Bursa’ya baktığımızda da benzer hizmetlerin hem Büyükşehir Belediyesi hem de ilçe belediyeleri tarafından verildiğini görmekteyiz. Bursa Büyükşehir Belediyesinin kurslarını online olarak devam

ettirmesi olumlu bir katkı olarak ele alınabilir. Yine Büyükşehir Belediyesinin e-müze hizmeti vererek evde karantinada olan vatandaşlara önemli bir kültür desteği sağladığı görülmüyor. Yine belediye tarafından “Vefa Sosyal Destek Ekibi” kurulmuş ve 60 yaş üstü vatandaşlara destek sağlamıştır.

Nilüfer Belediyesi ise sağlık hizmetlerinin yanı sıra online kültür desteği ile iyi uygulama olarak gösterilebilir. “Evde Kal Sağlık Olsun” başlığı altında kültürel ve sosyal destek faaliyetlerini geliştiren belediye halka pek çok farklı online destek sunmaktadır. Belediyesinin sağlık çalışanlarına koruyucu siper üretimi, 65 yaş üstü vatandaşlara alışveriş desteği, vatandaşlara hijyenik el sıvısı, maske, sabun ve eldivenden oluşan paketlerin dağıtımı, evcil hayvanlara mama desteği görülen diğer hizmetleridir.

Nilüfer Belediyesi toplu taşımayı kullanmak zorunda olan vatandaşlar için salgın hastalıkla mücadele kapsamında ücretsiz bisiklet kullanımını hizmete sunmuştur. Bu uygulama hem halk sağlığını desteklemekte hem de ilk olması açısından örnek teşkil etmektedir. Ayrıca belediye çocuklar için online tiyatro hizmeti vermektedir.

Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin korona virüsle mücadele süreci iyi uygulama örneği olarak gösterilebilir. Yaklaşık 2 milyon nüfusa sahip kentte korona virüse karşı hem tedbirler alınmış hem de belediyeye bağlı GAS-MEK’lerde maske üretilerek halk sağlığı desteği artırılmıştır. Resmi web sitesinde 10 bin maske üretileceği ve halka dağıtılacağı duyurulmuştur. Belediyesinin diğer çalışmaları ise şehrin giriş ve çıkışlarında kurulan sağlık stantları, saha çalışanlarına 1000 TL ikramiye, 65 yaş üstü vatandaşlara sıcak yemek dağıtımı, eczacılara ücretsiz ulaşım ve belediyeye işlemlerinin online verilmesi olarak sıralanabilir. Ayrıca vatandaşlara destek için online spor egzersizleri de başlatılmıştır.

Konya Büyükşehir Belediyesi, hem umre’den dönen ve kentte karantina altında olan vatandaşların hem de salgın

tehdidinde olan tüm kentlilerin sağlık tedbirleri için hizmetlerini artırmıştır. Belediye, (COVID-19)'a karşı Konya genelinde toplu yaşam merkezleri olan otogarlar, kültür merkezleri, belediye tesisleri, camiler ve toplu ulaşım araçlarında dezenfeksiyon çalışmalarını sağlamış ve virüsten korunma yolları ile ilgili bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirmiştir. Sosyal ve kültürel faaliyetlere baktığımızda ise Konya Büyükşehir Belediyesinin YouTube kanalında öğrencilere 50 bölümlük “Bilim Bakalım” filmleri yayınladığı, ayrıca Medeniyet Okulu dergi ve hikâye serilerine dijital kitaplıktan ulaşma imkanı sunduğu görülmektedir. Ayrıca Meslek Edindirme Kursları, (KOMEK) uzaktan eğitim faaliyetlerini de yayınlamaktadır.

Konya Büyükşehir Belediyesi bu süreçte bir sosyal projeyi de hayata geçirmiştir. Sosyal medya üzerinden “Bize Eski Konya'yı Anlat” olarak başlatılan Projede Koronavirüs tehdidi nedeniyle evden dışarı çıkamayan 65 yaş ve üzerindeki vatandaşların tecrübe ve hatıralarının toplumun tamamına aktarılması amaçlanmıştır. Video gönderenlere hediyelerin de olduğu proje kapsamında gelen videolar, yine Büyükşehir Belediyesinin sosyal medya hesaplarından paylaşılmaktadır. Bu proje'nin vatandaşları da sürece kattığını düşünürsek diğer belediyelere örnek olabilecek bir farklılığı olduğunu söyleyebiliriz.

Son olarak Mersin Büyükşehir Belediyesinin de Koronavirüs salgını nedeniyle zamanını evde geçirmek durumunda kalan vatandaşlara online konser hizmeti başlattığı görülmektedir. Yine “zor günlerde canlı destek” ile terapi hizmeti verdikleri

izlenmiştir. Belediye tarafından 65 yaş üstü vatandaşların evlerine sıcak yemek dağıtılmaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Koronavirüsün yayılmasını engellemek için dünyanın birçok ülkesinde alınan önlemlerin dozu farklı olsa bile istenen şey aynıdır. İnsanların aralarına mesafe koymaları ve risk gruplarında olanlar ile hastaların kendilerini izole etmeleri. Bu nedenle tüm Dünyada içinde yaşadığımız bu dönemde yoğun tedbirler ile yeni bir hayata başlanmıştır. Bu tedbirler ülkeden ülkeye farklılık gösterse de ortak olan en temel özellik milyonlarca insanın kamusal alandan çekilip evlerinde süreci yaşamaya başlaması olmuştur.

Türkiye’de ise şimdilik self-koruma uygulanmaktadır. Yani alınan önlemlerle zorunlu olmayanların evde kalması, dışarı çıkanların birbirine mesafeli durmaları teşvik edilmiştir. 65 yaş üzerindeki evden çıkmasına yasak konulması ile yeni bir süreç başlamıştır.

Milyonlarca vatandaş evde olduğu için doğrudan hizmet veren belediyeler için de yeni bir dönem başlamıştır. Tüm kentlerde yerel yönetimlerin bütçesinin bir kısmı olağanın dışında sağlık hizmetlerine kaydırılmıştır. Tüm kentin dezenfekte edilmesi sağlık tedbirlerinin artırılması, sosyal mesafenin kamusal alanda sağlanması belediyelerin öncelikli hizmeti olmuştur.

Ancak bu makalede gösterdiğimiz asıl hizmet belediyelerin kültürel ve sosyal faaliyetlerini dijital platforma taşımaları olmuştur. Makale için incelenen büyükşehir ve ilçe belediyelerinin temel sağlık hizmetleri dışında özellikle internet kullanan vatandaşlar için başlattığı online hizmetler fark yaratmıştır. Çocuklara dönük eğitim yayınları, tüm halka spor dersleri, sosyal misafirlik uygulaması gibi pek çok ilk bu süreçte karşımıza çıkmaktadır.

Bu süreçte yerel yönetimler için yeni bir hizmet türü olan online hizmetin etkin ve verimli kullanılması, sosyal sorumluluk projelerinin hayata geçirilmesi önemlidir. Belediyeler online verecekleri desteklerde vatandaşları da sürece dahil edebilecekleri hizmetler geliştirebilir. Hem halkın moral sağlığını hem fiziksel sağlığını destekleyen bu uygulamaların kısa sürede hayata geçtiğini görmek umut vericidir. Diğer taraftan yine belediyeler bu süreçte evlere gıda kolilerinin yanı sıra aktivite/egitim/hobi paketleri de dağıtarak hem çocukların hem de yetişkinlerin evde kaldığı süreyi sağlıklı geçirmesini destekleyebilir.

Ne zaman sona ereceğini öngöremediğimiz bu süreçte yerel yönetimlerin halkın fiziksel sağlığına yaptığı yatırımlar kadar ruh sağlığını koruyacak yatırımlar yapmasını toplum sağlığı için yararlı görmekteyiz.

TBB ENCÜMENİ TELEKONFERANS YÖNTEMİYLE TOPLANDI

Türkiye Belediyeler Birliği Encümen Toplantısı, koronavirüs salgını nedeniyle telekonferans yöntemiyle yapıldı. TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin başkanlığında yapılan toplantıya 15 encümen üyesi belediye başkanı katıldı.

Bugüne kadar koronavirüsle mücadele önlemleri kapsamında yayımlanan genelgelerde belediyelere önemli görevler düştüğünün altını çizen Başkan Şahin, özellikle eğitim ve denetim noktasında valiler ile birlikte çalıştıklarını söyledi.

Belediye başkanlarına gayretleri için teşekkür eden Şahin, bu salgınla birlikte akıllı şehirler ve yeni yönetim anlayışının ön plana çıktığına dikkat çekti. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi olarak bu küresel sorunla mücadele yöntemlerini anlatan Şahin, bundan sonraki süreçte de dijitalleşmenin artacağını ve tüm toplantıların telekonferans yöntemiyle yapılacağını ifade etti.

TBB ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin konuşmasını, **“Borçlu olan belediyelerin bu süreçte kesintilerinin yapılamaması için encümen kararı olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a ileteceğiz ve onların da bize yardımcı olacaklarına güvencemiz tamdır.”** sözleriyle noktaladı.

TBB Encümen üyeleri Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alınur Aktaş, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Memduh Büyükkılıç, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Cengiz Ergün, Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanı Murat Zorluoğlu, Ağrı Belediye Başkanı Savcı Sayan, Şırnak Belediye Başkanı Mehmet Yarka, Yozgat Belediye Başkanı Celal Köse, Büyükçekmece Belediye Başkanı Dr. Hasan Akgün, Kepez Belediye Başkanı Hakan Tütüncü, Konak Belediye Başkanı Abdül Batur, Mamak Belediye Başkanı Murat Köse, Odunpazarı Belediye Başkanı Kazım Kurt, Silivri Belediye Başkanı Volkan Yılmaz ve Yenimahalle Belediye Başkanı Fethi Yaşar’ın katıldığı, “belediyelerin kamuya olan borçlarına karşılık genel bütçe paylarından yapılan kesintilere ara verilmesi” gündemiyle yapılan toplantıda, encümen üyesi başkanlar söz alarak sorun, çözüm önerileri ve görüşlerini paylaştılar. Toplantıda ayrıca belediye başkanları tarafından meclis toplantılarının ertelenmesi talebi dile getirildi. Yeni tip Koronavirüs (Covid-19) salgınının yayılmasının önlenmesine yönelik belediyelerle ilgili tedbir ve tavsiyelere yer verilen toplantıda, salgına karşı mücadele eden belediyelerin yaptıkları ve yapacakları çalışmalar üzerinden fikir alışverişinde bulunuldu.

2323 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile; “Büyükşehir Belediyeleri, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bunların Bağlı Kuruluşlarının Borçlarına Karşılık Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilatı Toplamı Üzerinden Ayrılacak Paylardan Yapılacak Kesintilere İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar”, 29 Mart 2020 Tarihli ve 31083 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

COVID-19 SALGINI KANUN TEKLİFİ YASALAŞTI

Belediyelerin talepleri üzerine hazırlanan “Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik Ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, Resmi Gazete’de yayımlanmasını takiben yürürlüğe girecek.

Kanun, salgınla mücadelede belediyelere ve belediyeye karşı sorumluluğu olan vatandaşlara kolaylıklar getirecek. Kanun’a göre;

a) Satış, kira ve ecrimisil bedellerinin ertelenmesi

Mahalli idareler, mülkiyetinde veya tasarruflarında bulunan taşınmazların satış, kira veya ecrimisil bedellerinden 19 Mart 2020 tarihinden başlamak üzere 3 aylık döneme ilişkin olanlarını 3 ay süre ile erteleyebileceklerdir. Bu süre Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından 3 aya kadar uzatılabilecektir.

Bunun için belediyeler ve mahalli idare birliklerinde belediye/birlik meclisinin, bağlı idarelerde ise yetkili karar organının karar vermesi gerekir.

Bu alacaklar, erteleme süresinin bitiminden itibaren ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde (2 ay ertelendi ise 2 taksit) tahsil edilecek ve faiz/gecikme zammı alınmayacaktır.

Salgın nedeniyle ekonomik ve sosyal sonuçlu olarak alınan tedbirler kapsamında faaliyetleri durdurulan veya faaliyetinde bulunamayan işletmelerin faaliyette bulunmadığı döneme ilişkin kira bedelleri tahsil edilmeyecektir.

b) Kamuya olan borçlarda erteleme

Kanuna göre büyükşehir belediyesi, diğer belediye ve bağlı kuruluşlarının gelir vergisi tevkifatı beyan ve ödeme süreleri, tüm sosyal sigorta prim ödemeleri ile DSI’ye karşı 1053 sayılı Kanundan kaynaklanan borçları, 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gerekenler 3 ay ertelenecektir.

Bu süreler Cumhurbaşkanlığı tarafından uzatılabilecektir. Ertelenen döneme ilişkin borçlar, erteleme süresi sona erdiğinde ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde faiz ve gecikme zammı uygulanmadan ödenecektir.

c) Su alacaklarına erteleme

Konutlara ve faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işyerlerine ilişkin su tüketimine bağlı alacaklar, konuyu düzenleyen maddenin (1. Md) yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gerekenlerle sınırlı olmak üzere belediye meclisi tarafından 3 ay ertelenebilir.

Bu süreler, belediye meclisince 3 aya kadar daha uzatılabilir.

Erteleme süresince tahsil edilmeyen alacaklar, erteleme süresi sona erdiği tarihten başlayarak gecikme zammı veya faiz uygulanmaksızın erteleme süresi kadar eşit taksitlerle tahsil edilecektir.

d) Toplu taşımaya gelir desteği

Büyükşehir belediyeleri ile toplu taşıma görevi olan diğer belediyeler, kendisinden izin, ruhsat ya da hat kiralamak suretiyle çalışan gerçek ve tüzel kişilere, 3 aylık süreyle sınırlı olmak üzere meclis kararıyla; gelir desteği ödemesi yapabilecektir. 3 aylık sürenin başlangıcı, maddenin yürürlüğe girdiği tarih olacaktır.

Bu kişilerin ruhsat, izin, hat kirası borçları da faizsiz olarak 3 ay süreyle ertelenebilecek, ertelenen süre sonunda, aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecektir.

Bu süreler Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından, 3 aya kadar uzatılabilecektir.

e) Faaliyeti durdurulan/faaliyette bulunamayan işyerlerinden ilan ve reklam vergisi ile ÇTV alınmayacak

Bu düzenleme ile faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin yıllık ilan ve reklam vergileri ile yıllık çevre temizlik vergilerinden salgın nedeniyle çalışamadıkları döneme ilişkin kısımları tahsil edilmeyecektir.

f) Hazine taşınmazlarının kira/ecrimisil bedellerine erteleme

Kanunla, Hazine taşınmazlarının kullanımı ile ilgili sözleşmeden (kira vs) kaynaklanan bedeller ile ecrimisil bedellerinden 1 Nisan 2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gerekenleri 3 ay süreyle ertelemeye Çevre ve Şehircilik Bakanının yetkili olduğu düzenlenmiştir. Erteleme için başvuru şartı aranmamaktadır.

Bu süreler, bitiminden itibaren Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından 3 aya kadar uzatılabilecektir.

Bu döneme ilişkin ödenmesi gereken bedeller, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecektir.

g) Orman alanlarının kullanımından kaynaklanan borçlara erteleme

Turizm tesisi maksadıyla verilen izinler hariç olmak üzere Devlet ormanlarında gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri adına verilen izinler ile Orman Genel Müdürlüğü tarafından kiraya verilen mesire yerleri ve taşınmazlardan 1 Nisan 2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken bedeller 3 ay süreyle ertelenecektir. Erteleme için başvuru şartı aranmamaktadır.

Bu süreleri 3 aya kadar uzatmaya Tarım ve Orman Bakanı yetkilidir.

Söz konusu alacaklar, ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilir.

h) Milli parkların kullanımından kaynaklanan borçlara erteleme

Millî parklarda olup 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılan kiralamalardan 1 Nisan 2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken bedeller başvuru şartı aranmaksızın 3 ay süreyle ertelenecektir.

Bu süreleri 3 aya kadar uzatmaya Tarım ve Orman Bakanı yetkilidir.

Bu alacaklar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecektir.

ULUSLARARASI AKILLI ULAŞIM ZİRVESİ

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı himayelerinde 11-12 Mart tarihlerinde Ankara’da düzenlenen 2. Uluslararası Akıllı Ulaşım Sistemleri Zirvesi’ne katıldı.

Geleceğin ulaşım politikalarının ve araçlarının ele alınacağı etkinlikte bir konuşma yapan Başkan Şahin, bilgi ve teknoloji çağında olduğumuzu hatırlatarak değişen zamanın ruhunu yakalayabilmek için altyapıların mutlaka güçlendirilmesi gerektiğini söyledi. Sürdürülebilir kalkınmanın insani ve çevresel kalkınmayla bir bütün olarak düşünülmesi gerektiğinin altını çizen Şahin, Ocak ayında TBB tarafından düzenlenen Belediyeler ve Akıllı Şehirler Kongresi’nde “Akıllı Şehirler” başlığının etrafıca masaya yatırıldığını kaydetti.

Akıllı ulaşımın öneminden bahseden Şahin, vatandaş odaklı, sürdürülebilir ve verimlilik esaslı çözümler üretilmesi gerektiğine dikkati çekti. Başkan Şahin, konuşmasına şöyle devam etti: “21. yüzyıl veri yüzyılı. Kim verilerini toparlayıp toplumun sorunlarını çözme kapasitesini kullanırsa onlar hem ülke olarak hem şehir olarak bu rekabeti yönetecek alt yapıyı sağlayacaktır.”

Zirve’nin bitiminde Gaziantep, Şanlıurfa ve Konya Büyükşehir Belediyelerine akıllı ulaşım alanında yaptıkları çalışmalar nedeniyle çeşitli ödüller verildi.

ÇEKYA’DA ŞEHİR EŞLEŞTİRME TOPLANTISI

Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığının koordinasyonunda ve Türkiye Belediyeler Birliği, Vilayetler Birliği ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü işbirliğinde uygulanan “Türkiye ve AB Arasında Şehir Eşleştirme Projesi (Town Twinning)” çerçevesinde 24-28 Şubat tarihleri arasında Çekya’ya bir çalışma programı ziyareti düzenlendi.

Programa, Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı Mali İşbirliği ve Proje Uygulama Genel Müdürü Bülent Özcan, Çanakkale Belediye Başkanı Ülgür Gökhan, Uşak Belediye Başkanı Mehmet Çakın, Sivas İl Özel İdaresi Genel Sekreteri M. Nebi Kaya ve TBB Genel Sekreter Yardımcısı Kayhan Özüm ile çeşitli belediyelerden yetkililer katıldı.

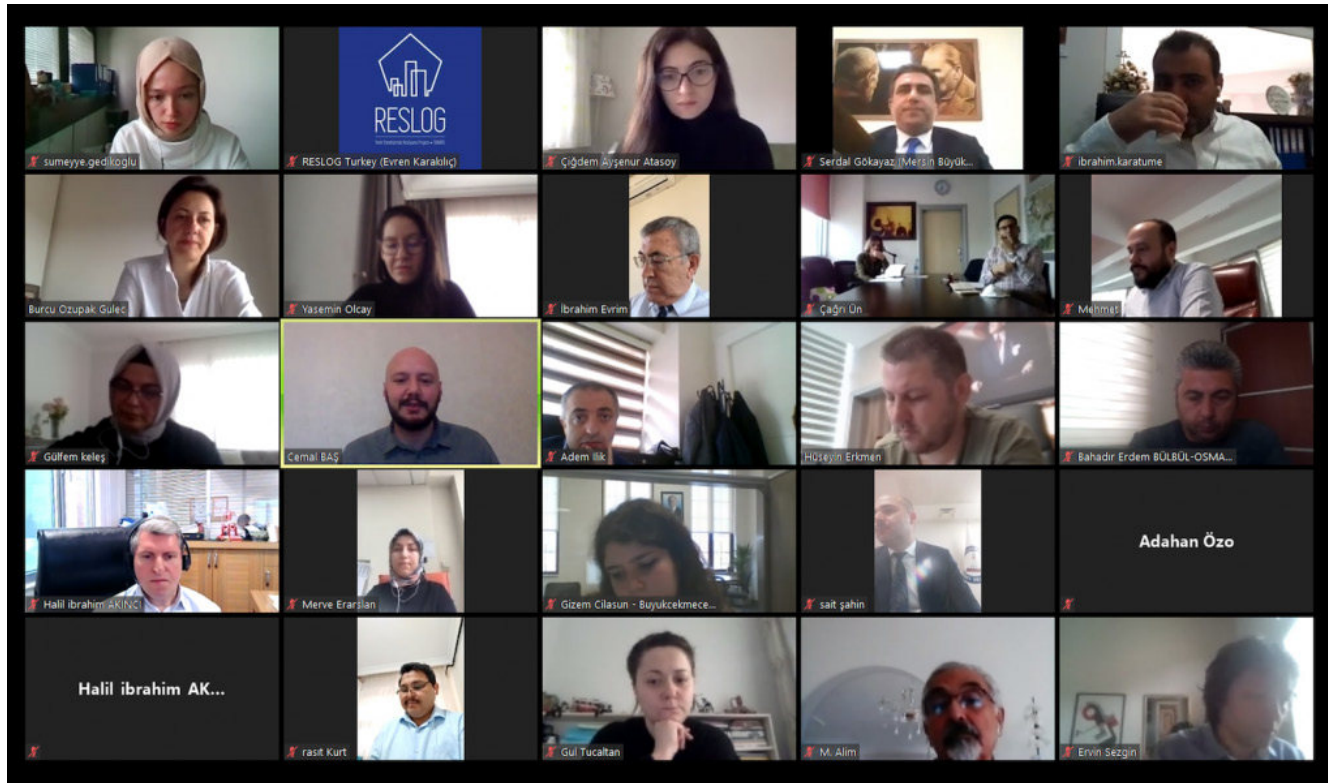
Şehir eşleştirme alanında yapılan yerel düzeydeki uygulamaları incelemek, ilgili kurum ve kuruluşlarla görüş alışverişinde bulunmak amacıyla yapılan ziyarette; T.C. Prag Büyükelçiliği, Prag Belediyesi, Karlovy Vary Belediyesi, Çekya Kentler ve Belediyeler Birliği ve Çekya Bölgeler Birliği ile karşılıklı deneyim paylaşımı yapılarak olası işbirlikleri ele alındı. Özellikle Türkiye Belediyeler Birliğinin muadili olan Çekya Kentler ve Belediyeler Birliği ile yapılan değerlendirmelerde Çekya ve Türkiye yerel yönetim kuruluşlarının ilişkilerinin geliştirilmesi için önemli adımlar atıldı.

BELEDİYE BAŞKANLARI GÖÇ PLATFORMU ÇALIŞTAYI

Yerel Yönetişimde Rezilyans Projesi (RESLOG) kapsamında ulusal düzeydeki göç politikalarına yerel yönetimlerin sorunları, ihtiyaçları ve çözüm önerilerinin yansıtılabilmesi amacıyla oluşturulan Belediye Başkanları Göç Platformu'nun II. Teknik Çalışma Grubu Çalıştayı 15 Nisan 2020 tarihinde telekonferans yöntemiyle yapıldı.

Türkiye Belediyeler Birliği, İsveç Belediyeler Birliği (SALAR), Marmara Belediyeler Birliği ve Çukurova Belediyeler Birliği işbirliğinde, 12 pilot belediyede yürütülen proje kapsamında düzenlenen çalıştayda belediyelerin göç nedeniyle karşılaştıkları sorunlar tematik olarak ele alındı ve belediye temsilcileri tarafından değerlendirildi.

Çalıştayda, Koronavirüs nedeniyle belediyelerin karşılaştıkları sorunlar ile ilgili özel bir oturum gerçekleştirilerek daha önce ifade edilen göçe ilişkin sorun alanlarının bu durumdan nasıl etkilendiği veya etkilenebileceğine yönelik bir tartışma yürütüldü. Tartışmada, RESLOG Projesinin belediyelerin göçe karşı dirençliliğini güçlendirmeyi hedef alan bir proje olması dolayısıyla söz konusu dirençliliğe salgın gibi acil durumlarda özellikle ihtiyaç duyulduğu konusunda fikir birliğine varıldı.

TÜRKİYE’DE KADINLARIN YEREL SİYASETE KATILIMI: İLÇE BELEDİYE MECLİSLERİNDE KADINLIK, AYRIMCILIK VE DAYANIŞMA

Zeynep ALEMDAR
Okan Üniversitesi

Merve AKGÜL
Bahçeşehir Üniversitesi

Selin KÖKSAL
Bocconi Üniversitesi

Gökçe UYSAL
Bahçeşehir Üniversitesi

Dünya Ekonomik Forumu’nun yayınladığı son Küresel Cinsiyet Eşitsizliği raporuna göre¹, toplumsal cinsiyet ayrımı en yoğun olarak siyaset alanında gözlenmektedir. Buna göre, siyasi temsil alanında ortalama küresel toplumsal cinsiyet ayrımı yüzde 77,1 olarak ölçülmüştür.

1) “Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Raporu 2018” Dünya Ekonomi Forumu, http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2018.pdf

Türkiye’de siyasi temsil alanında cinsiyet eşitliği bakımından 149 ülke arasından 130. sırada, yüksek kalkınma düzeyine sahip eş düzey ülkeler arasında ise son sırada yer almaktadır.² Son on yılda kadın milletvekili oranı yüzde 4,7’den yüzde 17,4’e yükselmiş olsa da özellikle yerel yönetimlerde kadınların siyasete katılım oranı düşük seviyelerde kalmıştır.³

Oysa kadınların siyasi temsili, Türkiye’nin de parçası olduğu ve imza attığı İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi ve Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi (CEDAW) Sözleşmesi başta olmak üzere tüm ana insan hakları sözleşmeleri ve anlaşmalar ve yine ülkemizde hakkında önemli çalışmaların bulunduğu Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) kapsamında en üst sıralardaki ilke olarak yer almaktadır. Kadına yönelik ayrımcılığın önlenmesi, eşit siyasal hakların sağlanması, kadınların her seviyedeki karar alıcı pozisyonlarda yer alması ve ülkelerin bu hakları koruma yükümlülüğü uluslararası bir ilkedir.

Ülkemizde ise son yıllarda kadınların görünürlüğü artmışsa da Belediye meclislerindeki kadın siyasetçi oranı 2014 seçimlerinde yüzde 9,6 oranında kalmış ve 31 Mart 2019 seçimlerinde kadın belediye başkan sayısı yalnızca 4 olmuştur. 920 ilçe belediye başkanlığı pozisyonunda ise yalnızca 29 kadın siyasetçi bulunmaktadır. Başka bir deyişle, ilçe belediye başkanlarının sadece yüzde 3,15’i kadın siyasetçilerden oluşmaktadır.⁴

Endişe verici düşüklükteki bu temsil oranlarına karşın, kadın siyasetçiler yerel siyasette bir fark yaratabilirler mi? Kadın siyasetçilerin kamu hizmetleriyle daha fazla ilgilendikleri göz önüne alındığında, politikadaki kadınların cinsiyete duyarlı politikaları destekleme ihtimalleri daha mı yüksek? Bunlar Türkiye bağlamında tespit edebilir mi? Eğer öyleyse, yerel kadın politikacılar Türkiye’de siyasete nasıl katkıda bulunuyorlar?

İlçe Belediye Meclislerinde Kadınlık, Ayrımcılık ve Dayanışma araştırması, ilçe belediye meclisi üyesi kadın siyasetçilere odaklanarak bu sorulara altı ilde, dört farklı siyasi partiden toplam otuz bir kadın siyasetçi ile yapılandırılmış-derinlemesine görüşmelerden edinilen veriyle cevap verirken, araştırma için örneklem belirleme sürecinde de Türkiye’de bu konudaki tüm araştırmaların dayandırıldığı

veri setindeki hatalı gözlemler de araştırmacılar tarafından temizlenmiştir.

YSK verisine göre, ilçe belediye meclisine seçilmiş asil ve yedek üyelerin sayısı 3.657 olarak belirtilmiş, böylece Türkiye’de ilçe belediye meclislerinde kadın üyelerin oranı yüzde 10,7 olarak sunulmuştur.⁵ Oysa, bu veride, ilçe belediye meclislerinin hem asil hem de yedek üyeleri göz önünde bulundurulmuştur ancak yedek üyelerin şu anda görevde olup olmadığı doğrulanamamaktadır. İkinci olarak, veri dikkatlice incelendiğinde YSK’nın bazı yerel politikacıların cinsiyetlerini hatalı olarak kodladığı görülmektedir. Bunun üzerine, politikacıların isimleri cinsiyet saptamasına izin verdiği surette, verideki hatalar düzeltilerek yeniden kodlanmıştır. Hatalı gözlemler veriden çıkartıldıktan sonra toplam kadın ilçe meclis üyesi sayısı 3.515’e, oranı da yüzde 9,6’ya düşmektedir.

İstanbul, Bursa, Diyarbakır, İzmir, Ankara ve Adana’da, AK Parti, MHP, CHP, İYİ Parti ve HDP’den farklı kadın siyasetçilerle yapılan derinlemesine görüşmeler, kadınların belediye deneyimleri hakkında detaylı bir incelemeye olanak tanırken, kadın siyasetçilerin politikada bir fark yaratıp yaratmadıklarına ilişkin görüşlerini ve fark yarattıklarını düşündükleri alanlarda neler yaptıklarını ortaya koymuştur. Farklı parti mensubu kadın siyasetçilerin ortak yönleri ve ayrışma noktaları da belirlenerek, farklı ideolojilere sahip bu kadınların hangi koşullar altında dayanışma gösterebileceği ve birlikte hareket edebileceği de incelenmiştir.

Bulgular: Önce Sayılar

Seçim yılı ve siyasi partilere göre ilçe belediye meclislerinde kadın asil üyelerin oranlarına bakıldığında tüm siyasi partilerde, partilere göre hayli farklılık olsa da, gelişme gözlenmiştir. Şekil 1’de görüldüğü üzere, 2009’dan 2014 yılına kadar belediye meclis üyesi kadınların oranı Adalet ve Kalkınma Partisi’nde (AK Parti) yüzde 1,1, Milliyetçi Hareket Partisi’nde (MHP) yüzde 1,6, Cumhuriyet Halk Partisi’nde (CHP) yüzde 5 ve Halkların Demokratik Partisi’nde (HDP) yüzde 9,1 oranında artmıştır.⁶ 2014 yerel seçimlerinde AK Parti üyesi olan ilçe belediye meclis üyesi kadınların oranı yüzde 9,9’dan yüzde 11,1’e, MHP üyesi kadınların oranı ise 4,1’den 5,7’ye, Cumhuriyet Halk Partisi’de (CHP) yüzde 10,4’ten 15,4’e, Halkların Demokratik Partisi (HDP) ise yüzde 21,4’ten, yüzde 30,5’e ulaşmıştır.

2) <https://www.weforum.org/reports/the-global-gender-gap-report-2018>

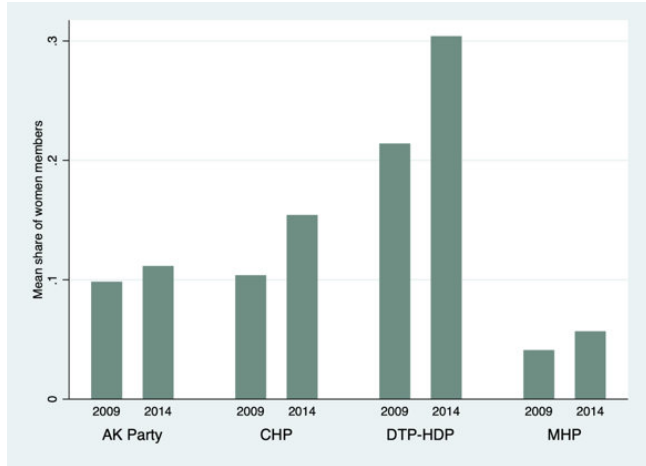
3) Örneğin, 2014 yerel seçim sonuçlarına göre, belediye başkanlarının sadece yüzde 2,8’i ve belediye meclisi üyelerinin yüzde 4,7’si kadındır. Bu oran, 1995 Pekin Deklarasyonu ve Eylem Planı ile belirlenen hedefin altında kalmaktadır. Ayrıca, Türkiye’de kadınların siyasete katılım oranı Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri’nce belirlenen “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” bileşeninin gerisinde kalmaktadır.

4) Yüksek Seçim Kurulu tarafından resmi sonuçlar henüz açıklanmadığı için bu sonuçlar gazete haberlerinden derlenmiştir.

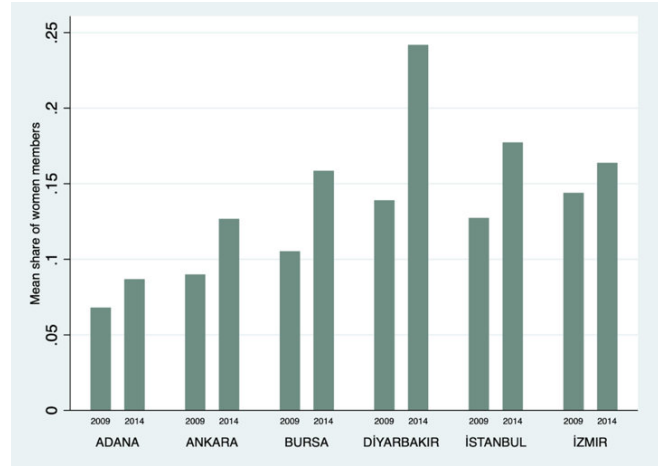
5) (http://www.migm.gov.tr/kurumlar/migm.gov.tr/BELED%C4%B0YELER/2014_yili_mahalli_idarelerin_cinsiyet_dagitimi.pdf).

6) Tüm sayılar, YSK verilerine göre BETAM tarafından hesaplanmıştır. 2009 yerel seçim döneminde, Demokratik Toplum Partisi (DTP) kadın ilçe belediye meclis üyesi oranı yüzde yüzde 21,4’tü. Ancak DTP’nin Aralık 2009’da Anayasa Mahkemesi kararıyla kapatılması, DTP ve Barış ve Demokrasi Partisi (BDP)’nin siyasal mirasını taşıyan HDP’nin kurulmasını beraberinde getirmiştir (Tekdemir, 2016). Dolayısıyla, bu araştırma kapsamında DTP, HDP’nin öncüsü olarak kabul edilmekte ve bu iki partinin kadın üye oranları sanki tek bir parti olarak yerel seçimlere katılmışçasına karşılaştırılmaktadır.

Şekil 1. Siyasi parti ve seçim yılına göre ilçe belediye meclislerindeki ortalama kadın üye oranı

Şekil 2. İllere ve seçim yılına göre ilçe belediye meclisindeki ortalama kadın üye oranı

Kaynak: YSK verisi temel alınarak Betam araştırmacıları tarafından hesaplanmıştır.

CHP ve HDP'ye bağlı yerel kadın siyasetçilerin oranındaki belirgin artış, cinsiyet kotası uygulaması ile açıklanabilir. Türkiye siyaset tarihinde ilk defa, 2007 yılında, DTP tarafından eş başkanlık ve yüzde 40 cinsiyet kotası uygulanmıştır⁷ (Gül ve Altındal, 2015). Daha sonra, aynı cinsiyet kotası HDP tarafından 2014 yerel seçimleri için benimsenmiş ve 2015 genel seçimlerinden önce, eşit temsiliyet anlayışı doğrultusunda kota oranı yüzde 50'ye yükseltilmiştir.⁸ Benzer bir şekilde, CHP de yüzde 25 olan cinsiyet kotasını 2012 yılı itibarıyla yüze 33'e çıkarmıştır (Gül ve Altındal, 2015). Ancak, cinsiyet kotası ile beraber fermuar sisteminin uygulanmaması, seçim listelerinde kadın adayların alt sıralarda kalmasına yol açmakta ve yerel yönetimlerdeki kadın siyasetçi oranının düşük seyretmesine sebep olmaktadır. Son olarak, AK Parti ve MHP'nin cinsiyet kotasına yönelik herhangi bir uygu-

laması bilinmemektedir. Bunun yanı sıra, İyi Parti yüzde 25 cinsiyet kotası uygulamaktadır, ancak 2017 yılında kurulduğu için 2014 yerel seçimlerinde yer almamıştır.

Şekil 2 ise il ve seçim yıllarına göre ilçe belediye meclislerinde yer alan kadın siyasetçilerin oranını göstermektedir. Bu iller, kadın yerel siyasetçi oranlarının görece yüksek olması nedeniyle derinlemesine görüşmeler için seçilmiştir.

Grafikte gösterilen kadın belediye meclis üyesi oranları, yaygın olarak kabul gören anlamlı katılım oranı yüzde 33'ün çok altındadır. Bu nedenle, ilçe belediye meclisi üyesi kadın oranı yüzde 20'nin üstüne olan 8 il belirlenerek araştırma bu illerde yapılmıştır. Seçilen iller arasında Diyarbakır, 2014 seçim yılı itibarıyla, yüzde 24,2 ile en yüksek kadın ilçe belediye meclis üyesi oranına sahiptir. Adana ise seçilen iller arasında

yerel kadın siyasetçi sayısı, sırasıyla 2009 ve 2014 yıllarında yüzde 6,8 ve yüzde 8,7 ile en düşük ildir. Ancak, siyasal parti çeşitliliği Adana'nın araştırma için seçilmesine neden olmuştur. Kadın siyasetçileri ve saha çalışması yapılacak ilçeleri seçerken, (görece daha kalabalık şehirler amaçlanarak) nüfusa ve parti üyeliğine (AK Parti, MHP, CHP, İyi Parti ve HDP) göre bir sınıflandırma yapılmıştır. Saha araştırmasında dört büyük partinin (AK Parti, MHP, CHP, İyi Parti ve HDP) her birinden 8 kadın yerel siyasetçi (ilçe belediye meclisi üyeleri, belediye başkan yardımcısı ve / veya belediye başkanı) ile derinlemesine görüşme yapılması planlanmış, ancak 31 Mart yerel seçimleri öncesinde saha zorlukları nedeniyle CHP'den 9, AK Parti'den 11, HDP'den 8 ve MHP'den 3 kadın meclis üyesi ile derinlemesine görüşme gerçekleştirmiştir.⁹

7) <https://bianet.org/biamag/siyaset/118826-dtp-nin-kisa-tarihi>

8) <https://www.evrensel.net/haber/110963/hdpnin-kadin-secim-beyanname-si-aciklandi>

9) AK Parti, CHP ve HDP/BDP'li siyasetçi kadınlarla görüşme süreçleri sorunsuz yürütülmüştür. Bu üç partiden katılımcılarla gerçekleştirilen görüşme sayısı planlanan görüşme sayısına denk gelmektedir. Ancak MHP/İyi Parti'den yerel siyasetçi kadınlara ulaşmakta oldukça zorlanılmıştır. Bunun olası nedenleri şöyle sıralanabilir: (1) MHP'nin içinde siyaset yapan kadın sayısının azlığı ve (2) saha çalışması yürütülen dönemde İyi Parti'nin yaklaşan yerel seçimlere ilk kez katılıyor olması. Geçmiş seçim dönemlerinde ilçe belediye meclislerinde MHP'li olarak görev almış, daha sonra İyi Parti'ye geçmiş kadınlar yerel seçim öncesi sahada aktif olarak çalışarak değerlendirmeyi tercih ettiklerini belirtmiştir.

Yerel Siyasette Kadınlar

Dünyada da Türkiye’de de kadın siyasetçiler üzerine yapılan araştırmalarda ortak bulgu, kadın politikacıların erkek meslektaşlarından farklı politika öncelikleri olduğu ve kadın siyasetçilerin erkeklere nazaran kamu yararını daha çok gözeterek toplumu değiştirme arzusuyla politika yaptığıdır. Öte yandan, belediye başkanı seçilen illerde belediye başkanına ve belediye kurumlarına erişim kolaylaştığı, kadın siyasetçilerin kadın seçmenle daha rahat iletişim kurduğu da çeşitli araştırmalara konu olmuştur. Ancak gerek siyasetin doğası, gerekse kadınlara özellikle bakım alanında yüklenen roller nedeniyle kadın siyasetçilerin sayısının az olduğu da politikacıların söylemlerine dahi konu olmuştur. Bu araştırma da bu bilgilerin pek çoğunu doğrulamaktadır.

Farklı siyasi partilerden gelen görüşümüz tüm kadınlar, siyasete giriş motivasyonlarının erkeklerden farklı olduğunu belirtmektedir. Kadınların görüşüne göre, erkekler para, rant arayışı ve iktidar elde etmek için siyasete girerken, kadınların amacı kamuya daha iyi hizmet etmek ve

çocuklara daha iyi bir gelecek sağlamaktır. Yine tüm görüşmecilerimiz, seçmenlerin evlerine girme ve onlarla iletişime geçme konusunda erkeklerden daha yetkin olduklarının altını çizmiştir.

İlçe belediye meclislerinde siyaset yapan kadınlar, kendi varlıklarının meclislerdeki ataerkil, erkek egemen ortamın dönüşmesine katkıda bulunduğunu, bunu bazen erkek mevkidaşlarının da belirttiğini söylemişlerdir. Ayrıca, siyasette yer alarak diğer kadınlara bunun mümkün olduğunu göstermenin önemini de altını çizmişlerdir. Görüşülen otuz bir kadından yirmi dokuzuna göre siyasetteki kadın sayısının artması siyasette kadınlar arasındaki dayanışmayı da güçlendirecektir.

Kadın siyasetçiler, kadın seçmenlerin tercihlerinin ve ihtiyaçlarının dikkate alınmasının öncelikli olduğunu belirtirken, cinsiyete duyarlı politikaların tanımı konusunda farklı siyasi partilerden olan kadınların görüşleri farklılaşmaktadır. Beklenildiği üzere, kadınları ilgilendiren politikalar, parti ideolojisi ve siyasi gündem kapsamında belirlenmektedir. Ancak, he-

men hemen tüm kadın politikacılar kamusal alanların ve parkların birincil kullanıcılarının kadınlar olduğuna konusunda hemfikirlerdir. Dolayısıyla bu alanların kadınların ihtiyaçlarını dikkate alacak şekilde düzenlenmesi, parkların kadın dostu olması konusunda birleşmişlerdir.

Toplam otuz bir katılımcı içinden bir katılımcı hariç tüm kadınlar partilerinde maruz kaldıkları cinsiyet temelli ayrımcılığı dile getirmişlerdir. Farklı partilerden kadınlar, siyasi kariyerlerinin çeşitli aşamalarında, erkek meslektaşları tarafından kenara itildiklerine ve hakarete uğradıklarına dair tecrübelerini aktarmışlardır.

Kadınların siyaset, kendi adaylıkları ve siyasi hayatları, partileri hakkında görüşleri yerel siyasetin zenginliğini ve toplumsal cinsiyetin her alana yayılan önemini de bir kere daha hatırlatmıştır. 31 Mart yerel seçimlerinin hemen öncesinde tamamlanan saha çalışmasında AK Parti, MHP, CHP, İYİ Parti ve HDP’den kadınların ortaklaştığı ve ayrıştığı fikirler Türkiye’de yalnızca yerel yönetimlerin değil, genel siyasetin de toplumsal cinsiyete oldukça yabancı doğasını ortaya sermiştir.

İLLER BANKASI İLE BELEDİYELER ARASINDAKİ MALİ İŞLEMLERİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Yüksel KOÇAK
Bilgi İşlem Müdürü / TBB

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından aylık olarak hesaplanan ve mahalli idarelerin en önemli gelir kaynağı olan paylar büyükşehir belediyelerine bu Bakanlık tarafından doğrudan, il özel idareleri ve diğer belediyelere ise İller Bankası tarafından aktarılır.

İller Bankasının Belediyelerle İlişkileri

İller Bankası A.Ş., 11 Haziran 1933 tarih ve 2301 sayılı Kanunla “Belediyeler Bankası” olarak kurulmuştur. 13 Haziran 1945 tarih ve 4759 sayılı İller Bankası Kanunu ile hem Banka’nın adı hem de Banka’nın görev, yetki ve sorumlulukları değiştirilerek İller Bankasına dönüştürülmüştür. 8 Şubat 2011 tarih ve 27840 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6107 sayılı “İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun” (Banka Kanunu) ile Banka’nın devamı olmak üzere görev yetki ve sorumlulukları korunarak, İller Bankası Anonim Şirketi haline dönüştürülmüştür.

Son değişiklikle ile özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip anonim şirketi statüsüne geçen İller Bankası mahalli idarelere hizmet veren bir kalkınma ve yatırım bankasıdır. Banka ayrıca 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve diğer kanunların ilgili hükümlerine de tabidir. İdari yapı içerisinde ise T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ilgili kuruluşu olarak yer almaktadır.

Banka il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile münhasıran bunların üye oldukları mahalli idare birliklerine yönelik olarak;

- Nakdi ve gayri nakdi kredi açabilir,
- Araştırma, proje geliştirme ve danışmanlık hizmeti yapabilir veya yaptırabilir, teknik yardım verebilir,
- Bankanın öncülüğünde şirket kurabilir ve devredebilir,
- Sigorta acenteliği yapabilir,
- Yurt içi ve yurt dışı finansman kuruluşları ile para ve sermaye piyasalarından ve her türlü fonlardan kaynak sağlayabilir,

- Amacının gerçekleşmesine yardımcı olacak her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlemlerini yapar,
- Bakanlık tarafından talep edilen özel projeler ve kentsel altyapı projeleri ile yapım işlerini yapar veya yaptırır,
- Bankaya kaynak temin etmek üzere, proje kaynağı için herhangi bir borç ve şartlı yükümlülük altına girmemek kaydıyla kâr amaçlı gayrimenkul yatırım projeleri ile uygulamalar yapar veya yaptırır,
- Banka, yerel yönetimlerin her türlü projelerinde kullanılmak üzere genel bütçe dâhil, yurt içi ve yurt dışından temin edilen fon ve hibelerin kullandırılmasına aracılık eder.

Belediyeler ile İller Bankası arasındaki en temel ilişki ise 5779 sayılı “İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun” çerçevesinde verilen görevdir. Anılan Kanun ile il özel idareleri ve belediyelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden hesaplanan miktarlarda pay verilir. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından aylık olarak hesaplanan ve mahalli idarelerin en önemli gelir kaynağı olan paylar büyükşehir belediyelerine bu Bakanlık tarafından doğrudan, il özel idareleri ve diğer belediyelere ise İller Bankası tarafından aktarılır.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 30 Milyar TL sermayenin 16 Milyar 870 Bin TL’si ödenmiş olan Banka tarafından 2019 yılı yatırım ve finansman programı kapsamında Türkiye çapında yerel yönetimlere toplam 4.755.108 Bin TL kaynak aktarmıştır. Banka’nın kaynak geliştirme faaliyetleri için 1 Milyar 54 Milyon 112 Bin TL kaynak harcaması, çeşitli protokoller kap-

samında Bankaya aktarılan fonlardan 1.635.060 Bin TL olmak üzere toplam kaynak kullanımı 7.444.280 Bin TL olarak gerçekleşmiştir.¹ Merkezi idare Vergi Gelirlerinden Alınan Paylardan ise 55 Milyar TL belediyelere aktarılmıştır.² İlbank finansman açısından belediyeler için oldukça önemli kurum durumundadır.

Muhasebe Kayıtları

Farklı Kanunlarda yer alan hükümler incelendiğinde belediyeler ile İller Bankası arasında ortaklık ilişkisi yanında hibe, yapılandırma ya da kredi şeklinde kaynak transferi olmak üzere sürekli bir ilişki bulunmaktadır.

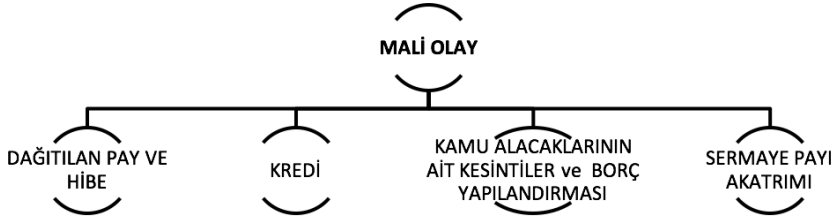
Bu mali ilişkilerin belediye muhasebe birimlerince zamanında sağlıklı ve güvenilir bir şekilde mali tablolara yansıtılması gereklidir. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim Kanunu’nun 52 ve 53’üncü maddeleri çerçevesinde genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait mali istatistikler Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından derlenmektedir. Bu amaçla oluşturulan “Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS)”ne üçer aylık dönemlerde belediyelerin mali mizanlarını aktarması gerekmektedir. Bu sistem içerisinde İller Bankasından alınan veriler ile belediye muhasebe verileri içerisinde yer alan kredi ana para ve faiz tutarlarının karşılıklı kontrolleri yapılmakta kayıtların hatalı olması durumunda veri aktarımına izin verilmemektedir.

5018 sayılı Kanun 53’üncü maddesi gereğince, mali istatistiklerin derlenmesine esas olan verileri süresinde göndermeyenlere, Hazine ve Maliye Bakanlığının talebi üzerine, ilgili kamu idaresinin üst yöneticileri tarafından mali hizmetler birimi yöneticisi ile muhasebe yetkilisine, her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminat dâhil yapılan bir aylık net ödemeler toplamı tutarında idari para cezası uygulanmaktadır.

1) https://www.ilbank.gov.tr/dosyalar/faaliyet/Illbank_2019_Faaliyet_Raporu.pdf

2) <https://muhasebat.hmb.gov.tr/mahalli-idareler-butce-istatistikleri>

İller bankası ile belediye arasındaki mali ilişkileri 4 temel başlık altında toplamak mümkündür:

A-Dağıtılan Pay ve Hibeler

Örnek-1: İnternette belediyenin İller Bankası cari hesap kartına bakıldığında İller Bankası tarafından Genel Bütçe Vergi Gelirleri Payı olarak 50.000 TL hesaplanarak tahakkukun yapıldığı görülmüştür. Hesaplanan tutar henüz banka hesaplarına aktarılmamış olduğundan yalnızca faaliyet ve bilanço hesapları kullanılarak tahakkuk kaydı yapılması gerekir.

H.Kodu	Hesabın Adı	Borç (TL)	Alacak (TL)
120 120.05.02.02.51	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI Merkezi idare Vergi Gelirlerinden Alınan Paylar	50.000,00	
600 600.05.02.02.51	GELİRLER HESABI Merkezi idare Vergi Gelirlerinden Alınan Paylar		50.000,00
TOPLAM		50.000,00	50.000,00

Örnek-2: İller Bankası tarafından Genel Bütçe Vergi Gelirleri Payı olarak hesaplanan 50.000 TL Belediyenin banka hesabına aktarılmıştır. Yapılan tahakkuk nakden gerçekleşmiş olması nedeniyle bilanço hesaplarının yanında bütçe gelir hesapları da kullanılarak kayıt yapılacaktır.

H.Kodu	Hesabın Adı	Borç (TL)	Alacak (TL)
102	BANKALAR HESABI	50.000,00	
120 120.05.02.02.51	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI Merkezi idare Vergi Gelirlerinden Alınan Paylar		50.000,00
800 800.05.02.02.51	BÜTÇE GELİRLERİ HESABI Merkezi idare Vergi Gelirlerinden Alınan Paylar		50.000,00
805	GELİR YANSITMA HESABI	50.000,00	
TOPLAM		100.000,00	100.000,00

Örnek-3: İller Bankası tarafından altyapı hizmetlerinin desteklenmesi amacıyla Belediyenin banka hesabına 100.000 TL hibe aktarılmıştır.

H.Kodu	Hesabın Adı	Borç (TL)	Alacak (TL)
102	BANKALAR HESABI	100.000,00	
600 600.05.02.02.51	GELİRLER HESABI Kurumlardan alınan Bağış ve Yardımlar		100.000,00
800 800.04.04.02.01	BÜTÇE GELİRLERİ HESABI Kurumlardan alınan Bağış ve Yardımlar		100.000,00
805	GELİR YANSITMA HESABI	100.000,00	
TOPLAM		200.000,00	200.000,00

B-Kredi

Örnek-4: İller Bankasından 01.10.2019 tarihinde 20 ay vadeli 2.000.000 TL tutarında kredi belediye hesabına aktarılmıştır. Kredi 01.11.2019 tarihinden başlayarak taksitler halinde ödenecektir. Ödenecek anapara ve faiz giderlerine ilişkin takvimi aşağıdaki gibidir:

2019 Yılı Ödenecek Ana Para Toplamı	: 2 Ay x 100.000	= 200.000	TL
Sonraki Yıllarda Ödenecek Ana Para Toplamı	: 18 Ay x 100.000	= 1.800.000	TL
2019 Yılı Faiz tutarı	: 2 Ay	= 10.000	TL
Sonraki Yıllarda Ödenecek Faiz tutarı	: 18 Ay	= 190.000	TL

Ana para borç ödemeleri uzun ve kısa vadeli ayrımı yapılarak “300/400-Banka Kredileri Hesabı” nda izlenirken Faiz giderleri kredinin alınmasına ilişkin protokol imzalanma aşamasında tespit edildiğinden 381/481 Gider Tahakkukları Hesabı kullanılması gerekmektedir.

H.Kodu	Hesabın Adı	Borç (TL)	Alacak (TL)
102	BANKALAR HESABI	2.000.000,00	
300	BANKA KREDİLERİ HESABI		200.000,00
300.01	İller Bankasından Alınan Krediler		
400	BANKA KREDİLERİ HESABI		1.800.000,00
400.01	İller Bankasından Alınan Krediler		
381	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI		10.000,00
381.04.02.09.01	Ulusal Para Cinsinden Diğer İç Borç Faiz Gid.		
481	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI		190.000,00
481.04.02.09.01	Ulusal Para Cinsinden Diğer İç Borç Faiz Gid.		
630	GİDERLER HESABI	200.000,00	
630.04.02.09.01	TL Cinsinden Diğer İç Borç Faiz Giderleri		
TOPLAM		2.200.000,00	2.200.000,00

Örnek 5: İller Bankası ile yapılan anlaşma gereği yol yapım işi yüklenicisine hakedişler ödemeleri doğrultusunda kredi verilecektir. KDV Dahil 400.000 TL'lik ilk hakediş tutarı dosyası hazırlanarak İller Bankasına gönderilmiştir. Hakediş tutarı yüklenicinin hesabına bankaca aktarılacaktır. Gidere ilişkin taahhüt hesapları sözleşme sonrası yapıldığı varsayılmıştır.

H.Kodu	Hesabın Adı	Borç (TL)	Alacak (TL)
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR	400.000,00	
258.02.04.04	Yollar		
300 / 400	BANKA KREDİLERİ HESABI		384.800,00
300/400.01	İller Bankasından Alınan Krediler		
360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI ³		3.200,00
360.03.09.01	Diğer Ödemelere Ait D.V.		12.000,00
360.01.03	Gelir Vergisi Kan. 94/3 md. Göre Yap. Tev ⁴		
830	BÜTÇE GİDERLERİ	400.000,00	
830.06.05.07.07	Yol Yapım Giderleri		
835	GİDER YANSITMA HESAPLARI		400.000,00
900	GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI		400.000,00
900.06.05	Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri		
905	ÖDENEKLİ GİDERLER HESABI	400.000,00	
905.06.05	Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri		
921	GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	338.983,05	
920	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI		338.983,05
920.01.06.05.07	Müteahhitlik Giderleri		
TOPLAM		1.538.983,05	1.538.983,05

3) Bu tutarlar İlbank tarafında ilgili belediye hesaplarına aktarıldığında “Banka Krediler Hesabı”na kaydedilir.

4) Yapım ihaleleri uygulama yönetmeliği TİP sözleşmesinin 30. maddesine göre, düzenlenen her hakedişte yapılan iş tutarının teklif birim fiyatlı işlerde %5'i, anahtar teslim götürü bedel işlerde %3'üne karşılık gelen kısmı Geçici Kabul Kesintisi olarak idare tarafından tutulur.

C-Kamu Alacaklarına Ait Kesintiler ve Borç Yapılandırılmaları

5779 sayılı Kanun 7'nci maddesi gereğince belediyenin;

- Hazine alacağı niteliğindeki borçları,
- İller Bankasına olan borçları ile,
- Sosyal güvenlik kuruluşlarına olan borçlarına

karşılık, her ay belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payı üzerinden, alacaklı idarelerin talebi üzerine, ilgisine göre Hazine ve Maliye Bakanlığı veya İller Bankası tarafından kesinti yapılarak alacaklı idarelere ödenmektedir. Yapılacak kesintilerin toplamı, hiçbir şekilde ayrılan tutarların toplamının yüzde 40'ını aşamaz (5779 sayılı Kanun 7'nci maddesi).

Belediyelerin çeşitli kurumlara olan özellikle takibe düşmüş borçları da yapılan protokoller gereğince belediyenin isteği doğrultusunda İller Bankası tarafından bu kurumlar adına kesintiler yapılarak ödenmektedir.

Bu tür borçlar belediye faaliyetleri süreci içerisinde ortaya çıkmaktadır. Örneğin memur maaşı ve işçi ücretlerinin ödenmesi aşamasında oluşan stopaj kesintileri "360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı"nda, Sosyal Güvenlik Kurumuna ait ödenmesi gereken primler "361-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı"nda, İşsizlik sigortası primi ise "362-Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı"nda izlenmektedir.

360 ve 361 hesaplardaki tutarlardan vadesi geçmiş olanlar ile bunlardan bir yıla kadar vadeyle ertelenmiş veya taksitlendirilmiş olanlar "368- Vadesi Geçmiş, Ertelemiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı"nda 360 ve 361 hesaplardaki tutarlardan vadesi geçtiği için bir yıldan uzun süreyle ertelenen veya taksitlendirilenler 438-"Kamuya Olan Ertelemiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı"nda takip edilir.

Örnek 6: Belediyenin Gelir İdaresine olan 50.000 TL borcundan 20.000 TL'si 2019 yılında, 30.000 TL'si 2020 Yılında ödenecek şekilde yıl başında yapılandırılmıştır.

H.Kodu	Hesabın Adı	Borç (TL)	Alacak (TL)
360 360.01.01.02	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI Diğer Ücretler ile Ücret sayılan Ödeme.Yap. Tevkifat	50.000,00	
368.12.01.01.02	VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKS. VERGİ VE DİĞER YÜK. HESABI Diğer Ücretler ile Ücret sayılan Ödeme.Yap. Tevkifat		20.000,00
438 438.12.01.01.02.	KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA TAKS. BORÇLAR HES. Diğer Ücretler ile Ücret sayılan Ödem. Yapılan Tevkif.		30.000,00
TOPLAM		50.000,00	50.000,00

D-Sermaye Payı Aktarımı

6107 sayılı Kanunun “Ortaklık yapısı ve sermaye” başlıklı 42 nci maddesinde Bankanın ortakları il özel idareleri ve belediyeler olduğu, 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna göre her ay Hazine ve Maliye Bakanlığı ve İller Bankası tarafından dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarın bankanın ödenmiş sermayesine ekleneceği belirtilmektedir. Bu hüküm çerçevesinde Banka her ay bu tutarı belediyelerden kesmektedir.

Örnek 7: İller Bankası tarafından Genel Bütçe Vergi Gelirleri Payı olarak hesaplanan 50.000 TL den % 2 Banka sermaye payı kesilerek kalan tutar Belediyenin banka hesabına aktarılmıştır

H.Kodu	Hesabın Adı	Borç (TL)	Alacak (TL)
102	BANKALAR HESABI	49.000,00	
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI		50.000,00
800	BÜTÇE GELİRLERİ HESABI		50.000,00
805	GELİR YANSITMA HESABI	50.000,00	
240	MALİ KURULUŞLARA YATIR. SERMAYELER HES. Sermaye	1.000,00	
240.01.01	Payı Oranı % 10 'a Kadar Olanlar		
830	BÜTÇE GİDERLERİ	1.000,00	
830.05.08.09.51	İller Bankasına Verilen Paylar		
835	GİDER YANSITMA HESABI		1.000,00
900	GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI		1.000,00
900.05.08	Gelirlerden Ayrılan Paylar		
905	ÖDENEKLİ GİDERLER HESABI	1.000,00	
905.05.08	Gelirlerden Ayrılan Paylar		
TOPLAM		102.000,00	102.000,00

Örnek 8: 2020 Ocak ayı için hesaplanan 750.000 TL gelirden belediye hesap dökümünde detayı aşağıda gösterilen tahakkuku yapılmış 10.000 TL faiz gideri ile belediye borç ve giderler toplamı 145.500 TL kesintiler yapıldıktan sonra kalan 594.500 TL belediyenin banka hesabına aktarılmıştır.

Kesinti	Borcun Sınıfı	Kesilmesi Ger. Anapara (TL)	Kesilen Anapara (TL)	Kesilen Faiz (TL)
İl Bank Sermaye Payı		15.000,00	15.000,00	
Kalkınma Ajansları	Ozel hukuk	25.000,00	8.000,00	
Türkiye Belediyeler Birliği	Ozel hukuk	1.500,00	1.500,00	
Genel Aydınlatma Giderleri	Ozel hukuk	2.000,00	2.000,00	
-7020-7143 S, K, Vergi Yapılandırma	Ana borc	50.000,00	5.000,00	
6736 -7020-7143 S,K, Sgk (Ssk) Yapılandırma	Ana borc	80.000,00	10.000,00	
6736 -7020-7143 S, K, Sgk (Emekli Sandığı) Yapılan.	Ana borc	30.000,00	4.000,00	
Krediler	Ana borc	2.000.000,00	100.000,00	10.000,00
TOPLAM		2.188.500,00	145.500,00	10.000,00

İller Bankası tarafından hesap dökümü ayda bir defa oluşturulması nedeniyle uygulamada muhasebe kaydı da yalnızca gelirin bankaya geldiği dönemde yapılmakta ve birleşik bir yevmiye olmaktadır. Kesintilerin ilgili olduğu hesaplara ilişkin kısa açıklamaya değinilmekle birlikte yardımcı hesaplarla ilgili detaylar önceki örneklerde verildiği için ana hesap bazında hazırlanacaktır.

Açıklamalar:

İller Bankası Sermaye Payı: Her ay ayrı ayrı hesaplandığı için tahakkuk kaydı yapılmadan direkt ilgili olduğu hesaba kayıt edilir. Bütçe açısından da gider olarak kaydedilir. Eğer Sermaye Payı hesaplanıp kesilmemiş ise “247-Sermaye Taahhütleri Hesabı” na tahakkuk kaydı yapılması gerekir.

Kalkınma Ajansları Payı: Kesintiye ilişkin taahhütler daha önceden “363.99.10 Kalkınma Ajansları Payları hesabına” alındığından sadece kesinti tutarı bu hesabın borcuna kaydedilecektir.

Türkiye Belediyeler Birliği Aidatı: Döneme ilişkin aidat tutarı olduğu varsayılmış ve faaliyet ve bütçe açısından giderleştirilmesi gerekmektedir.

Genel Aydınlatma Giderleri: Döneme ait olduğu varsayıldığından faaliyet ve bütçe açısından giderleştirilmesi gerekmektedir.

Vergi ve SGK Yapılandırılmaları: İlgili döneminde giderleştirilmiş ve tabloda belirtilen kesilmesi gereken ana para tutarının “Vadesi Geçmiş Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülükler Hesabı’nda” kayıtlı olması gerektiğinde kesilen ana para bu hesaptan düşülecektir.

Krediler ve Faizi: Kredinin ilk defa belediye hesaplarına geldiğinde kesilmesi gereken ana para uzun ve kısa vadeli kaynak hesaplarında izlenmesi gerekmektedir. Bu yüzden yalnızca ilgili olduğu “Banka Kredileri Hesabı Ve Gider Tahakkukları Hesabı” ndan düşülecektir.

	H.Kodu	Hesabın Adı	Borç (TL)	Alacak (TL)
FAALİYET HESAPLARI	102	BANKALAR HESABI	594.500,00	
	120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI Merkezi idare Vergi Gelirlerinden Alınan Paylar		750.000,00
	240	MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	15.000,00	
	300	BANKA KREDİLERİ HESABI	100.000,00	
	381	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	10.000,00	
	368	VADESİ GEÇ., ERT. VEYA TAKS. VERGİ VE DİĞER YÜK. HES. Diğer Ücretler ile Ücret sayılan Ödeme.Yap. Tevkifat-5.000 Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne 4.000 SGK (SSK) Payları 10.000	19.000,00	
	363	KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI Kalkınma Ajansları Payları	8.000,00	
	630	GİDERLER HESABI Elektrik Alımları 2.000 Dernek, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık vb. Kur. 1.500	3.500,00	
BÜTÇE GELİR HESAPLARI	800	BÜTÇE GELİRLERİ HESABI		750.000,00
	805	GELİR YANSITMA HESABI	750.000,00	
BÜTÇE GİDER HESAPLARI	830	BÜTÇE GİDERLERİ İl Bank Sermaye Payı: 15.000 Elektrik Alımları :2.000 Dernek, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık vb. Kur. :1.500 Faiz Giderleri :10.000	28.500,00	
	835	GİDER YANSITMA HESABI		28.500,00
ÖDENEK HESAPLARI	900	GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI		28.500,00
	905	ÖDENEKLİ GİDERLER HESABI	28.500,00	
TOPLAM			1.557.000,00	1.557.000,00

Sonuç

Genel bütçe vergi gelirlerinden alınan pay belediye gelirleri içerisinde en büyük orana sahiptir. Bu payların belediye hesaplarına aktarılması, kredi ana para ve faizlerinin ve diğer kurumlara ait borçların bu gelir kaynağından mahsup edilmesi İller Bankası tarafından sağlanmaktadır. Banka ile belediyeler arasındaki bu mali işlemlerin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde mali tablolara zamanında, doğru yansıtılabilmesi muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak muhasebeleştirilmesi ile mümkün olacaktır.

5) Eğer İller Bankasının web sayfasında gelir ve kesintiler ile ilgili açıklaması sonrasında bir tahakkuk kaydı yapılmamış ise bu hesap yerine “600-GELİRLER HESABI” kullanılmalıdır.

COVID-19 PANDEMİSİNDE

ATIK YÖNETİMİ

COVID-19 hastasının atıkları ile hastalık bulaşmasını gösteren bir kanıt yoktur.

01

Hastane ortamında olası ve kesin COVID-19 hastasına ait atıklar enfeksiyöz atık olarak kabul edilerek **tıbbi atık kutusuna atılır.**

Evde hasta takibi kapsamında izlenen olası ve kesin COVID-19 hastalarının atıkları gerekli koruyucu önlemler alınarak ayrı toplanıp, çift torba içinde muhafaza edilerek **evsel atık torbasına atılmalıdır.**

02

03

Toplu yaşam alanlarında (yurt vb.) 14 gün gözlem altında tutulan temaslılara (olası ve kesin COVID-19 vakalarının temaslıları, hastalığın yaygın görüldüğü bir ülkeden ya da ilden gelenler) ait atıklar **evsel atık torbasına atılmalıdır.**

Toplumda korunma amaçlı kullanılan tek kullanımlık maskeler ve eldivenler **evsel atık torbasına atılmalıdır.**

04

05

DSÖ, CDC ve ECDC gibi önemli sağlık kuruluşlarının rehberlerinde COVID-19 hastasına ait atıkların hastane ve diğer sağlık kuruluşları da dahil olmak üzere **herhangi bir bekleme süresinden sonra atılmasına** ait bir bilgi bulunmamaktadır.

KÜRESEL SALGININ İNSAN YERLEŞİMLERİNE ETKİSİ

Cemal BAŞ
Keçiören Belediyesi Meclis Üyesi

2018 yılının 15 - 16 Kasım tarihleri arasında Çin'in Vuhan kentinde, 60 ülkeden binlerce katılımcı ile Kardeş Şehirler Zirvesi düzenlendi. Davetliler arasında ben de yer almaktaydım ve belediyeler arası ortak proje teklifimin detaylarını da Zirve esnasında Çinli meslektaşlarımla görüşmek üzere Vuhan'a doğru yola çıktım.

Zirvenin açılış gününde konferans merkezine giriş yaptığım esnada, beni geniş bir fuaye alanı ve Çinli iş adamları karşıladı. Her biri tek tek nereden geldiğimi sorarak, ellerindeki kartvizitler ile firmalarının altyapı ve ulaşım projelerinin ne derece başarılı olduğunu anlatma gayretindeydiler. Eş zamanlı olarak üzerlerinde bulunan İngilizce dilinde “bana sor” yazılı gömlekler ile sağa sola koşuşturan yüzlerce gönüllü üniversite öğrencisi, yabancı misafirlerin arasında dolaşarak, ihtiyaçlarını soruyor ve memnuniyetlerini sağlamaya çalışıyordu.

Toplantı başladığında her bir yandan gelen belediye başkanları seremonilerle kardeşlik paktı imzalıyorlardı. Meraşim müzikleri eşliğinde fotoğraflar çekiliyor ve el sıkışılıyordu. Oturumlar, paneller ve ikili görüşmeler esnasında Çin kültürünü tanıtıcı programlar ve stantlar, fuaye alanında dolaşan misafirleri meşgul ediyordu.

Vuhan kenti, yeni yüzünü dünyaya tanıtanın heyecanı ve gayreti içerisindeydi.

Vuhan'ın Sekteye Uğrayan Yükselişi

Çin yerel yönetim sisteminde kent arazileri belediyeyle aittir. Özel mülkiyetin oldukça sınırlandırıldığı idari yapı içerisinde, kent yönetimleri herhangi bir koridora doğru hızlıca imar planları geliştirir veya merkez iş alanlarında revizyon planları devreye sokar. Yerel yönetimler ürettikleri arsaları özel sektörün kullanımına açar ve gelir elde ederler. Sınırlı mülkiyet hakları, kentsel dönüşüm projelerinde Çin şehirlerine hızlı hareket avantajı kazandırır ve kabuk değişimi kısa sürede tamamlanır.

Çin'in finans merkezi Şangay'ı tepe noktası olarak aldığınızda, bir ucu idari başkent Pekin; diğer ucu ise üretim merkezi Guangzhou'dan oluşan üçgende, tepe noktasından çizilen bir dikeyin tabana düştüğü noktada yer almaktadır. Konumu dolayısıyla Hubei Eyaletinin en varlıklı şehri ve bir ticaret merkezi haline gelmiştir. Çin'in en büyük nehri olan Yangtze, kentin ortasından geçmektedir. Böylece Vuhan, hava, su ve kara taşımacılığı bakımından muhteşem bir lojistik üssü haline gelir. Ayrıca Vuhan, diğer büyük Çin şehirlerinin, ülkenin daha yoksul olan kuzey kesimlerine doğru açılan kapısıdır.

Elindeki fırsatların farkına vardıkça dünya gündeminde yer edinmek isteyen Vuhan, yatırım bütçesiyle vitrin yüzü olan semtlerini yenilemeye, kentin tanıtımına yatırım yapmaya karar verir. Yangtze Nehri üzerinde süzülen rüzgârların, doğa ve insan enerjisini birleştirme gayesiyle kent içerisine dağıtılması için yapılaşma koridorları Feng Shui prensipleri ile yeniden belirlenir. Mega ölçeklerde kentsel dönüşüm projeleri başlatılır, çevre koruma alanları belirlenir, akıllı kentleşme stratejisi geliştirilir ve kentin 50 yıllık büyüme projeksiyonları oluşturulur. Kent estetiği, başarılı

bir şekilde ifa edilen “ışıklandırma haritası” ile desteklenirken, Vuhan “ışıkların kenti” olarak anılmaya başlanır.

Altyapı sorunlarını ortadan kaldıran kentin tanıtımı için “Vuhan Turizm Kalkınma ve Yatırım Grubu” kurulur. Batı Dünyası kentlerinin ekonomik sıkıntılarla boğuştuğu dönemde zengin Çin kentleri arasında yerini alan Vuhan; uluslararası toplantılara, konferanslara, festivallere ve fuarlara ev sahipliği yapar. Sosyal medyada öne çıkan gezginleri ve bu mecrada tanınan bireyleri kente özel programlar yapmaları için davet eder.

İşıldayan ve göz kamaştıran bir yerel kalkınma hikâyesi, ne yazık ki küresel virüs salgını ile yerle bir olur. Vuhan kentinde sokağa çıkma yasağı ilan edilirken, diğer kentlerle olan tüm ulaşım hatları da kesilir. Pekin, Şangay ve Guangzhou üçgeninin ortasında yer alan Vuhan'da hayatın durması, tüm Çin'i etkiler.

Çin Durgunluğu ve Dünya Kentleri

2013 yılında Xi Jinping önderliğindeki Çin Hükümetinin uluslararası kamuoyuna sunduğu “Bir Yol Bir Kuşak” inisiyatifi, kentler arasındaki ulaşım modellerinin geliştirilmesi ve ticaret maliyetlerinin azaltılması yoluyla karşılıklı kalkınmayı hedefler. Tarihi İpek Yolunun canlandırılması hasretiyle ortaya konan inisiyatifin “bir yol” kanadı Avrupa'ya uzanan karayolunu, “bir kuşak” kanadı ise deniz yollarını merkezine alır. İhtiyacından fazlasını üretme kapasitesine sahip Çin endüstrisinin genişlemesine destek olacak program, Çin'den Avrupa'ya uzanan coğrafyadaki kentler arasında ulaşım sürelerinin kısalması amacıyla atılan bir tavır sergiler.

Çin Hükümeti başlangıçta 70 milyar dolar (\$) gibi bir finansman paketi açıklasa dahi günümüz projeksiyonları, programın 4-8 trilyon dolar (\$) arası bir hacme ulaşacağını öngörmektedir. Finansman kanallarının belirlenmesi ve takibi amacıyla Dünya Bankası desteği ile Çin merkezli Asya Kalkınma Bankası kurulur. Çin devlet bankaları ve bölgenin özel bankaları da yatırım programlarına dâhil olurlar.

Kentler-arası tren yolu ve karayolu taşımacılığı için düşük faizli ve uzun vadeli yatırım kredilerinin sunulduğu programdan öncelikli olarak Asya Pasifik ve Afrika kentleri faydalanırken, Orta Asya'dan Avrupa'ya uzanan yatırımlar da belirmeye başlar. Brüksel, Çin'de kullanılan yatırım projesi değerlendirme indikatörlerinin AB ile uyumlu olmaması sebebiyle çekimser bir yaklaşım sergilerken, Orta Avrupa ülkeleri Çin Hükümeti ile çoktan “17+1” adlı bir ticaret anlaşması imzalamışlardır. Böylece Çin'in Xi'an kentinden Polonya'nın Slawkow kentine aktarmasız seyahat eden tren yolu oluşur, taşıma süresi 11 güne düşer ve ticaret maliyetleri oldukça rekabetçi bir hal alır. Balkan

şehirlerini birbirine bağlayan otoyolların yapımı için Çin finansmanına başvurulur.

Nasıl ki Kars'a giden Doğu Ekspresi, güzergâhı üzerindeki illerde birden bire turizm aktiviteleri ve ticari girişimleri filizlendirdi ise Çin bağlantılı ray hatları da geçtiği şehirlere değer katar. Balkanlarda, Orta Asya'da, Orta Doğu'da ve Kafkaslarda kentler yeni güzergâhın bir parçası olabilmek için yarışmaya başlarlar.

Bir Yol Bir Kuşak Programı son birkaç yıl içerisinde gelişme göstererek uzun dönemli planlamalar ile yatırım programlarını uygulamaya koymuştur. Nitekim COVID-19 salgını ile birlikte Çin'de yaşanan durgunluk, diğer kıtalarda yatırım kararlarının durdurulması, Çin ile ticaretin sınırlandırılması veya belirli bir dönem askıya alınması ve sürecin devamında öngörülen küresel finans projeksiyonları, kentler arası ulaşım ve kent-içi altyapı projelerine bir virgül koyar.

Küresel Ekonomiden, Kentsel Ekonomiye

Ulaşılabilir olmak ve coğrafyaların yakınlaşması "küreselleşme" ve "popüler kültür" ile ilgili makalelerin ortak noktasıdır. "Küreselleşen dünyamızda hızlı iletişimin faydaları ..." ifadeleriyle başlayan yazılı eserler, genellikle ulaşım ve iletişim kabiliyetinin ekono-

mik kalkınmaya olumlu etkilerinden bahseder.

Ulaşılabilirliğin, sosyal ve ekonomik kalkınmaya katkısı yadsınamasa da bu kavram son yıllarda dünya gündeminde sorgulanmaktadır. Akdeniz'i geçerek Avrupa'nın giriş noktası olan Yunanistan'a veya İtalya'ya varan mülteciler, günler içerisinde Paris'e veya Berlin'e ulaşmaktadırlar. Böylece Afrika ülkeleri veya Orta Doğu ülkelerinin sorunları kısa süre içerisinde Avrupa'nın temel sorunu haline dönüşür. Vuhan kentinin çeperlerinde kurulan bir yedek parça fabrikasındaki eğitmenin, Bavyera'daki iş ortaklarına eğitim vermek üzere Almanya'ya seyahat etmesi ile tüm ülkenin birkaç haftada COVID-19 ile karşı karşıya kalmasına yol açan da seyahat kolaylığıdır. "Vuhan'da neler oluyor?" başlıklı video paylaşım sitelerindeki görüntüleri seyredip, virüs ile ilgili haberleri okuyan bir İtalyan, birkaç hafta sonrasında sokağa çıkma yasağı ile yüzleşir.

İnsan etkileşiminin sınırlandırıldığı bir mekânda tüketim de sınırlandırılmıştır. Sınırları çizilmiş bir mekânın değeri – kent, mahalle, köy, çiftlik veya Boğazda bir yalı olsun – sınırları içerisindeki üretim kapasitesi ile belirler. Dünyanın istisnasız her köşesinde etkileşim azaldıkça tüketim, tüketim azaldıkça üretim, üretim azaldıkça değer, değer azaldıkça girişim, girişim

azaldıkça istihdam, istihdam azaldıkça gelir, gelir azaldıkça yaşam standartları düşüşe geçecektir. Bu vesileyle önümüzdeki günlerde tüm dünya kentlerinde, yerel yönetimlerin halk sağlığı hizmetlerinin yanı sıra sosyal hizmet harcamalarının da yükseleceği öngörülmelidir.

Ulusal sınırlar arasında mal ve hizmet değişimlerinin askıya alınması ve sınırlandırılması koruma önlemlerinin ilk adımı iken, şehirlerarası etkileşimin sınırlandırılması da birçok ülkede alınan tedbirler arasına girmiştir. Denilebilir ki kısa süre içerisinde doğal insan ihtiyaçlarının karşılanması için kent ölçeğinde yeni iktisadi girişimler doğacaktır. Ulus devletler iç piyasalarına dönerken, kentler de kendi ekonomilerini ayakta tutmak üzere yeni politik önlemler almalıdırlar.

Sosyal İzolasyondan Hızlı Öğrenime, Akıllı Kentler

Adeta bir film setini andıran, ünlü şehirlerin boş sokaklarından çekilmiş fotoğraflar sosyal medyada dolaşmaktadır. Paris'in meşhur sokak kafelerinde kepenkler inmiş, turistlerin kalabalıktan yürüyemediği Venedik kanallarında sular berraklaşmış ve İstanbul'un Sultan Ahmet meydanı güvercinlere kalmıştır.

Salgın karşısında bir takım ülkeler sokağa çıkma yasağı ilan ederken, bazı ülkeler de sosyal izolasyon uygulamalarını takip etmektedirler. Yıllardır tam anlamıyla bir altyapıya kavuşmayan görüntülü toplantı uygulamalarında sektörel patlama yaşanmış, firmalar arasında kusursuz iletişim uygulaması yarışı başlamıştır. Salgın kontrol altına alınana kadar personelin evden çalışması kararı alan firmalar ve dönüşümlü personel çalıştırma düzenine geçen kamu kuruluşları aslında yeni bir yaşam formu deneyinin bileşenleridir.

Kısıtlı hareket kabiliyeti ile teknoloji kullanımı ve farkındalığı kısa sürede dik bir yükselişe geçer. Örneğin market alışverişi temalı internet siteleri

muhtemelen 10 yıla yakın bir müşteri alışkanlığı dönemi öngörmekte iken, 1 ay içerisinde geniş kitlelere ulaşma imkânı bulmuştur. Bir ay öncesine kadar pek de güvenilmeyen temassız ödeme işlemleri, el temasından kaçınmak için tek çare olmuş; para taşımayan bir toplumun ilk adımları atılmıştır.

Evde zaman geçirmeye çalışanların yaptığı ekmeklerin, reçellerin, tereyağların, pizzaların ve hamburgerlerin; berberlerin ve kuaförlerin kapanmasıyla kendi işini kendi görenlerin, evdeki arızaları giderirken el becerileri gelişenlerin; her şey durulduktan sonra küçük işletmelerin idamesine ve dolayısıyla kentsel yaşam formuna önemli etkileri olacağı aşikârdır.

Öyle görünüyor ki COVID-19 günlerini geride bırakacağımız yakın geleceğe, bu günlerde edindiğimiz birtakım hassasiyetlerimizi de taşıyacağız.

Bu Alışkanlıklar Kentlileri Yalnızlaştıracak mı?

Telgraf, telefon, faks makinesi, televizyon ve internet gibi birçok iletişim aracının icadının ardından süre gelen “yalnız yaşamak mümkün mü?” tartışmaları, fütürist yazarların ortaya attığı iddialardan öteye geçememiştir. Her bir inovasyonla beraber kentlerin büyüme hızı artmış ve kentleşme oranları yükselmiştir.

Sosyal medya mecralarında insanların evde kalmasına yönelik çağrılar yapan başlık etiketlerinin sayısı ve gündemde yer etmeleri şöyle dursun, kolluk kuvvetlerimiz, polisi ve zabıtası ile sokağa çıkanları engellemeye çalışmakla meşguldür. Evde interneti, televizyonu, kapısına dizilen siparişleri olmasına rağmen; sosyal varlık “insan”, etkileşmek ister.

Salgın süresince dizüstü bilgisayarlarımıza kurulu sistemlerle işlerimizi yönetme ve yürütme yetisi elde etmiş olabiliriz; lakin interaktif öğrenimle kıyas almayacak bir süreçteyiz. İşyerinde sorduğumuz her soruda, muhab-

betlerine kulak misafiri olduğumuz iş arkadaşlarımızın her konuşmasında ve öğle yemeği sohbetlerinde öğrenmeye devam ediyoruz. Toplantılarımızı çevrimiçi uygulamalar üzerinden gerçekleştirebilir, canlı yayınlar sayesinde kentleşme politikalarını binlerce belediye çalışanına anlatabiliriz elbette. Ancak belediye başkanımız veya genel sekreterimiz toplantı odasına gelmeden önce diğer yöneticilerle 10 dakikalık kısa fikir alışverişlerini; eğitimlerin kahve-aralarında ülkenin dört bir yanından gelen belediyecilerle birbirimizden öğrendiğimiz bilgileri internet üzerinde canlandırmak pek de mümkün olmayacaktır.

Silikon Vadisi’ndeki ürün geliştirme işlemlerinin neredeyse tamamı bilgisayar aracılığıyla üretilen kodlar ve internet aracılığıyla paylaşılan verilere dayanır. Bu durumda çalışanların çoğunun evden ve dahi farklı şehirlerden çalışmalara katkı sağlaması da mümkün olacaktır. Ancak bu vaka, Silikon Vadisi’ndeki gayrimenkul piyasasını açıklayamaz. Gayrimenkul biliminde taşınmazın değeri “çekim kuvveti” ile açıklanır. Çekim kuvveti bu örnekte Silikon Vadisi’dir ve bir diğer deyişle bilginin merkezidir. Kişisel gelişim ve öğrenim, bilginin en fazla paylaşıldığı alanlarda hız kazanır. Hızlı öğrenim kişinin rekabet kabiliyetini artırır ve yaşam standartlarını yükseltir. O halde, insan öğrenmek için bilencilere ve deneyenlere yakın durmayı her daim arzulayacak; ne kadar çok etkileşim yaşarsa o kadar öğrenecektir. Öyleyse kalabalık kentler hep var olacaktır.

14. yüzyılın kara vebasından 20. Yüzyılın İspanyol gribi salgınına kadar, bildiğim ve son günlerde öğrendiğim nice doğal yolla veya insan eliyle meydana gelen felaketlerde, kent meydanlarının boşaldığı ve sessizliğin kente hâkim olduğu anlatılır. Lakin tehlikenin etkisini azaltması ile baharda eriyen karlarla oluşan nehirler gibi kent meydanları da tekrar dolmuş ve yaşam normale dönmüştür. Kentler

insanların refahı için vazgeçilmesi mümkün olmayan birleştirme unsurlarıdır.

Kentsel Altyapı Hizmetlerinin Önemi

BM-Habitat 2020 yılı Mart ayı içerisinde yayınladığı “COVID-19 Temel Mesajlar” dokümanında özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki çöküntü alanlarına ve gecekondu bölgelerinde yaşayanların büyük tehlike altında olduğuna dikkat çeker. Dezavantajlı kesimlerin tehdit altında olması sebebiyle, yerel yönetimlerin su ve kanalizasyon hizmetlerinin eksik olduğu yerleşim yerlerine öncelik vermesi önerilir. BM-Habitat tahminlerine göre gelişmekte olan ülkelerde salgınla mücadele için 2.4 trilyon dolar (\$) bütçeye ihtiyaç vardır.

Deklarasyon dilinde, diplomatik bir belge olarak yazılmış bu Habitat dokümanının özetinde, “kentsel altyapı hizmetlerinden, akan sudan, kanalizasyondan ve çöp toplama hizmetinden mahrum bir mahalle sakinin, tüm altyapı hizmetlerine sahip bir mahalledeki işyerine veya malikâneye getirebileceklerinin farkına varmanız” mesajı yatmaktadır. Bu sebeple dünyanın dört bir yanındaki yoksul semtlerde yaşayanların kentsel hizmetlere erişimi artık kentin bütüncül problemi.

Asya Pasifik, Afrika, Latin Amerika ve Orta Doğu bölgelerindeki gelişmekte olan ülkelerde altyapı hizmetleri önem kazanacaktır. Birleşmiş Milletlerin 2000 yılından bu yana Milenyum Kalkınma Hedefleri ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile anlatmaya çalıştığı asgari yaşam standartları, büyük ihtimalle yerel seçim politikalarının bu ülkelerdeki temel taşlarını oluşturacaktır.

Bu farkındalığı Londra acı bir tecrübeyle kazanmıştır. Londra’nın günümüz yapısına kavuşmasındaki temel planlarını hazırlayan “Metropol Çalışmalar Kurulu” aslında 1850’li yıllarda ortaya çıkan ve kentin yok-

sul kesimlerindeki herkesi etkisi altına alan kolera salgını sonrasında, sağlıklı ve salgın hastalıklara karşı dayanıklı bir kent oluşturmak amacıyla kurulmuştur. Antik Yunan Atina'sındaki veba salgını kent yaşamına özel yasaların oluşturulmasını sağlarken, İspanyol gribi New York ve Meksika City kentlerinin şehir planlarında radikal değişimlere sebep olmuştur.

Kentsel Planlar ve Planlama Sürecinde Dirençlilik

COVID-19 salgınının dünya kentlerine dramatik ölçüde olmasa da birtakım değişiklikler getireceği söylenebilir. Özellikle son yıllarda sıkça gündeme gelen kent içi yoğunluğun düşürülmesi ve yatay mimari tartışmaları harlanacaktır. Ancak hayatın normale dönmesi ile birlikte kentlerin ekonomik verimliliğini yüksek ölçüde sağlayabilen dikey kentleşme, alevlenecek olan tartışmanın güçsüz tarafı olmayacaktır. Belirtmek isterim ki dikey kentleşme zararlı veya yanlış değildir. Yanlış olan Türkiye'de tecrübe ettiğimiz gibi dikey mimari planlamasının, mekânsal altyapı planlamasından ve altyapı hizmet kapasitesinden bağımsız uygulamaya konulması; kültürel ve tarihi mekânlarımızın dikey yapılaşma ile tahrip edilmesi; dikey yapılaşma mekânlarının bir bütün içinde planlanmaması sebebiyle kentin estetikten mahrum bırakılmasıdır. Nitekim iklimle mücadelede dikey mimari kendini ispat etmiştir.

Aslında tecrübe ettiğimiz salgın, iklimle herhangi bir bağlantı içerisinde değildir. Ancak, iklim tartışmalarının yakın gelecekte geniş kitlelerde ilgi uyandıracak olması sebebiyle kentsel planlamalarda ehemmiyetle ele alınması da temennimdir. Öyle ki 1997 yılında imzalanan Kyoto Protokol'ünden 2015 yılı Paris İklim Antlaşmasına kadar BM koridorlarında tüm ülkeler arasında geçen "Görüşmeli sizler nasılsınız?" döneminin ardından, dünyayı tehdit eden sorunların insan hayatına getirdiği kısıtlamalar içinde yaşamının ne denli zorlaşabildiği artık herkesin malumdur.

İngilizceden Türkçeye çevrilmesi oldukça zor olan ve projelerimizde şimdilik "kentsel dirençlilik" olarak kullandığımız "urban resilience" terimi; bir kentin afetlere, insani krizlere ve doğa tehditlerine karşı hazırlıklı olmasının ne anlama geldiğini tam olarak açıklayamamıştı ki COVID-19 patlak verdi. Önümüzdeki yıllarda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı genelgesi ile birlikte nüfusu 50.000 üstü belediyelerin 5 yıllık "Salgın Hastalıklar Müdahale ve Mücadele Eylem Planı" hazırladığını görür gibiyim.

Gayrimenkul Projelerinde Yeni Detaylar

Küresel piyasalardaki son 3 yıllık hafif durgunluk, 2020 yılı karantinası ve önümüzdeki birkaç yılın toparlanma evresi olacağı dikkate alındığında, gayrimenkul sektörünün

de etkilenmesinin mümkün olmadığını belirterek birtakım varsayımları dile getirmek isterim.

Konuta dayalı gayrimenkul projeleri insanların ihtiyaçları ve beklentilerine yönelik tasarlandığı için yeni konut projelerine uzun süreler evden çıkmama ihtimaline karşı sakinlerine yaşam konforu sunacak detayların ekleneceğini göreceğiz. Birden fazla yapıdan oluşacak yeni sitelerin ortak kullanım alanlarında afet anında kullanılabilecek teferruatlar göze çaracaktır.

Birçok bağımsız bölümden oluşan gayrimenkul projelerinin sayılarının artması ve ölçeklerinin büyümesi ile hayatımıza giren "karma kullanım" kavramı, ticaret, konut ve turizm kullanımlarının en az ikisinin aynı gayrimenkul projesi içerisinde yer almasıdır. Salgının insanlar üzerinde yaratacağı psikoloji ile birlikte "karma kullanım" projelerinde müşteri açısından ikinci kez düşünme; en azından farklı kullanım alanları arasındaki geçişlerde yeni modellerin projelerde yer alması olasıdır.

Ekonomist meslektaşım Karren Harris'in son yıllarda ortaya attığı "azalan mesafe fiyatı" teorisinin savunduğu gibi metropollerin yok olacağı ve kentin ticaret merkezlerine hızlıca ulaşan kent köylerinde yaşamın devam edeceğine pek inancım yok. Aksine birbirine yakın metropollerin birleşiminden nüfusu yüz milyonu aşan megapollerin ortaya çıkmasına ramak kaldı. Harris'in kent köyleri gayrimenkul piyasalarında karşılıklı bulacaktır, ama öngördüğü şekilde değil. Salgın psikolojisi sonrasında kentin orta gelirli sakinleri, kısa sürede kent merkezinden uzaklaşarak geniş bahçelerde mahremiyet sahibi olabilecekleri ikinci ev edinme hevesine kapılacaklardır. Böylesine bir endüstri halihazırda bulunmakla birlikte, pazarını genişletecektir.

Kentsel Mobilite

Avrupa Hareketlilik Haftası başarılı bir tanıtım ürünü olarak Avrupa'da kentsel ulaşım alternatiflerinin çeşitlendirilmesi söylemini yıllardır gündemde tutmaya çalışmıştır. Ulaşım modlarını çeşitlendiren ve kentsel mobilite kapasitesini geliştiren şehirler, salgınla mücadele safhalarında çeşitli avantajlar elde etmişlerdir.

Diğer yandan salgın sebebiyle kentlerimizde farklı ulaşım tecrübeleri edinilmiştir. Bogota Belediye Başkanı Claudia Lopez, kent içi seyahatlerin azalması sebebiyle geçici olarak bazı caddeleri sadece bisiklet kullanımına tahsis etmiş, böylece kenar mahallelerden kent merkezine kadar ulaşan geniş bisiklet yolları oluşturmuştur. İnsanlar toplu taşıma hatları yerine bisikletle, sosyal mesafelerini koruyarak seyahat etmektedirler.

Önceleri bir kısmımıza çocuksu gelen elektrikli bisikletler ve iki tekerlekli scooterlar, artık önemli turizm kentlerinin sokaklarında normal karşılanıyor. Ankara ve İstanbul'da birçok mahallede "kullan-bırak" yöntemi ile elektrikli sco-

otolar kiralayan firmaların ürünlerini görmek mümkün. Öyle görünüyor ki metro istasyonu ve ev arasındaki ya da otobüs ve işyeri arasındaki mesafenin kat edilmesi problemi olan “ilk mil ve son mil sorunu”, bu cihazların kullanımıyla yavaşça ortadan kalkacak gibi görünüyor. COVID-19 vakası ise alışma süresinin kışalmasına ve elektrikli scooterlarda şahsi alımların artmasına yardımcı olacak.

Evden çalışmanın getirdiği trafik azalması, dönüşümlü çalışma sistemi ile araçların yarısının otoparklarda kalması, kamu kurumları ve özel sektör arasındaki görüşmeler sonucunda belirli sayıda işçi çalıştıranların mesai saatlerini ayarlaması gibi birçok çözüm önerisi COVID-19 sürecinin devamında da masada kalmaya deva edecek; araç için tasarlanan şehirlerden mobilite için tasarlanan kentlere kayışın hızı artacaktır.

COVID-19 Alınacak Önlemlerden Güçlü Değil

Ekranlardan izlediğim kadarıyla bilim insanları virüsün yayılmasını anlatırken, yayılımın çarpan etkisinden bahsediyordu. Bilimin çarpan etkisi de aynı şekilde sonuç verir ve gelişim hızı her sene katlanarak artar. Bu demektir ki bir önceki yıl var olmayan bir teknolojiyi 10 yılda üretme imkânınız varken, bir sonraki yılda bilimin çarpan etkisi sayesinde bu süre haftalara veya günlere kadar inebilir.

COVID-19 için de kısa bir süre sonra çözüm bulunacak veya insan vücudu bir şekilde bağışıklık kazanacaktır, ancak salgının insanlar üzerinde yarattığı psikolojik etki virüs kadar hızlı yok olmayacak; bu günlerde edinilen yetiler yaşamlarımıza yansımacaktır. Şüphesiz ki önümüzdeki yılların getireceği kentler de öğrendiklerimizin izlerini taşıyacaktır.

TÜKETİCİNİN KORUNMASINDA BELEDİYE ZABITASININ ROLÜ

Süleyman ÜÇEL
Avukat / TBB

Bir mal ve hizmeti ticari veya mesleki olmayan amaçlarla edinen, kullanan veya yararlanan kişiye “Tüketici” denir.

Tüketicinin Korunması Kavramının Tarihsel Gelişimi

Tüketicinin korunmasının geçmişi çok eski tarihlere dayanmakta ve bu kavramın olgunlaşmasında birçok yapı taşı yer almaktadır. Hammurabi Kanunları'nda ve Magna Carta'da tüketicilerin korunmasını içeren hükümlere yer verilmesi, 1850'de İngiltere'de tüketicilerin ilk tüketim kooperatifini kurması bunun başlıca örnekleridir. 15 Mart 1962'de dönemin ABD Başkanı John Fitzgerald Kennedy, Temsilciler Meclisinde yaptığı konuşmasında tüketici haklarının yasal güvencelerle korunması gerektiğini belirtmiş ve bu konuşmasında tarihte ilk kez "Tüketici Hakları" kavramını kullanmıştır. Birleşmiş Milletler'in 1985 yılında aldığı bir kararla tüm dünyada 15 Mart Dünya Tüketici Hakları Günü olarak kutlanmaktadır.

Kennedy'nin konuşmasında bahsettiği haklar zaman içerisinde daha da geliştirilmiştir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda, Uluslararası Tüketici Birlikleri Örgütü'nün önerisi ve oy birliği ile 1985 yılında kabul edilen, Türkiye'nin de imza atmış olduğu, tüketicilerin uluslararası anayasası niteliğindeki Tüketicilerin Korunması İlkeleri Rehberi'ni oluşturan ve daha sonra Uluslararası Tüketici Birlikleri Örgütü tarafından geliştirilen evrensel tüketici hakları 8 başlık altında toplanmıştır.¹

EVRENSEL TÜKETİCİ HAKLARI
Tüketicilerin Temel İhtiyaçlarının Karşlanması Hakkı
Sağlık ve Güvenliğin Korunması Hakkı
Ekonomik Çıkarların Korunması (Mal ve Hizmetlerin Serbestçe Seçilmesi) Hakkı
Bilgi Edinme Hakkı
Eğitilme Hakkı
Tazmin Edilme (Zararların Karşlanması) Hakkı
Temsil Edilme (Sesini Duyurma) Hakkı
Sağlıklı Bir Çevrede Yaşama Hakkı

Mevzuatımızda Tüketicinin Korunması Kavramının Gelişimi

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 'Tüketicilerin korunması' başlıklı 172'nci maddesinde düzenlenen "Devlet, tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirler alır, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik eder" hükmü ile 'tüketicinin korunması' kavramının Anayasal güvence altına alındığını görüyoruz.

Avrupa Birliği'ne Katılım Sürecinde Müzakere Fasılları'nın 28'inci Faslı olan "Tüketicinin ve Sağlığın Korunması" başlığı altındaki tüketicinin korunmasına yönelik düzen-

lemeler; ayıplı ürünler, yanıltıcı reklamların engellenmesi, tüketici kredileri, kapıdan satışlar ve tüketicilerle karşı karşıya gelinmeksizin yapılan mesafeli satışlar gibi tüketiciyi doğrudan ilgilendiren pek çok konuyu düzenlemektedir. Avrupa Birliği Tüketici Politikası, tüketicilerin ekonomik çıkarlarının korunmasının yanı sıra ürünlerin genel güvenliğini de kapsamaktadır. Bu çerçevede öncelikle 4077 Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun çıkarılmıştır.

Tüketicinin korunması alanında, AB mevzuatında yapılan yenilik ve değişikliklere tam uyum sağlanması ve tüketiciyi koruyucu ek tedbirler alınması amacıyla tüketici mevzuatı yenilenmiş ve 4077 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılarak 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun², 2014 yılında yürürlüğe girmiştir.

Tüketici Mevzuatının Kapsamı

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 2'nci maddesi her türlü tüketici işlemi ile tüketiciye yönelik uygulamaların bu Kanunun kapsamına dâhil olduğunu belirtmiştir. Bu çerçevede öncelikle tüketicinin kim olduğunun, tüketici işleminin ve tüketiciye yönelik uygulamaların neler olduğunun sınırlarının belirlenmesi gerekmektedir.

Bir mal ve hizmeti ticari veya mesleki olmayan amaçlarla edinen, kullanan veya yararlanan kişiye tüketici denir. Tüketici işlemi ise mal veya hizmet piyasalarında ticari veya mesleki amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişiler ile tüketiciler arasında kurulan; eser, taşıma, simsarlık, sigorta, vekâlet, bankacılık ve benzeri sözleşmeler de dâhil olmak üzere her türlü sözleşme ve hukuki işlemidir.

Ortaya çıkan bir hukuki ilişkinin tüketici işlemi olup olmadığı noktasında belirlemede bulunurken konuya satıcının/sağlayıcının tarafından değil alıcının/tüketicinin tarafından bakmak gerekecektir. Yapılan işlemin tüketici açısından mesleki ve ticari bir amaç taşımaması halinde bu bir tüketici işlemidir ve 6502 sayılı Kanun'un kapsamına girer.

1) Bilinçli Tüketici, Tüketici Bilinci 2011. Ankara: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
2) 28/11/2013 tarihli ve 28835 sayılı Resmi Gazete

Tüketici Mevzuatı Kapsamında Belediyelerin Sorumlulukları

Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin³ 10'uncu maddesinde "4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde etiketsiz mal, ayıplı mal ve hizmetler, satıştan kaçınma, taksitli ve kampanyalı satışlar ve denetim konularında belediyelere verilen görevleri yerine getirmek" belediye zabıtasının beldenin düzeni ve esenliği ile ilgili görevleri arasında sayılmıştır.

Ancak 4077 sayılı Kanun artık yürürlükte değildir ve tüketici hukukunu düzenleyen güncel kanun 6502 sayılı Kanun'dur. Buradan yola çıkıldığında ikincil mevzuatın 6502 sayılı Kanun'a göre düzenlenmesi gerektiği ihtiyacı aşıkardır. Normlar hiyerarşisi gereği belediye zabıtalari, Yönetmeliğe göre denetimlerini yaparken 4077 sayılı Kanun'la kendilerine verilmiş olan görevleri değil, 6502 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerine uymak zorundadır.

4077 Sayılı Kanun'la Verilen Görevler	6502 Sayılı Kanun'la Verilen Görevler
Etiketsiz mal	Fiyat etiketi
Ayıplı mal ve hizmetler	Yok
Satıştan kaçınma	Satıştan kaçınma
Taksitli ve kampanyalı satışlar	Yok (İndirimli satışlar var)
Denetim	Denetim
<i>konularında belediyelere verilen görevleri yerine getirmek.</i>	

Buradan yola çıkıldığında zabıtanın 6502 sayılı Kanun gereği görevleri satıştan kaçınma ve fiyat etiketi (Fiyat Etiketi Yönetmeliği) konularında denetim yapmakla sınırlıdır.

Kanun kapsamına giren hususlarda, denetim yetkililerine her türlü bilgi ve belgenin doğru olarak gösterilmesi veya istenmesi hâlinde belgelerin aslının veya onaylı kopyalarının verilmesi zorunludur. Denetim sırasında bu hususun ilgili işyeri yetkilisine bildirilmesi, evrak temini noktasında kolaylık sağlayacaktır.

1- Satıştan Kaçınma Halinde Verilen Görevler

Satıcı vitrinde, rafta, elektronik ortamda veya açıkça görülebilir herhangi bir yerde sergilediği malı, üzerinde satılık olmadığını belirttiği bir ibareye yer vermedikçe satmaktan; hizmet sağlayıcı ise haklı bir sebep olmaksızın, sağladığı hizmeti yerine getirmekten kaçınmaz.

Ticari veya mesleki amaçlarla hareket edenler; aksine bir teamül, ticari örf veya adet ya da haklı bir sebep yoksa bir mal veya hizmetin satışını o mal veya hizmetin, kendisi tarafından belirlenen miktar, sayı, ebat gibi koşullara ya da başka bir mal veya hizmetin satın alınması şartına bağlayamaz. Dolayısıyla tüketici alacağı ürünün miktar, sayı veya ölçülerini beklemekte özgürdür.

Belediyeler denetimler sırasında satıştan kaçınma hallerinin varlığına vakıf olduklarında durumu tutanak altına alarak sürecin takipçisi olmakla yükümlüdür. Tespit edilen aykırılığın belirlendiği tutanak, gereği yapılmak üzere ilgili iş yerinin merkezinin bulunduğu ticaret il müdürlüğüne (valiliğe) gönderilmelidir.

Burada en önemli nokta, belediyenin tespit ettiği aykırılıklar karşılığında ceza verme yetkisinin olmamasıdır. Belediyeye yüklenen görev yalnızca aykırılığı tutanak altına almak ve bunu ilgili il müdürlüğüne bildirmektir.

2- Fiyat Etiketi Yönetmeliği Kapsamında Verilen Görevler

6502 sayılı Kanun'un 54'üncü maddesinde hüküm altına alınan 'Fiyat etiketi' hususu, Fiyat Etiketi Yönetmeliği⁴ ile ayrıntılı ve kapsamlı olarak düzenlenmiştir.

Perakende olarak satışa arz edilen her mala etiket konulmak zorundadır ve bu ürünlerin hepsi denetim kapsamındadır. Dolayısıyla perakende olarak satış yapılan marketler, bakkallar, kırtasiyeler, semt pazar yerleri, alışveriş merkezlerinde yer alan dükkanlar fiyat etiketi denetimi yapılacak yerlerin başlıcalarıdır.

6502 sayılı Kanun'un uygulanmasında ve denetimlerde asıl görevli Ticaret Bakanlığı olmakla birlikte; belediyeler de bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanması ve izlenmesine ilişkin aşağıda sayılan konuların takibini yapmakla yükümlüdür. Bu Yönetmeliğe aykırı uygulamaların tespit edilmesi halinde, tespit edilen aykırılık tutanağa geçirilerek, gereği yapılmak üzere ilgili iş yerinin merkezinin bulunduğu ticaret il müdürlüğüne (valiliğe) gönderilmelidir.

Satıştan kaçınmada olduğu gibi yine belediyenin görevi yalnızca aykırılığı tutanak altına almak ve bunu ilgili il müdürlüğüne bildirmektir.

a) Etiket Bulundurma Zorunluluğu

Satıcı tarafından perakende satışa arz edilen malların veya ambalajlarının yahut kaplarının üzerine kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde yazılı, dijital veya elektronik etiket konulması zorunludur. Etiket konulması mümkün olmayan hâllerde aynı bilgileri kapsayan listelerin gö-

3) 11/04/2007 tarihli ve 26490 sayılı Resmi Gazete

4) 25/06/2014 tarihli ve 29044 sayılı Resmi Gazete

rülebilir ve okunabilir şekilde uygun yerlere asılması gerekmektedir.

Perakende satışa sunulan malın fiyat etiketi üzerinde; ürünün ayırıcı özellikleri, tüm vergiler dâhil satış fiyatı ve birim fiyatı, fiyat değişiklik tarihi, üretim yeri veya üretim yeri Türkiye olan mallar için Yerli Üretim logosu yer almalıdır.

Fiyat Etiketinde Bulunması Gereken Hususlar

Ürünün ayırıcı özellikleri
Tüm vergiler dâhil satış fiyatı
Birim fiyatı
Fiyat değişiklik tarihi
Üretim yeri
Yerli ürünler için Yerli Üretim logosu
Temsil Edilme (Sesini Duyurma) Hakkı
Sağlıklı Bir Çevrede Yaşama Hakkı

Fiyat Etiketleri Örnekleri:

Kuru Fasulye 500 Gr.	
Satış Fiyatı	5 TL
Birim Fiyatı	10 TL/Kg.
Fiyat Değişiklik Tarihi	14.01.2020
Üretim Yeri	Azerbaycan

Kuru Fasulye (İspir) 500 Gr.	
Satış Fiyatı	5 TL
Birim Fiyatı	10 TL/Kg.
Fiyat Değişiklik Tarihi	14.01.2020
Üretim Yeri	Türkiye

(Yerli üretim logosu bulunan etiketlerde ve fiyat listelerinde ayrıca üretim yerinin belirtilmesine gerek yoktur.)

Fiyat Etiketleri Bulundurma Zorunluluğu İle İlgili Diğer Hususlar:

- İthal edilmiş mallara ait etiketlerde; malın üretildiği ülke isminin Türkçe yazılması zorunludur.
- Açık halde satılan mallara ilişkin etiketlerde satış fiyatı yerine sadece birim fiyatının yer alması yeterlidir.

• Malın birim fiyatının satış fiyatıyla aynı olması halinde birim fiyatının belirtilmesine gerek yoktur.

• Üzerinde veya ambalajında, etikette aranılan hususlar basılı olarak açıkça yazılı bulunan ürünler ile kitap, dergi ve gazete gibi üzerinde fiyatı belirtilmiş olan mallarda etiket bulundurulması zorunlu değildir.

• Perakende olarak satışa arz edilen mallara konulması zorunlu olan etiketler; malın niteliğine, malın satışa sunulduğu yerin büyüklüğüne, ticari usul ve adetlere göre malın veya aynı nitelikteki mal gruplarının veya raflarının üzerine konulmak, dikilmek, zımbalanmak, yapıştırılmak, bunlara herhangi bir bağ ile tutturulmak veya asılmak suretiyle kullanılmalıdır.

• Ürünün satış fiyatı ile kasa fiyatı arasında fark olması durumunda tüketici lehine olan fiyat uygulanır.

b) Tarife ve Fiyat Listesi

Hizmetlerin tarife ve fiyatlarını gösteren listeler de fiyat etiketinde bu-

lunması gereken özelliklere göre düzenlenerek asılmalıdır. Hizmetlerin özelliğine ve tüketiciye sunulmuş biçimine göre, tarife ve fiyat listelerine ilişkin belge, levha, pano ve benzerleri, hizmetin sunulduğu işyerinde, tüketiciler tarafından kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde asılmalı, takılmalı veya konulmuş olmalıdır.

Hizmetlere ilişkin tarifelerde; hizmetin ayırıcı özelliği, tüm vergiler dâhil satış fiyatı ve bu fiyatın uygulanmaya başlandığı tarihin belirtilmesi yeterlidir.

c) Etiket, Tarife ve Fiyat Listelerinin Biçim ve Kapsamı

Etiketler ile tarife ve fiyat listelerinin üzerindeki rakam ve harflerin; okunabilir, düzgün, eksiksiz, gerçeğe uygun, yeterli büyüklükte ve başka rakam, kelime ve işaretlerle karışıklığa sebebiyet vermeyecek şekilde olması, yanıltıcı ve aldatıcı bilgiler içermemesi gerekmektedir.

Etiket ve listelerde satış fiyatlarının; ‘Türk Lirası’, ‘TL’ veya ‘ ’ simgesi şeklinde yazılması zorunludur. Bu durumun istisnası yalnızca, yurt dışında ifa edilmesi öngörülen paket tur ve eğitim hizmetleri ile yurt dışına yönelik ulaşım ve konaklama hizmetlerinin fiyat listeleridir.

d) İndirimli Satışlar

İndirimli satışa konu edilen mal veya hizmetin indirimli satış fiyatı ile birlikte indirimden önceki fiyatının da etiketinde gösterilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla indirimli olduğu belirtilerek satışa sunulan bir ürünün etiketinde indirim öncesi fiyat belirtilmemişse, Yönetmeliğe aykırı hareket edilmiş olacaktır.

Bir işletmenin, açılması, devredilmesi, işyeri adresi veya faaliyet konusu değişikliği nedeniyle yapacağı indirimli satışların süresi 3 ayı; işletmenin 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre tasfiyesi durumunda ise indirimli satışların süresi 6 ayı geçemeyecektir. Bu koşulların dışındaki dönemsel indirimlerin süresinde herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır ancak; perakende işletmeler başlangıç ve bitiş süresi belli olmayan indirimler yapamaz. İndirime ilişkin afişler ve internet ilanlarında, kampanyanın başlangıç ve bitiş tarihine kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde yer verilmelidir.

3- Reklam Kuruluna Üye Gönderme

6502 sayılı Kanun’a göre; ticari reklamlarda uyulması gereken ilkeleri belirleme ve haksız ticari uygulamalara karşı tüketiciyi korumaya yönelik düzenlemeleri yapma ve bu hususta idari para cezası vermekle görevli Reklam Kurulu’na İstanbul, Ankara ve İzmir Büyükşehir Belediyeleri, kendi aralarından seçeceği bir kişiyi üye olarak gönderirler. Bu sayede Kurul’da belediyelerin temsili sağlanmış olur.

4- Tüketici Hakem Heyetine Üye Gönderme

Tüketici işlemleri ile tüketiciye yönelik uygulamalardan doğabilecek uyuşmazlıklara çözüm bulmak amacıyla oluşturulan tüketici hakem heyetlerine, heyetin görev yaptığı yerin il veya ilçe belediye başkanları, konunun uzmanı bir belediye personelini üye olarak göndermekle yükümlüdür.

Sonuç ve Değerlendirme

Bu makale ile tüketici haklarının küresel ve ulusal anlamda tarihsel gelişimi incelenmiş olup; tüketicinin korunması alanındaki mevzuat ele alınmıştır. Bu kapsamda anayasa, kanunlar ve yönetmelikler ile belediyelerimize ve belediye zabıtasına yüklenen görevlerin tek bir kaynaktan toplanması ve ülkemizdeki yerel yönetimler için rehber oluşturulması amaçlanmıştır. Çalışmada, Belediye Zabıta Yönetmeliği’nin 4077 sayılı Kanun’a dayanarak hazırlanmış hükümlerinin günümüz ihtiyaçlarına göre hazırlanan 6502 sayılı Kanun’un hükümleri ile uyumsuz olduğu; belediye zabıta başkanlarının denetimlerini söz konusu Yönetmeliğe göre değil, 6502 sayılı Kanun’un ilgili hükümlerine göre yapmaları gerektiği saptanmıştır. Dolayısıyla 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un getirdiği yenilikler doğrultusunda ikincil mevzuatın güncellenmesi, belediye zabıta başkanlarının yürütmüş olduğu denetimlerin hukukiliği açısından önem arz etmektedir. Ayrıca tüketicinin korunması alanında küresel ve yerel ölçekte kat edilen mesafe ve konunun önemi göz önüne alındığında; belediyelerin zabıta müdürlükleri/daire başkanlıkları uhdesinde, yalnızca tüketicinin korunması alanında çalışacak bir “tüketici amirliği/birimi” kurmasının, belediye zabıtasının bu alanda ihtisaslaşmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Yargı Kararı

T.C ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2019/27
Karar : 2019/56
Karar tarihi : 26/6/2019

ÖZET : 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin birinci cümlesinde yer alan "...yaptırır." ibaresinin "itfaiye hizmeti" yönünden Anayasa'nın 128. maddesine aykırı olduğu hakkında

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un 14. maddesinin itiraz konusu kuralın da yer aldığı birinci fıkrası şöyledir:

"Belediyenin görev ve sorumlulukları

Madde 14- Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları (Bu Kanun'un 75 inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.); sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. (Mülga son cümle: 12/11/2012-6360/17 md.) (...) (Ek cümleler: 12/11/2012-6360/17 md.) Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler.

b) (...) Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. (Değişik ikinci cümle: 12/11/2012-6360/17 md.) Gerekteğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine aynı ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir."

...

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Ergin ERGÜL tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükmü, dayanan Anayasa kuralı ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. İtirazın Gerekçesi

3. Başvuru kararında özetle; kuralla belediyenin görev ve sorumlulukları arasında sayılan itfaiye hizmetinin hizmet alımı yöntemiyle yaptırılmasına imkân tanındığı, genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin memurlar veya diğer kamu görevlileri dışındaki kimseler tarafından görülmesinin mümkün olmadığı, itfaiye hizmetinin idarenin doğrudan kamu güvenliğini sağlamak üzere yerine getirmesi gereken hizmetlerden olması sebebiyle asli nitelik taşıdığı ve düzenli bir şekilde gerçekleştirilme zorunluluğu nedeniyle sürekli bir kamu hizmeti olduğu belirtilerek kuralın "itfaiye hizmeti" yönünden Anayasa'nın 128. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

B. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

4 Kanun'un 14. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin birinci cümlesinde belediyenin mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla yapacağı veya yaptıracağı hizmetler sayılmış ve bu hizmetler arasında itfaiye hizmetine de yer verilmiştir. Anılan cümlede yer alan "...yaptırır." ibaresi itiraz konusu kuralı oluşturmakta olup kural "itfaiye hizmeti" yönünden incelenmiştir.

5. Anayasa'nın 128. maddesinin birinci fıkrasında "Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür" denilmektedir. Bu hüküm uyarınca genel idare esaslarına göre yürütülen kamu hizmetlerinin gerektirdiği görevlerden asli ve sürekli nitelik taşıyanların memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülmesi zorunludur.

6. Kamu hizmeti, geniş tanımıyla, devlet ya da diğer kamu tüzel kişileri tarafından veya bunların denetimi ve gözetimleri altında, ortak gereksinimleri karşılamak ve kamu yararını sağlamak için topluma sunulmuş bulunan sürekli ve düzenli etkinliklerdir.

7. Kamu hizmetlerinin bir kısmının genel idare esaslarına göre yürütülmesi zorunlu iken bu zorunluluğu taşımayan kamu hizmetlerinin devletin gözetimi ve denetimi altında, belli yasal usullerle özel kişilere yaptırılabilmesi mümkündür. Bir kamu hizmetinin genel idare esaslarına göre yürütülmesi, o kamu hizmetinde kamusal yönetim usullerinin geçerli olmasını ifade etmektedir. Bu kapsamda kamusal yönetim usullerinin geçerli olduğu asli ve sürekli bir kamu hizmetinin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunludur.

8. Toplumsal yaşamın zorunlu gereksinimlerinden olan düzenlilik ve süreklilik isteyen itfaiye hizmeti, niteliği gereği bir kamu hizmetidir. İtfaiye teşkilatı tüm dünyada kurumsallaşmış en yaygın acil durum örgütlerindendir. İlk kurulduğu dönemde görev alanı yangınla mücadeleyle sınırlı olan itfaiye teşkilatı günümüzde daha geniş bir görev alanıyla faaliyet göstermektedir. Nitekim 21/10/2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Belediye İtfaiye Yönetmeliği'nin 6. maddesinde yangınlara müdahale etme ve yangını söndürme görevinin yanı sıra her türlü kaza, çökme, patlama, mahsur kalma ve benzeri durumlarda teknik kurtarma gerektiren olaylara müdahale etmek ve ilk yardım hizmetlerini yürütmek; arazide, su üstü ve su altında her türlü arama ve kurtarma çalışmalarını yapmak, su baskınlarına müdahale etmek ve doğal afetler ile olağanüstü durumlarda kurtarma çalışmalarına katılmak gibi pek çok husus itfaiye teşkilatının görevleri arasında sayılmıştır.

9. İtfaiye hizmeti ve hizmet sunma biçimleri, sunulan hizmetin doğası gereği özel bir önem taşımaktadır. Gerek önleyici gerekse de müdahale edici yönleriyle insan hayatını yakından etkileyen ve acil nitelik taşıyan bir kamu hizmeti olan itfaiye hizmeti, yaşam hakkının korunmasını sağlama yönü nedeniyle son derece önemli bir kamusal hizmet alanıdır. Kamu düzeni ve güvenliğini doğrudan ilgilendiren itfaiye hizmetinin bireylerin can ve mal güvenliğini sağlamak amacıyla, hataya ve ihmale yer vermeyecek şekilde hassas ve özenli bir biçimde sunulması gerekir.

10. İtfaiye teşkilatının amacı ve mevzuatta sayılan görevleri dikkate alındığında itfaiye faaliyetinin kamu güvenliğini korumak amacıyla kullanılan bir tür idari kolluk görev ve yetkisi olduğu kabul edilmektedir. Ülkemizde itfaiye hizmeti, yerel yönetimler tarafından yerine getirilmektedir. Belediyenin kendisine kanunla verilen itfaiye hizmeti görevinin müşterek mahallî ihtiyaçları karşılamak ve kamu yararını sağlamak amacıyla yapılan genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmeti niteliği taşıdığına kuşku bulunmamaktadır.

11. İtfaiye hizmetinin, belediyelerin gerçekleştirmek zorunda olduğu diğer birçok hizmetten ayıran kendine özgü nitelikleri, bu hizmetin genel idare esaslarına göre memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi gereken asli ve sürekli bir görev kapsamında değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

12. İtfaiye hizmetinin bizzat varlık nedeni ve doğası, Anayasa'nın devletin temel amaç ve görevlerine ilişkin 5. maddesi ve kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına ilişkin 17. maddesiyle ilgisi ve kamu düzeni ve güvenliğiyle ilişkisi, anılan hizmetin genel idare esaslarına göre memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi gereken asli ve sürekli bir görev olduğunu daha belirgin olarak ortaya koymaktadır. Anayasa Mahkemesinin 1/4/2015 tarihli ve E.2013/50, K.2015/38 sayılı kararında belirtildiği üzere anayasal çerçevede kamu hizmetlerinin özel hukuk sözleşmeleriyle gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine gördürülmesi yolunda düzenleme yapılması idarelerin genel idare esasları uyarınca yürütmekle yükümlü oldukları asli ve sürekli görevleri dışında kalan alanlardaki hizmetleri için mümkündür. Bu itibarla genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli bir görev niteliği taşıyan itfaiye hizmetinin Anayasa'nın 128. maddesi uyarınca kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olup devletin söz konusu görevi ifa ederken anılan kamu hizmetini kamu görevlisi olmayan kişilere gördürmesine yol açacak düzenleme yapılabilmesi mümkün değildir.

13. Açıklanan nedenlerle kural "itfaiye hizmeti" yönünden Anayasa'nın 128. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

...

IV. HÜKÜM

3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin birinci cümlesinde yer alan "...yaptırır." ibaresinin "itfaiye hizmeti" yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Hicabi DURSUN, Rıdvan GÜLEÇ ile Recai AKYEL'in karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA 26/6/2019 tarihinde karar verildi.

T.C.
SAYIŞAY
6.DAİRESİ

Yılı : 2017
Karar No : 585
İlam No : 62
Karar Tarihi : 27.11.2018

ÖZET : Asilde aranan şartları taşımayan memura vekâleten yürüttüğü müdürlük kadrosunun özel hizmet tazminatının ödenemeyeceği hakkında

KARAR :

Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda;

..... Belediyesi Zabıta Müdürlüğünde görevli zabıta memuru kadrosunda bulunan’na özel hizmet tazminatının mevzuatta belirlenen tutarın üzerinde ödendiği görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun zam ve tazminatları düzenleyen 152’nci maddesinde tazminatlarda esas alınan unsurlar ve özel hizmet tazminatlarının üst sınırları belirlenmiştir. Anılan maddenin “Ortak Hükümler” başlıklı bölümünün 1’inci fıkrasında ise; “Bu zam ve tazminatların hangi işi yapanlara ve hangi görevlerde bulunanlara ödeneceği, miktarları, ödeme usul ve esasları ilgili kurumların yazılı isteği ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığınca bütün kurumları kapsayacak şekilde ve 154’üncü madde uyarınca katsayısının Bakanlar Kurulunca değiştirilmesi durumu hariç yılda bir defa olmak üzere hazırlanır ve Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulur.” hükmüne yer verilmiştir.

657 sayılı Kanun kapsamına giren kurumlardan aylık alanlara uygulanacak zam ve tazminatlar, 17.04.2006 tarih ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar esas alınarak ödenmektedir. Bu Bakanlar Kurulu Kararı ve eki cetvellerin uygulanmasına 2017 yılında da devam edilmektedir.

Anılan Kararın 2’nci maddesinin 1’inci fıkrasının (c) bendinde; tazminat oranlarının, 657 sayılı Kanunun 152’nci maddesinde sınıf, derece, ünvan ve öğrenim durumu itibarıyla yer alan üst sınırları hiçbir şekilde geçemeyeceği, 3’üncü maddesinin 1’inci fıkrasının (b) bendinde ise II sayılı Cetvelin (C), (E) ve (F) bölümlerinde yer alan özel hizmet tazminatının ödenmesinde, personelin işgal ettiği kadronun sınıfı ve kariyerinin dikkate alınacağı belirtilmiştir.

Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karara ekli III sayılı cetvelin (G) bölümünde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda belirtilen hizmet sınıflarında çalışıp da özel hizmet tazminatı ile cetvelin diğer sıralarında sayılan tazminatlardan yararlanamayan personele ödenecek özel hizmet tazminat oranları düzenlenmiştir. Zabıta memuru kadrosunda görev yapan personele ödenecek özel hizmet tazminat oranları III sayılı cetvelin (G) bölümünün b sırasının 1 ve 2’nci bentlerinde belirtilmiştir. III sayılı cetvelin (G) bölümünün b sırasının 1 ve 2 bentlerinde aynen;

“b) Diğer hizmet sınıflarında bulunanlardan;

1- Kadro unvanları Müdür ve Müdür Yardımcısı, Sayman, Şef, Antrenör, Borsa Komiseri, Bölge Amiri, Kısım Amiri, Koruma ve Güvenlik Amiri, Kontrolör, Ekonomist, Danışman, Müşavir, Aktüer, Araştırmacı, Muhasebeci ve Muhasep, Raportör, Uzman, Hukuk Müşaviri, Programcı, Çözümleyici, Bilgisayar İşletmeni, Başkatip, Zabıta Amiri ve Yardımcısı, Zabıta Başkomiseri ve Komiseri, İtfaiye Amiri, İtfaiye Başçavuşu, Çavuşu ve Onbaşısı ile Kontrol Memurları : 50

2- Diğerlerinden;

-8-15 inci derecelerden aylık alanlar..... : 48

-Diğer derecelerden aylık alanlar..... : 49”

denilmektedir.

2016 ve 2017 yıllarını kapsayan 3’üncü dönem toplu sözleşmenin 5’inci maddesinde: “(1) 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karara ekli (II) ve (III) sayılı Cetvellere göre itfaiye amiri, itfaiye çavuşu, itfaiye onbaşısı ve itfaiye eri ile zabıta amiri, zabıta komiseri, zabıta komiser yardımcısı ve zabıta memuru kadrolarında bulunanların dereceleri itibarıyla yararlanmakta oldukları tazminat oranlarına 5 puan ilave edilir.” denilmektedir.

Yukarıdaki hükümlerden anlaşılacağı üzere Zabıta Memurluğu kadrosunda görevli personele %54 (% 49+%5) oranında özel hizmet tazminatı ödenmesi gerekmektedir. Ancak Belediyesi zabıta memurluğu kadrosunda görev yapan 'na %90 oranında özel hizmet tazminatı ödemesinde bulunulduğu tespit edilmiştir.

Sorumlular savunmalarında söz konusu personele 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamına giren kurumlardan aylık alanlara uygulanacak zam ve tazminatların, 17.04.2006 ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Devlet Memurlarına Ödenen Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar" esas alınarak ödenmediğini ileri sürmüşler ise de, hangi mevzuat düzenlemesine dayanarak ödeme yaptıklarını açıklamamışlardır.

Sorumluların savunmalarında ilgili personelin Hukuk İşleri Müdürlüğünü vekaleten yürütmesinden dolayı özel hizmet tazminatının fazla ödendiği yani vekalet ücreti olarak ödendiği belirtilmiş ise de;

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Vekalet Görevi ve Aylık Verilmesinin Şartları" başlıklı 86'ncı maddesinde, "Memurların kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmalari halinde yerlerine kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabilir. Bir görevin memurlar eliyle vekaleten yürütülmesi halinde aylıksız vekalet asıldır. Ancak, ilkokul öğretmenliği (Yaz tatili hariç), tabiplik, diş tabipliği, eczacılık, köy ve beldeledeki ebelik ve hemşirelik, mühendis ve mimarlık, veterinerlik, vaizlik, Kur'an Kursu öğreticiliği, imam- hatiplik ve müezzin-kayyımlığa ait boş kadrolara Maliye Bakanlığının izni (mahalli idarelerde izin şartı aranmaz) ile, açıktan vekil atanabilir. Aynı kurumdan birinci fıkrada sayılan ayrılmalari dolayısıyla atanan vekil memurlara vekalet görevinin 3 aydan fazla devam eden süresi için, kurum dışından veya açıktan atananlara kurum içinden ilkokul öğretmenliğine atanan öğretmenler ile veznedarlık görevine atananlarla göreve başladıkları tarihten itibaren vekalet aylığı ödenir. Bu Kanuna tabi kurumlarda çalışan veteriner hekim veya hayvan sağık memurlari, veteriner hekim veya hayvan sağık memuru bulunmayan belediyelerin veterinerlik veya hayvan sağık memurluğı hizmetlerini ifa etmek üzere bu hizmetlerle ilgili kadrolara vekalet aylığı verilmek suretiyle atanabilirler. Yukarıda sayılan haller dışında, boş kadrolara ait görevler lüzum görüldüğü takdirde memurlara ücretsiz olarak vekaleten gördürülebilir..."

Aynı Kanun'un "Vekalet, İkinci Görev Aylık ve Ücretleri ile Diğer Ödemeler" başlıklı 175'inci maddesinde; "..... Ancak, kurum içinden veya diğer kurumlardan vekalet edenlere vekalet aylığı ödenebilmesi için, vekilin asilde aranan şartları taşıması zorunludur."

hükümleri yer almaktadır.

2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ekli anılan Karar'ın 9'uncu maddesinde aynen;

"(1) 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi uyarınca;

a) 1) Kurumlarınca bir göreve kurum içinden veya diğer kurumlardan vekalet ettirenlere;

aa) Vekaletin, 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesine binaen yapılması ve bu hususun onayda belirtilmiş olması,

...

cc)Vekillerin, genel ve ilgili özel mevzuatı uyarınca asaleten atanmada aranan tüm şartları (asaleten atanmada sınav şartı aranılan kadro veya görevler için bu sınavlara girebilme hakkının elde edilmiş olması dahil) bir arada taşımaları,

kaydıyla; vekalet ettikleri kadro veya görevler için bu Karar uyarınca öngörülen zam ve tazminatların toplam net tutarının, asli kadro veya görevleri karşılığında fiilen aldıkları zam ve tazminatların toplam net tutarından fazla olması halinde, aradaki fark; 657 sayılı Kanunun 175 nci maddesindeki oranlar dikkate alınmaksızın, vekalet görevine başlanıldığı tarihten itibaren ve vekalet görevinin fiilen yapıldığı sürece ödenir.

aa) Esas ve usule ilişkin olarak yukarıda belirtilen şartları bir arada taşımayanlara,

.....vekalet nedeniyle öngörülen zam ve tazminatlar ödenmez."

denilmektedir.

Mezkur mevzuat hükümleri uyarınca; asilde aranan şartları taşımayan birisinin vekaleten atanması durumunda bu ödemelerden faydalanması mümkün değildir.

Öte yandan, Mahalli idarelerde görev yapan devlet memurlarının görevde yükselme ve unvan değişikliklerine ilişkin usul ve esasları düzenleyen 04.07.2009 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik'in 5'inci maddesinde müdürlük kadrosu görevde yükselme ve unvan değişikliğine tabi kadrolar arasında sayılmış olup 6'ncı maddesinde ise görevde yükselmelelerin sınavla yapılacağı hüküm altına alınmıştır

07.05.2014 tarih ve 28993 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 23'üncü maddesi ile anılan Yönetmelik'e Ek-1 Teknik Öğrenim Gerektiren Müdürlükler ve Ek-2 Diğer Müdürlükler listeleri eklenmiş olup Hukuk İşleri Müdürlüğü Ek-2'de yer alan diğer müdürlükler arasında 20'nci sırada sayılmıştır. Yine yapılan değişiklik ile anılan Yö-

netmelik'in 7'nci maddesinin 1'inci fıkrasının "Müdür ve şube müdürü kadrosuna atanabilmek için" başlıklı (a) bendinin 4 numaralı alt bendinde;"Ekli (2) sayılı listede sayılan müdürlükler için son müracaat tarihi itibarıyla iki yılı uzman, sivil savunma uzmanı, şef, ayniyat saymanı, kontrol memuru, eğitimci veya muhasebeci kadrosunda çalışmış olmak " düzenlemesi getirilmiştir.

Zabıta memuru kadrosunda iken Hukuk İşleri Müdürlüğüne vekaleten atanan’nın uzman, sivil savunma uzmanı, şef, ayniyat saymanı, kontrol memuru, eğitimci veya muhasebeci kadrolarının herhangi birinde olmadığı bu nedenle de anılan Yönetmelik’e Ekli (2) sayılı Diğer Müdürlükler listesinde düzenlenen Hukuk İşleri Müdürlüğüne atanmak için aranan şartları taşımadığı anlaşılmaktadır.

Belirtilen gerekçelerle asilde aranan şartları taşımadığı halde ilgiliye vekaleten yürüttüğü Hukuk İşleri Müdürlüğü kadrosunun özel hizmet tazminatının ödenmesi sonucu kamu zararına neden olunmuştur.

Bu itibarla;’ya %54 yerine %90 oranında özel hizmet tazminatı ödenmesi sonucu oluşan ve hesabı aşağıda yer alan kamu zararı tablosunda gösterilen toplam- TL’nin;

.... TL’sinin Harcama Yetkilisi (Zabıta Müdürü) ve Gerçekleştirme Görevlisi (İşçi)’ ya,

.... TL’sinin Harcama Yetkilisi (Hukuk İşleri Müdür V.) ve Gerçekleştirme Görevlisi (İşçi)’a,

müşterek ve müteselsilen 6085 sayılı Sayıştay Kanunu’nun 53’üncü maddesi gereğince hüküm tarihinden itibaren işleyecek faizleriyle ödetirilmesine, anılan Kanun’un 55’inci maddesi uyarınca ilamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.

Genelge

T.C.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 48563918-900-277

02.01.2020

Konu : Engelli ve Eski Hükümlü İş Güvenliği Uzmanı ve İşyeri Hekimi İstihdamı

Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile belediyelerin üyesi olduğu mahalli idare birliklerinde, 4857 sayılı İş Kanununun 30' uncu maddesine göre çalıştırılması gereken engelli ve eski hükümlü, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 53' üncü maddesine göre çalıştırılması gereken engelli personel istihdamı ile 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 6' ncı maddesine göre iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi istihdamına ilişkin olarak aşağıda belirtilen hususlara göre hareket edilmesi uygun görülmüştür.

1-Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile belediyelerin üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik hükümlerine göre, 4857 sayılı İş Kanununun 30' uncu ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 53' üncü maddesinde öngörülen oranlara uygun sayıda işçi ve memur kadrosunu engelli ve eski hükümlü istihdamı için tahsis ederler. Bu idareler, 5393 sayılı Belediye Kanununun 49' uncu maddesi sekizinci fıkrasındaki sınırlamalara bağlı kalmaksızın engelli ve eski hükümlü istihdam edebilecektir.

2-Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile belediyelerin üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 6' ncı maddesi kapsamında iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin çalışanları arasından görevlendirecektir. Kurum çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması halinde, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin aksatılmadan yürütülmesi için, idareler tarafından;

c-Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik hükümlerine uygun olarak 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesi sekizinci fıkrasındaki sınırlamalar ile,

d-İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esasların 5 inci maddesindeki sınırlamalara,

Bağlı kalmaksızın iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi istihdamı yapılabilecektir.

Öte yandan, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile belediyelerin üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin sem1ayesinin yarısından fazlasına birlikte veya ayrı ayrı, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak sahip olduğu personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini gördürdüğü şirketlerde; 4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesine göre çalıştırılması gereken engelli işçi personel, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esasların 5 inci maddesindeki sınırlamalara bağlı kalmaksızın istihdam edilebilecektir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ve rica ederim.

Murat KURUM

Bakan

T.C.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 48563918-900- 360

02.01.2020

Konu : Mahalli İdarelerde İlk Defa Memur Alımı

Mahalli İdarelere İlk Defa Atanacaklara Dair Sınav ve Atama Yönetmeliği 24/12 /20 19 tarihli ve 30988 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yerel yönetimlerce sunulan kamu hizmetlerinin etkin ve hızlı yürütülmesi, idarelerin kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi ve personel istihdamında gerekli kontrolün sağlanabilmesi için, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinde boş bulunan memur kadrolarına ilk defa atama yapılmasında. aşağıda maddeler halinde açıklanan hususlara titizlikle uyulması gerekli görülmüştür.

1- ATAMA İZNİ

Yerel yönetimlerdeki boş memur kadrolarına ilk defa yapılacak atama işlemleri, Mahalli İdarelere İlk Defa Atanacaklara Dair Sınav ve Atama Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülecektir. Memur kadrolarına yapılacak atamalar; Merkezi Yerleştirme Yoluyla Atama veya İdare Tarafından Yapılacak Sınav Yoluyla Atama olmak üzere iki yöntemle yapılacaktır. Her iki usul ile atama yapılabilmesi için atama yapılacak boş memur kadrolarının unvanı, sınıfı ve sayıları belirtilmek suretiyle Bakanlığımızdan izin alınacaktır. İzin taleplerine; bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Atama İzin Formu ve Personel Gider Oranı Cetveli eklenecektir.

2- MERKEZİ YERLEŞTİRME YOLUYLA ATAMA

Yerel yönetimler, Bakanlığımız tarafından atama izni verilen memur kadrolarına, Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmeliğin dördüncü bölüm hükümlerine göre merkezi yerleştirme yoluyla atama yapabileceklerdir. Merkezi yerleştirme yoluyla yapılacak atamalarda; idareler tarafından başvuru yapılması, atama yapılacak kadrolara ilişkin bilgilerin ve aranan koşulların ilgili kuruma bildirilmesi, kazananların göreve başlatılması ve diğer hususlar bu bölümde yer alan kural ve şartlara göre yürütülecektir.

Merkezi yerleştirme yoluyla atama yapmak isteyen yerel yönetimler, yerleştirme taleplerine ilişkin kadroların unvan ve sayı bilgilerini 15 gün içerisinde Bakanlığımıza bildireceklerdir.

3- İDARE TARAFINDAN YAPILACAK SINAV YOLUYLA ATAMA

Bakanlığımız tarafından atama izni verilen memur kadrolarına, sınav yapılarak atama yapılabilecektir. Sınav; başvuran adayların bilgi ve yeteneklerini ölçecek şekilde yazılı veya sözlü olarak yapılabilir ve sınav sonucundaki başarı puanına göre yerleştirme yapılır. Sözlü sınav, hizmetin gerektirdiği hallerde araç, iş makinesi ve bilgisayar kullanımı ile sportif dayanıklılık gibi özellikleri ölçecek şekilde uygulamalı olarak da yapılabilir. Yazılı sınav, idareler tarafından yapılabileceği gibi, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına, Milli Eğitim Bakanlığına veya yükseköğretim kurumlarından birine yapılacak protokol hükümleri çerçevesinde ilgili kurumun tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre yaptırılabilir.

Atama yapılacak kadroların unvan ve sayılarına ilişkin izin alımını müteakip ilgili mahalli idarede beş kişilik sınav kurulu oluşturulacaktır. Sınav ile ilgili bütün işlemler bu kurul tarafından yürütülecektir. Atama yapılacak kadro sayıları ile bu kadroların sınıf, unvan ve dereceleri; sıralamaya esas olacak KPSS puan türü ile asgari puanı; başvuru tarih ve ri ile başvuru yöntemi; başvuru yapacak adayda aranılacak nitelikler ile istenilen belgeler; yapılacak sınavın yeri, zamanı, türü, sınav konuları ve değerlendirme yöntemi ile gerekli görülen diğer hususlar son başvuru tarihinden en az 30 gün önce Resmi Gazetede, ilgili yerel yönetim idaresi ile Cumhurbaşkanınca belirlenen kurumun İnternet sitesinde ve Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü kurumsal İnternet sitesinde duyurulacaktır. Adayların herhangi bir mağduriyet yaşamaması amacıyla yayımlanmış duyurularda idare tarafından değişiklik yapılmaması esastır. Atama yapılacak kadrolarda aranılacak nitelikler ve istenilen belgeler, adayların başvurularını kısıtlayacak ve belirli bir kişiyi tarif eder nitelikte belirlenmeyecektir. Duyurular, Bakanlığımız tarafından gerekli kontrol işlemi yapıldıktan sonra yayımlanacaktır. Sınav ilan duyurularının Resmi Gazete’ de yayımlanması Bakanlığımız aracılığıyla sağlanacaktır.

4- ORTAK HÜKÜMLER

5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinde belirtilen yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşan belediyeler izin talebinde bulunmayacaktır. Nüfusu 10.000’ in altında olan belediyelerde bu oran yüzde kırk olarak uygulanacaktır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 74’ üncü maddesine göre kurumlar arası yapılacak naklen atamalar, 92’nci maddesine göre memurluktan çekilenlerin yeniden atanmaları ve 93’ üncü maddesi kapsamında emeklilerin yeniden hizmete alınmalarında izin talebinde bulunulmayacaktır. İtfaiye eri ve zabıta memuru kadrolarına ilk defa atama yapılması, Belediye İtfaiye Yönetmeliği ve Belediye Zabıta Yönetmeliğinde belirlenen atama usulü ve koşullarına göre gerçekleştirilecektir. Ancak, bu kadrolara yapılacak ilk defa atamalara ilişkin sınav duyurularının da Resmi Gazete’ de yayımlanması gerekmektedir.

Ataması yapılarak göreve başlatılanlar ile ataması yapıldığı halde göreve başlamayanlar veya ataması iptal edilen adaylara ilişkin bilgiler, söz konusu işlemlerin sonuçlandığı tarihten itibaren 15 gün içinde kadro ve pozisyonların merkezi olarak tutulduğu kurumun “E-Uygulama” sistemine girilecektir.

Atama yapılan kadrolara ilişkin unvan ve sayı bilgileri, göreve başlama tarihinden itibaren 15 gün içerisinde Bakanlığımıza bildirilecektir.

Konunun iliniz dâhilin deki belediyeler ve bağlı kuruluşlar ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerine duyurularak uygulamanın bu doğrultuda yürütülmesi hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Murat KURUM
Bakan

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 83683335-900- 291

02.01.2020

Konu : Sözleşmeli Personel İstihdamı

Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinde sözleşmeli personel çalıştırılmasına ilişkin hususlar 5393 sayılı Belediye Kanununun 49' uncu maddesinde düzenlenmiştir.

Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri tarafından 5393 sayılı Belediye Kanununun 49' uncu maddesi çerçevesinde sözleşmeli personel olarak istihdam edilecek kişiler hakkında kurumlar ile ilgililer arasında imzalanacak sözleşmelerde; tam zamanlı olarak istihdam edilecekler için Ek:1-a sayılı Tip Sözleşme örneğinin, kısmi zamanlı olarak istihdam edilenlerden halen bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olarak çalıştığını belgelendirenler için Ek:1-b sayılı Tip Sözleşme örneğinin, kısmi zamanlı olarak istihdam edilenlerden halen bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olarak çalışmadığını belgelendirenler için Ek:1-c sayılı Tip Sözleşme örneğinin kullanılması ve aşağıda maddeler halinde açıklanan hususlara titizlikle uyulması gerekli görülmüştür.

1-Sözleşmeli olarak çalıştırılan personelin, yürütülecek hizmetler için ihdas edilmiş kadro unvanının gerektirdiği nitelikleri taşımaları şarttır. Bu nitelikler konusunda, 6/6/1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esasların eki "4 sayılı cetvel A-Sözleşmeli Personel Pozisyon Unvanları ile Asgari Nitelikleri Gösterir Cetvel" de aranan nitelikler veya Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelikte yer alan personel kadro unvanları için aranan nitelikler dikkate alınacaktır. Yerel yönetimlerimiz sözleşmeli personel istihdamında yukarıdaki belirlenen nitelik özelliklerinden birini tercih edebilecektir.

2-Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esasların ek 4 sayılı cetvelde yer almayan ancak Bakanlığımızca sözleşmeli personel kadro unvanı olarak belirlenen ve ekli listede bulunan personel kadro unvanları için Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelikte yer alan nitelikler aranacaktır.

3-Bakanlığımızca belirlenen sözleşmeli personel kadro unvanları dışında sözleşmeli personel istihdam edilmeyecektir. Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikte yer alan ve ekli listede belirlenen kadro unvanlarında tam zamanlı sözleşmeli personel çalıştırılabilecektir. (Ek-2 Sözleşmeli Personel Kadro Unvanları)

4-Sözleşmeli personel istihdamında boş kadrosu bulunmayan kurumlar sözleşmeli personel istihdam etmeyeceklerdir.

5-Kısmi zamanlı sözleşmeli personel istihdamı sadece avukat, mimar, mühendis (inşaat mühendisi veya harita mühendisi olmak kaydıyla) ve veteriner kadro unvanları ile sınırlanmış olduğundan, bu kadro unvanları dışında ve aynı unvanda birden fazla kısmi zamanlı sözleşmeli personel istihdamı yapılmayacaktır. Bu kadro unvanlarında tam zamanlı sözleşmeli personel veya kadrolu memur personel çalıştırılması halinde aynı unvanda kısmi zamanlı sözleşmeli personel istihdam edilmeyecektir. Başka bir kurumda kısmi zamanlı sözleşmeli personel olarak istihdam edilenlerle sözleşme yapılmayacaktır.

6-Sözleşmeli personele ödenecek ücret, ilgili kurumların meclisi tarafından ve 5393 sayılı Kanunun 49' uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkrasındaki hükümler dikkate alınarak net tutar olarak tespit olunacak ve her ayın başında peşin olarak ödenecektir. Ücretler, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından her yıl ocak ve temmuz aylarında yayımlanan "Mahalli İdarelerde Sözleşmeli Personel Olarak Çalıştırılacakların Ücret Tavanları" konulu genelgesinde yer alan ücret tavanı aşılmamak ve asgari ücretin altına düşülmemek kaydıyla belirlenecektir. Kurumların yetkili meclisleri tarafından ücret tespiti yapılmaksızın sözleşme imzalanmayacak ve sözleşmelerin başlangıç tarihi yukarıda belirtilen meclis kararından daha önceki bir tarih olarak belirlenmeyecektir. İlgililere sözleşmenin başlangıç tarihinden önceki dönemlere ilişkin olarak herhangi bir ücret veya başka bir mali hak verilmeyecektir. Yeni yılda da çalıştırılmaya devam edilmesi uygun görülenler için yeni yıl itibarıyla hesaplanacak ücret tavanı aşılmamak kaydıyla, ücret tespitine ilişkin meclis kararı mutlaka Ocak ayı içinde alınacak ve sözleşmelerin yenileme işlemleri de yine Ocak ayı içerisinde tamamlanacaktır.

Sözleşmeli personele 3/ 1/2012 tarihli ve 2012-2665 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Sözleşmeli Personele Ek Ödeme Yapılmasına Dair Karar gereğince ek ödeme yapılır. Ek ödeme yapılması için ayrıca bir meclis kararı alınmaz. Ek ödeme tutarının tespitinde sözleşmesinde belirtilen kadro unvanı ile sınırlı olmak üzere ve aynı mahalli idarede geçen hizmet süresi dikkate alınacaktır. Kısmi zamanlı olarak çalıştırılan sözleşmeli personele ek ödeme yapılmayacaktır.

7-5393 sayılı Kanunun 49' uncu maddesinin beşinci fıkrasında, sözleşmeli personel hakkında bu Kanunla düzenlenmeyen hususlarda vize şartı aranmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4' üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda; yapılacak sözleşmelerde, sözleşmeli personelin Sosyal Sigortalar Kurumu dışında bir sosyal güvenlik kuruluşu ile ilişkilendirilmesi yönünde herhangi bir hükme yer verilmeyecektir.

8-Sözleşmelerde, sözleşmeli personelin işçi sendikalarına üye olmasına imkân tanıyacak herhangi bir düzenlemeye yer verilmeyecektir.

9-Sözleşmeler bir bütçe yılı ile sınırlı olduğundan, sözleşmelerde sözleşmenin sona erme tarihi olarak bütçe yılının (takvim yılının) bitimini aşacak şekilde tarih belirlenmeyecektir.

10-Kurumlar, işin yürütümünden kaynaklanacak hususlara ilişkin özel nitelikli hükümleri, sözleşmenin diğer esaslarına aykırı olmamak kaydıyla boş bırakılan madde içerisinde düzenleyeceklerdir.

11-Sözleşme süresinin bitmesine rağmen; tam zamanlı olarak istihdam edilenler için hastalık, sağlık, mazeret ve analık izni, kısmi zamanlı olarak istihdam edilenler için ise hastalık izni dolayısıyla ücret ödenmeye devam olunanların yerine bu süre içinde başka bir kişi kadrolu veya sözleşmeli olarak istihdam edilmeyecektir.

12-5393 sayılı Kanunun 49' uncu maddesine göre çalıştırılacak sözleşmeli personelle taraflar arasında imzalanacak hizmet sözleşmesi örnekleri aşağıda belirtilmiştir.

a-Tam zamanlı olarak istihdam edilecekler için EK:1-a sayılı Tip Sözleşme örneğinin,

b-Kısmi zamanlı olarak istihdam edilenlerden halen bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olarak çalıştığını belgelendirenler için EK:1-b sayılı Tip Sözleşme örneğinin,

c-Kısmi zamanlı olarak istihdam edilenlerden halen bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olarak çalışmadığını belgelendirenler için EK:1-c sayılı Tip Sözleşme örneğinin kullanılması suretiyle sözleşme yapılacaktır.

d-İdareler tarafından, Bakanlığımızca bir duyuru yapılmadan, tip sözleşmelerde herhangi bir değişiklik yapılmayacak ve bu sözleşme örnekleri dışında sözleşme metni düzenlenmeyecektir.

13- Belediyeler sözleşmeli personel istihdam ederken, 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan personel giderleri için öngörülen oranları aştıkları takdirde Bakanlığımızdan gerekli izin alınarak sözleşmeli personel çalıştırılacaktır.

14- Bakanlığımıza gönderilecek sözleşme örneklerine, (ilk defa veya yenilenen) yetkili amir tarafından onaylanmış personel bilgi formuna (Ek-3 Sözleşmeli Personel Bilgi formu), dolu-boş kadro cetveli, sözleşmeli personele ödenecek ücretin tespitine ilişkin meclis kararı ile öğrenim durumunu gösterir belge eklenecektir. Sözleşmeli olarak istihdam edilecek personele ait idarece düzenlenecek evrakların sıralamasının; çalıştırılacak personelin isim ve unvan listesini belirten bilgi formu, meclis karar, tam ve kısmi zamanlı tip sözleşme örnekleri (sözleşmelerin altına kişilerin diploma fotokopilerinin birleştirilmesi) şeklinde yapılacaktır. Her sözleşme örneğinin ayrı bir üst yazı ile gönderilmeyerek, mümkün olduğunca tüm sözleşme örneklerinin tek bir üst yazı altında ve diğer belgelerin ise bir suret halinde belirtilen sıralamaya uygun olarak kayıtlı elektronik posta (KEP) üzerinden veya CD, USB benzeri ortamdan gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve iliniz dâhilindeki belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların kurdukları birliklere duyurulması hususunda; Bilgi ve gereğini rica ederim.

Murat KURUM
Bakan

Soru & Cevap

Sorularınızı
www.tbb.gov.tr
adresinde yayınlanan
Birliğimiz web
sitesindeki
“Soru-Cevap”
formunu doldurarak
iletebilirsiniz.

1-) Uzman çavuşluktan geçen personellerin kazanılmış hak aylıkları nasıl hesaplanır?

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36'ncı maddesinin ortak hükümler başlıklı bölümünün (C) bendinde hangi hizmetlerin kazanılmış hak aylık derece ve kademesinin tespitinde değerlendirileceği düzenlenmiş ancak Türk Silahlı Kuvvetlerinde geçen hizmet sürelerinin kazanılmış hak aylık derece ve kademesinin tespitinde değerlendirileceğine dair herhangi bir hükme yer verilmemiştir.

Devlet Personel Başkanlığınca 657 sayılı Kanunun 92'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre; Devlet memurluğundan çekilip tekrar atanana uygulanması gereken “ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin aynı kademesine atanma” hükmü esas alınmak suretiyle uzman erbaşlıktan ayrılanların bu görevden ayrıldıkları tarihte hak etmiş oldukları aylık derecelerine eşit bir derecenin aynı kademesine asli memur olarak atanmaları yönünde görüş bildirilmiştir.

Bu kapsamda açıktan atanmaların 657 sayılı Kanunun 71'inci maddesine göre terfilerinin bekletilmesi işlemine karşı açılan davalarda Danıştay tarafından bu kişiler hakkında 657 sayılı Kanunun 71'inci maddesine istinaden kanuni bekleme süresinin uygulanamayacağı yönünde kararlar verilmiştir.

Öte yandan İçişleri Bakanlığının 18/01/2013 tarihli ve 1310 sayılı uzman erbaşların terfilerine ilişkin Genelgesinde, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabi olarak görev yapmakta iken istifa ederek Bakanlık merkez ve taşra teşkilatına açıktan atanan personelin 657 sayılı devlet Memurları Kanunun 71'inci maddesi gereği terfilerinin bekletildiği, ancak Bakanlık aleyhine Ankara 3. İdare Mahkemesinin 16/02/2012 tarih ve 2011/805 E, 2012/206 K. Sayılı davada, dava konusu işlemin iptal edildiği belirtilerek uzman erbaşlıktan ayrılan, Bakanlık Merkez ve Taşra Teşkilatına açıktan ataması yapılan personelin terfilerinin yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Devlet personel Başkanlığının 27/03/2013 tarihli 5138 sayılı yazısı ile İçişleri Bakanlığına gönderilen Kamu Personeli Danışma Kurulu yazısında 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabi uzman erbaş olarak en az iki yıl çalışmış olmak şartıyla sağlık niteliklerini kaybetmeleri veya 45 yaşına girmiş olmaları sebebi ile görev süreleri sona erenler ile kendi istekleri ile sözleşmelerini feshetmiş olanlardan, kamu kurum ve kuruluşlarında Devlet memuru olarak ataması yapılanların memuriyete giriş derece ve kademelerinin öğrenim durumlarına göre belirlenmesi, bunların uzman erbaşlıktan geçen hizmet sürelerinin tamamının öğrenim durumuna göre yükselebilecekleri tavanı aşmamak kaydıyla her yılı bir kademe ilerlemesi her üç yılı için bir derece yükselmesi verilmesi suretiyle kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

İçişleri Bakanlığının 24/04/2013 tarihli ve 41895835-900-10874 sayılı İntibak konulu Genelgesinde de Kamu Personeli Danışma Kurulu yazısına yer verilerek buna göre işlem yapılması istenmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde Kamu Personeli Danışma Kurulunun Kararı, Danıştay Kararları ve İçişleri Bakanlığı Genelgesi birlikte değerlendirildiğinde 3269 sayılı Kanun kapsamında çalışanlardan belediye açığa ataması yapılan personelin memuriyete giriş derece ve kademelerinin öğrenim durumlarına göre belirlenmesi ve bunların uzman erbaşlıktan geçen sürelerinin öğrenim durumuna göre yükselebilecekleri tavanı aşmamak kaydıyla her yılı bir kademe ve her üç yılı bir derece yükselmesi verilmek suretiyle kazanılmış hak aylık derecelerinin tespit edilmesi gerekmektedir.

2-) Belediyeler kamu yararına çalışan statüsünde yer alan veya almayan derneklere, encümen kararı ile bağış veya nakdi yardım yapabilir mi?

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 'Bütçelerden yardım yapılması' başlıklı 29'uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülmüş olmak kaydıyla; kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılabileceği düzenlenmiştir; 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun 10'uncu maddesinde de kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği ve aynı ve nakdi yardım hükümlerine yer verilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 'Diğer kuruluşlarla ilişkiler' başlıklı 75'inci maddesinin birinci fıkrasında belediyenin, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda; kamu yararına çalışan dernekler ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği; üçüncü fıkrasında da 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 29'uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ile 5253 sayılı Dernekler Kanununun 10'uncu maddesinin belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler için uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; belediyelerin derneklere nakdi yardım yapamayacağı sonucuna ulaşılabilecektir. Ancak 5393 sayılı Kanunun 75'inci maddesindeki koşullara uygun olarak belediyeler derneklelerle ortak hizmet projesi gerçekleştirilebilecektir.

3-) İfraz edilecek bir taşınmazdan alınması gereken ifraz harcının, taşınmazın tamamı üzerinden mi yoksa ifraz edilen kısım üzerinden mi alınması gerekir?

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 80'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde verilecek ifraz ve tevhit kararlarının "İfraz ve Tevhit Harcı"na tabi olduğu belirtilmiş, 84'üncü maddesinde ise söz konusu harcın tarifesinden bahsedilmiştir. Kanunda, harcın hesabında taşınmazın tamamının mı yoksa ifraz edilen bölümünün mü dikkate alınması gerektiği hususunda açıklayıcı bir hükme yer verilmemiştir.

21.08.1981 tarihli ve 17435 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Çeşitli Harçlarla İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 7'nci maddesinde İfraz: Bir taşınmazın imar mevzuatı yönünden inşaaat elverişli parsellere bölünmesi, Tevhid (Birleştirme): Birden fazla parseli, üzerinde bina yapılabilecek şekilde birleştirmek şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere ifraz veya tevhit edilen taşınmazın tamamı yapılan işlemde etkilenmektedir.

Vergi hükümleri içeren kanunlarda istisna ve muafiyetler açıkça düzenlenmektedir. Örneğin 2464 sayılı Kanunun 84'üncü maddesinde yer alan tabloda işyeri açma izni harcının beher metrekare için işin mahiyetine göre hesaplanacağı belirtiltikten sonra bu miktarın hiçbir suretle beşbin metrekareye isabet edecek tutarı aşamayacağı düzenlenmiş, aynı tabloda ifraz ve tevhit harcına da yer verilmiş olduğu halde bu harçlar bakımından özel bir düzenleme getirilmemiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde, ifraz ve tevhit harcının taşınmazın tamamı üzerinden hesaplanması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

4-) 4. dereceli zabıta müdürlüğü kadrosunda görev yapan personelin; diğer müdürlük kadrolarına yahut uzman, şef, zabıta memuru, memur gibi daha alt kadrolara sınavsız atanması mümkün müdür? Zabıta müdürlüğü kadrosu kazanılmış hak olarak değerlendirilebilir mi?

Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin 20'nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; mahalli idarelerde ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarında, daha önce bulunulan görevler ile, bu görevlerle aynı düzey görevlere veya alt görevlere, görevde yükselme eğitimi ve sınavına tabi tutulmadan atama yapılabileceği hükme bağlanmıştır.

Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde ise aynı düzey görev, hiyerarşi, görev, yetki ve sorumluluk açısından aynı grupta ya da grup içinde alt gruplar olması halinde aynı alt grupta gösterilen görevler olarak tanımlanmıştır. Her ne kadar zabıta müdürlüğü kadrosu yönetmelik kapsamı dışında bulunsun da her iki kadronun 22.02.2007 tarihli ve 26442 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik'te 1-4'üncü dereceli müdürlük kadrosu olarak belirlendiği ve bu kadroların görev, yetki ve sorumlulukları dikkate alındığında, Yönetmelik kapsamındaki diğer müdürlük kadrolarına atanmak için aranan dört yıllık yükseköğretim mezunu olma ve hizmet süresi şartını taşıyan personelin diğer müdürlük kadrolarına atanmasının idarenin takdirinde olduğu değerlendirilmektedir.

Müdürlük kadrosundan daha alt düzeyde yer alan kadrolara da yine aynı şekilde, Yönetmelikte ilgili kadroların aramış olduğu şartların sağlanması halinde sınavsız olarak atanabilmesinin mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68'inci maddesinin B-3 bendinde, bu bent hükümlerine göre atanmaların, atandıkları kadronun aylık (ek gösterge dahil) ve diğer haklarından yararlanacakları, bu suretle üst dereceye atanmaların bu kadrolarda geçirdikleri her yıl için kademe ilerlemesi ve her "3" yıl için derece yükselmesi sayılmak suretiyle kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık derecelerinin yükselmesinde göz önüne alınacağı, ancak atandıkları kadro aylıklarının, başka görevlere atanma halinde kazanılmış hak sayılmayacağı belirtilmektedir.

5-) Belediye Başkan Yardımcılığı kadrosunda bulunan personel isteği olmaksızın görevinden alınabilir mi, müdür kadrosuna atanabilir mi?

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68'inci maddesinin B-3 bendinde, bu bent hükümlerine göre atanmaların, atandıkları kadronun aylık (ek gösterge dahil) ve diğer haklarından yararlanacakları, bu suretle üst dereceye atanmaların bu kadrolarda geçirdikleri her yıl için kademe ilerlemesi ve her "3" yıl için derece yükselmesi sayılmak suretiyle kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık derecelerinin yükselmesinde göz önüne alınacağı, ancak atandıkları kadro aylıklarının, başka görevlere atanma halinde kazanılmış hak sayılmayacağı belirtilmektedir.

Buna göre yukarıda anılan maddeye göre yapılan atamaların kazanılmış hak teşkil etmeyeceği, aksi yönde yargı kararlarının bulunduğu ve idarenin iş ve işlemlerinin yargı denetimine tabi olduğu da göz önünde bulundurularak, bu şekilde atanmaların görevden alınmasının belediye başkanının takdirinde olduğu değerlendirilmektedir.

Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin 20'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (c) bendinde; bu Yönetmelik kapsamı dışında bulunan daha üst görevlerde, en az altı ay süreyle çalışmış olanların, aranan şartları taşımaları kaydıyla, bu Yönetmeliğin 5'inci maddesinde yer alan “yönetim hizmetleri” ve “araştırma, planlama ve savunma hizmetleri” gruplarında gösterilen kadrolara sınavsız atanabileceği diğer kadrolara ise sınavsız atanmak için altı ay çalışmış olmak şartının aranmayacağı belirtilmiştir.

Müdür olmak için aranılacak şartlar ise Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin 7'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde belirtilmektedir. Buna göre müdür kadrosuna atanabilmek için;

- 657 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin (B) bendinde belirtilen atanma şartlarını taşımak,
- Fakülte veya en az dört yıllık yüksekokul mezunu olmak,
- Ekli (1) sayılı listede sayılan ve teknik öğrenim gerektiren müdürlüklere atanabilmek için; yükseköğretim kurumlarının, kadronun görev alanı ile ilgili eğitim ve öğretimde bulunan en az dört yıllık bölümlerinden veya bu bölümlere denkliği kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarının ilgili bölümlerinden mezun olmak,
- Ekli (2) sayılı listede sayılan müdürlükler için son müracaat tarihi itibarıyla iki yılı uzman, sivil savunma uzmanı, şef, ayniyat saymanı, kontrol memuru, eğitmen veya muhasebeci kadrosunda çalışmış olmak, şartları aranmaktadır.

Yapılan açıklamalar doğrultusunda ilgilinin; Yönetmelikte aranan şartları sağlanması durumunda müdür kadrosuna sınavsız atanması yapılabilecektir.